
**GYMNÁZIUM FRANTIŠKA KŘIŽÍKA
A ZÁKLADNÍ ŠKOLA, s.r.o.**

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO NIŽŠÍ GYMNÁZIUM
„Vzdělání na míru“
ZPRACOVANÝ PODLE RVP ZV
(verze platná od 1.9. 2022)**

Obsah dokumentu

1	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	4
1.1	Název ŠVP	4
1.2	Údaje o škole.....	4
1.3	Vzdělávací program	4
1.4	Platnost dokumentu.....	4
2	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	5
2.1	Velikost školy	5
2.2	Podmínky školy	5
2.3	Umístění školy.....	5
2.4	Klima školy.....	5
2.5	Charakteristika pedagogického sboru	6
2.6	Charakteristika žáků	6
2.7	Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce.....	6
2.8	Spolupráce s rodiči	7
2.9	Spolupráce s partnerskými subjekty	7
2.10	Autoevaluace školy a její autoevaluační činnost	7
3.	CHARAKTERISTIKA ŠVP	11
3.1.	Zaměření školy.....	11
3.2.	Další možnosti nabízené žákům mimo vyučování.....	11
3.3.	Další specifika školy.....	12
3.4.	Výchovně vzdělávací strategie	12
3.5.	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	13
3.6	Profil absolventa	14
3.7	Organizace přijímacího řízení.....	15
	ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT.....	16

UČEBNÍ PLÁN	20
Tabulace učebního plánu.....	20
Poznámky k učebnímu plánu.....	21
UČEBNÍ OSNOVY	22
Český jazyk a literatura.....	22
Anglický jazyk.....	33
Francouzský jazyk, Španělský jazyk, Německý jazyk	40
Vlastivěda	50
Dějepis	54
Občanská výchova.....	58
Osobnostní a sociální výchova.....	65
Zeměpis.....	70
Přírodní vědy	74
Fyzika	78
Biologie	82
Chemie	88
Informatika a výpočetní technika.....	92
Matematika	99
Tělesná výchova.....	105
Výtvarná výchova	114
Hudební výchova.....	117
HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ.....	122

1 Identifikační údaje

1.1 Název ŠVP

Oficiální název: Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
Motivační název: Vzdělání na míru

Školní vzdělávací program byl vytvořen podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání se změnami – leden 2021 (RVPZV)

1.2 Údaje o škole

Název školy, adresa, právní forma, IČO, IZO

Gymnázium Františka Křižíka a základní škola, s.r.o., Sokolovská 54, 323 00 Plzeň
zřizovatel: Mgr. Šárka Chvalová, Učňovská 2, 322 01 Plzeň
IČO 25 209 957, IZO 049 775 961
REDIZO 600009637
číslo jednací: 16/GFK/22-23

Kontakty

telefon: 377 925 711, fax: 377 925 712, e-mail: gfk@krizik.eu, www.krizik.eu

Ředitel

Mgr. Šárka Chvalová
e-mail: sarka.chvalova@krizik.eu

Koordinátor ŠVP

Mgr. Jan Hosnedl
e-mail: jan.hosnedl@krizik.eu
Mgr. Šárka Kirchnerová
e-mail: sarka.kirchnerova@krizik.eu

Datum posledního zařazení do sítě škol

1. září 2012

1.3 Vzdělávací program

79-41-K/81,– gymnázium, studium denní, délka studia 8 let (nižší stupeň osmiletého cyklu)

1.4 Platnost dokumentu

od 1. září 2022

razítko

podpis ředitelky školy

.....

2 Charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Ve škole bude studovat přibližně 370 žáků, z toho 280 na gymnáziu a 90 na základní škole. Průměrná naplněnost tříd na základní škole je 18 žáků, na gymnáziu 25. Celková kapacita školy je 500 žáků.

2.2 Podmínky školy

V budově školy je 26 kmenových tříd (16 na gymnáziu a 10 na základní škole) a 14 odborných učeben (5 jazykových učeben, 2 počítačové učebny, kreslárna, hudební sálek, biologie, učebna osobnostní a sociální výchovy a virtuální reality, chemická laboratoř, učebna fyziky) a aula. Dále má škola k dispozici školní klub pro nižší gymnázium, kde mohou žáci trávit volné hodiny, případně jej lze využít i k výuce některých předmětů a studentský klub pro vyšší gymnázium. Ve škole funguje studovna, ta je mimo výuku k dispozici všem žákům gymnázia pro vyhledávání informací v odborných časopisech, případně zde lze absolvovat konzultační hodiny. Pro přednášky, besedy, konzultační hodiny a odborné semináře slouží zasedací místnost.

Všechny třídy a učebny jsou vybaveny počítačem s připojením na internet, všechny učebny jsou vybaveny audio a videotechnikou, dataprojektorem, Apple TV, nebo interaktivní tabulí. Využití počítačů včetně internetu je umožněno žákům i učitelům volně i mimo výuku. V celé škole je dostupná Wi-Fi síť. Žáci využívají tiskárnu, kopírku, studovnu s knihovnou. O volných poledních pauzách na jídlo je k dispozici školní klub kde je zde zajištěn dozor.

Vybavení pomůckami je standardní, jsou nakupovány podle potřeb, které doporučují jednotlivé komise.

Fond učebnic a metodických materiálů je plánovitě obnovován a doplňován tak, aby žáci pracovali s aktuálními informacemi. V současné době jsou ve spolupráci s nakladatelstvím Fraus od primy zaváděny učebnice v elektronické podobě. Každý žák má osobní tablet, k dispozici je sada školních tabletů (pro případ, že žák nemá vlastní).

Škola je kompletně bezbariérová, všechna podlaží propojuje výtah.

Škola má slušné sportovní zázemí – 2 tělocvičny, horolezeckou stěnu, posilovnu, golfový trenažer a multifunkční hřiště s in-line dráhou.

Stravování je zajištěno ve školní jídelně s vlastní kuchyní. Žáci si mohou volit ze tří druhů jídel, k dispozici je také salátový bufet.

Školní bufet je otevřen o přestávkách.

O přestávkách mohou děti v letním období využívat k relaxaci ping-pongový stůl nebo streetballové koše v atriu školy.

Škola má kvalitní hygienické zázemí (šatny, WC, sprchy).

2.3 Umístění školy

Naše škola leží na území ÚMO 1 Plzeň v sídlišti a má velmi dobré spojení MHD se všemi částmi města i okolí, včetně vlakového i autobusového nádraží.

2.4 Klima školy

Školní budova pochází ze 70. let 20. století a leží uprostřed vnitrobloku moderní panelové zástavby obklopena centrálním parkem. V její blízkosti není rušná komunikace.

Ve školním roce 2008/2009 prošla díky Projektu úspor energie a prostředkům EU rekonstrukcí – byla vyměněna všechna okna, došlo k zateplení celého objektu, škola získala novou fasádu a reprezentativní vchod do budovy.

Snažíme se vytvořit takové prostředí na škole, ve kterém vychováváme osobnosti, které si uvědomují sílu vlastního názoru, jsou tvořiví a schopni prosadit se v netypických životních situacích. Zároveň posilujeme jejich individualitu a rozvoj vlastních schopností. Nezavíráme oči ani před problémy, které dospívání a vývoj mladého člověka provázejí.

Vztah učitel – žák je založen na partnerství, je podporováno zdravé sebevědomí žáků, tento otevřený a demokratický přístup vytváří ve škole neformální a příjemnou atmosféru.

Velkou pozornost věnujeme osobnostnímu rozvoji učitelů i žáků. Zapojili jsme se do programu s názvem „I ve mně je lídr“. Tento program staví na přesvědčení, že každé dítě má přirozený talent a potenciál. Program vychází z filosofie osobního rozvoje 7 návyků skutečně efektivních lidí Stephena R. Coveyho a rozvíjí schopnosti vést sebe sama a učí děti zodpovědnosti za vlastní chování a výsledky, samostatnosti, respektu a spolupráci a podporuje jejich sebedůvěru. 7 návyků pomáhá od roku 1999 tisícům učitelů a žáků po celém světě. Programy osobního rozvoje společnosti FranklinCovey se opírají o principy a měřitelné výsledky a mění celé školy k lepšímu. Je založen na principech:

- *Vedu sám sebe - Děti se učí přijmout a nést zodpovědnost za své chování a výsledky, učí se samostatnosti, plánování a chápou, jak mohou samy ovlivnit věci kolem sebe a dosahovat svých cílů.*
- *Vedu druhé - Děti si osvojí dovednosti, které jim pomohou zvládat menší role ve třídě/ve škole, kdy odpovídají i za společnou práci: učí se naslouchat, respektovat druhé a spolupracovat.*

Učitelům program poskytuje metody a nástroje, díky kterým mohou principy programu snadno začlenit do každodenního vyučování.

Zavedení programu zlepšuje klima mezi zaměstnanci a kulturu v celé škole, zlepšuje studijní výsledky a minimalizuje problémy v chování.

Škola vzdělává i zahraniční žáky a žáky jiných národností žijících v Čechách, je podporována multikulturní výchova našich žáků. Cizojazyčným studujícím je nabízen individuální studijní plán.

Velkou pozornost věnujeme integraci žáků se specifickými poruchami učení a chování – jsme připraveni vypracovat individuální studijní plány v případě potřeby.

Zaměřujeme se na zmapování nadání u dětí a jsme připraveni i pro nadané připravit individuální plán vzdělávání.

2.5 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor na gymnáziu má 35 členů (stav k 1. 9. 2022), v němž se spojují mladí i zkušení pedagogové. V rámci výuky cizích jazyků zaměstnává škola rodilé mluvčí.

Ve škole pracují asistenti pedagoga, kariérový a výchovný poradce, preventista sociálně patologických jevů. Učitelé prošli kurzy 7 návyků, I ve mně je lídr, kritického myšlení, týmové spolupráce, počítačové gramotnosti, formativního hodnocení, badatelské výuky, projektového vyučování, Hejného matematikou, důvěro, komunikace, práce s IVP a dále se vzdělávají.

Učitelé pracují v liberálním prostředí, které jim umožňuje svobodné využití nejvhodnějších pedagogických metod, výukových strategií a vlastního tvůrčího přístupu.

2.6 Charakteristika žáků

Žáci dochází či dojíždějí ze všech částí Plzně, okolních okresů i ze vzdálenějších regionů. Našimi žáky jsou i cizí státní příslušníci (žáci z výměnných zahraničních studijních programů či děti imigrantů s trvalým pobytem na našem území).

Máme dobré zkušenosti s integrací žáků se SPUCH, ale i dětí s jiným zdravotním omezením.

2.7 Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce

Na škole probíhají školní projekty např.: Tvůrčí dílna, Den Země, botanická exkurze, chemicko-zeměpisná exkurze, kurz přežití, sdílení profese...

Každoročně se kvarta zapojuje do výměnného pobytu s partnerskou školou – Humboldtovým gymnáziem v Lauterbachu v Hesensku ve spolupráci se Středoškolským klubem při gymnáziu. Výměny pravidelně podporuje Česko-německý fond budoucnosti a Plzeňský kraj.

Každý rok proběhne několik projektových dnů zaměřených tematicky, např. na ekologii, jazyky a národy Evropy či aktuální výročí. Organizujeme každoročně poznávací studijní pobyty v různých zemích Evropy s ohledem na studium cizího jazyka.

2.8 Spolupráce s rodiči

Spolupráci s rodiči navazujeme již na první schůzce ještě před zahájením studia jejich dětí na naší škole. Další spolupráce probíhá několika způsoby:

- pravidelná setkání při čtvrtletních a tříčtvrtletních rodičovských schůzkách
- konzultační hodiny s vyučujícími
- úvodní aktiv pro rodiče žáků primy
- e-mailové spojení rodičů s učiteli
- internetové stránky školy s aktualitami
- internetová informační aplikace ŠkolaOnLine – zejména pro informace o rozvrhu, absenci a studijních výsledcích.
- webová platforma Teams
- facebook a instagram

Velmi často se rodiče zapojují do společných školních projektů, školu navštěvují při pravidelných kulturních akcích – např. Slavnostní zahájení školního roku, Vánoční koncert, Večírek, vernisáž výstavy, apod.

2.9 Spolupráce s partnerskými subjekty

Školská rada je ustanovena dle Zákona 561/2004 Sb. (Školský zákon), má 9 členů.

Se **Statutárním městem Plzeň a Plzeňským krajem** spolupracujeme na rozvojových projektech a dalších aktivitách,

Naše škola zajišťuje ve spolupráci se **ZČU** – pedagogické praxe studentů učitelství a přednáškový cyklus pro podporu vědy, výzkumu a technických oborů.

Naše škola zajišťuje ve spolupráci se **LF UK** – vedení ročníkových prací a další spolupráce.

Spolupracujeme se **základními školami** – připravujeme společné soutěže a projekty.

Spolupracujeme s **pedagogicko– psychologickou poradnou**.

Spolupracujeme s **AŠSK** (Asociace školních sportovních klubů) – aktivně se účastníme školních sportovních soutěží ve městě.

Spolupracujeme s **ASK ČR** (Asociací středoškolských klubů) a **Středoškolským klubem při gymnáziu**. Tento klub podporuje činnost školy zejména v oblasti volnočasových aktivit (tábory, česko-německé výměny) a v oblasti kulturních aktivit (cyklus přednášek Svět kolem nás, besedy, výstavy ...).

Při gymnáziu funguje zapsaný spolek **Rokle**, který podporuje volnočasové aktivity žáků gymnázia a ZŠ (tábory, soutěže).

Spolupracujeme s **Úřadem městského obvodu Plzeň 1** – naši žáci zajišťují provoz na rozhledně Sylván.

Vedení školy podporuje nadstandardní projekty v rámci minimálního preventivního programu.

V rámci jednotlivých projektů spolupracujeme s občanským sdružením **Člověk v tísni**, případně s dalšími občanskými sdruženími.

Naše škola se zapojila do projektu **Férová škola**, jehož autorem je **Liga lidských práv**.

Pravidelně spolupracujeme s **Britskou radou, Americkým centrem, Goethe Institutem, s Centrem španělské kultury a vzdělávání, s Krajským vzdělávacím centrem a Infokariérou, s NIDV, Západočeským muzeem**. Spolupracujeme se **ZUŠ**, která sídlí v prostorách naší školy.

Spolupracujeme s **Divadlem Alfa** – nejen při návštěvě divadelních představení, ale i účastí v zajímavých projektech či při přípravě současných inscenací.

Ve spolupráci s jazykovou školou EUFRAT se naše gymnázium stalo **testovacím střediskem zkoušek „Cambridge ESOL Examinations“ univerzity v Cambridge**.

Nabízíme talentovaným studentům spolupráci s **Centrem pro talentovanou mládež** a konání mezinárodních **AP zkoušek**.

2.10 Autoevaluace školy a její autoevaluační činnost

Autoevaluace školy

Hodnocení a sebehodnocení školy slouží k poskytování nezbytné zpětné vazby o tom, jak se škole daří naplňovat stanovené výchovné a vzdělávací záměry. Výstupy jsou současně i hodnocením kvality školy a hodnocením kvality ŠVP.

Naše hodnocení se vždy bude opírat o předchozí analýzy (SWOT) a dotazníková šetření.

Oblasti autoevaluace:

- Podmínky ke vzdělávání
- Průběh vzdělávání
- Zjišťování školního klimatu, podpora žáků, vztahy a spolupráce
- Zjišťování úrovně znalostí a dovedností žáků
- Řízení školy, DVPP
- Úroveň výsledků práce školy, image školy

Podmínky ke vzdělávání

Jejich úroveň je pravidelně sledována ředitelstvím školy prostřednictvím předsedů předmětových komisí, kteří každoročně odevzdávají náměty na nákupy vybavení pro jednotlivé obory. Nermalou roli hraje také zájem žáků, kteří se vyjadřují k vybavení školy prostřednictvím dotazníkových šetřeních.

Kritéria

- Postupné a účelové vylepšování materiálně technického vybavení školy.

Nástroje

▪ Analytická a kontrolní činnost ředitelky školy	– průběžně
▪ Práce v předmětových komisích	– průběžně
▪ Práce v kolegiu ředitelky	– průběžně
▪ Personální zabezpečení, kreativita učitelů	– průběžně
▪ Kontrolní a hospitační činnost	– podle plánu hospitací
▪ Jednání Školské rady	– 2x ročně

Průběh vzdělávání

Cílem je vést pracovníky ke zkvalitnění jejich výchovné a vzdělávací práce, připravit žáky ke studiu na všech typech škol i zahraničních, vytvořit ve škole příjemné pracovní prostředí.

Kritéria

- Naplněnost tříd, zájem o studium na naší škole.
- Úspěchy žáků v jednotlivých předmětech, zapojení do soutěží.
- Výsledky ve vědomostních testech zadávaných specializovanými firmami.
- Výsledky ve školním testování.
- Úspěšnost absolventů při studiu vysokých škol.
- Zájem učitelů o DVPP.

Nástroje

- Hodnocení práce učitele.
- Hospitační činnosti vedení školy.

Vedení školy zjišťuje, zda je realizovaný ŠVP v souladu s RVP, zda učitel využívá vhodných metod práce, omezuje prostý výklad a zapojuje žáky do diskuse. Hodnotí, zda mají žáci dostatek prostoru na tvůrčí činnosti, na vlastní názory a řešení problémových úloh a vyvozování závěrů na základě indukce a dedukce. Dále je předmětem hospitace chování učitele ve třídě, jeho vztah k žákům, ochota přijímat názory, vytvářet příjemné prostředí a tvůrčí atmosféru.

Za úroveň výchovně vzdělávacího procesu a za výsledky ve vzdělávání zodpovídá ředitelka školy, která provádí s učiteli pohospitační pohovor a vyvozuje společné závěry.

- Dotazníkovým šetřením žáků (1x za tři roky).
- Vzájemnými hospitacemi kolegů (průběžně).
- Hospitační činností předsedů předmětových komisí.
- Slovním hodnocením předsedy PK (1x ročně)

Předseda PK průběžně hodnotí práci členů komise, po skončení školního roku odevzdá ředitelce školy celkové zhodnocení práce předmětové komise, ve kterém vyzdvihne klady, ale neopomene ani zápory jednotlivých pracovníků.

- Sebehodnocením (1x ročně)

Vlastní hodnocení provádí pracovník každoročně a odevzdává jej v písemné formě. V několika větech vystihne, co se mu v uplynulém období podařilo a kde má ještě rezervy. Zároveň informuje ředitelku, co mu pro jeho další práci chybí, ve kterých směrech by se rád vzdělával, jaké učební pomůcky má v úmyslu pro svoji práci získat, zda chce pracovat jako třídní učitel. Krátce zhodnotí i spolupráci s vedením školy.

Zjišťování školního klimatu, podpora žáků, vztahy a spolupráce

Školní klima je zjišťováno jednou za tři roky dotazníkovým šetřením u rodičů, žáků a pedagogů školy. s výsledky jsou seznámeni učitelé i Školská rada. k šetření je využíváno nabídek profesionálních firem, nebo vlastních dotazníků. Škola především zjišťuje názor na úroveň péče o žáky a pracovníky, ochotu zaměstnanců pracovat ve prospěch školy, důvěru zaměstnanců ve vedení školy a ochotu spolupracovat.

Kritéria

- Vztah žáků ke škole
- Přípomínky a inovativní návrhy k chodu školy
- Vztah pedagogů ke škole, ke své práci, ke kolektivu

Nástroje

- Školská rada – 2x ročně
- Dotazníková šetření – 1x za tři roky
- Aktivy – 2x ročně
- Konzultační dny – 2x ročně
- Pohovory vedení s pedagogy – 1x ročně

Zjišťování úrovně znalostí a dovedností žáků

Kritéria

- Vývoj výsledků hodnocení.
- Testy, státní a školní část maturity, hodnocení ČŠI.
- Úspěšnost přijetí na VŠ a její dokončení.
- Zpětná vazba bývalých žáků.

Nástroje

- Rozbory výsledků hodnocení – 4x ročně
- Rozbory a výsledky testů a maturit – průběžně
- Dotazníková šetření, rozhovory – průběžně
- Setkání s absolventy – 1x za tři roky

Řízení školy, DVPP

Cílem řízení školy je spokojený žák ve své třídě a spokojený učitel ve své práci. Ředitelka vytváří optimální podmínky ke vzdělávání, má vytvořený průhledný systém odměňování a dbá na vytvoření žádoucí pracovní atmosféry ve škole, na respektování zákonů a pravidel ve všech oborech činnosti. Má vytvořený funkční přenos informací oběma směry. Podporuje DVPP a samostudium.

Kritéria

- Výsledky všech kontrol (vnější i vnitřní)
- Rozvoj lidských zdrojů

Nástroje

- Systém kontrol vedení školy
- Dotazníková šetření – 1x za tři roky
- Plán DVPP – 1x ročně

Úroveň výsledků práce školy, image školy

Pro nás jako školu soukromou je velmi důležitá kvalita výsledků našich žáků a povědomí o škole. Bez kvalitních výstupů a konkurence schopné image školy bychom neměli co nabídnout dalším uchazečům.

Kritéria

- Porovnání výsledků po dvou letech studia, po absolvování ŠVP
- Zájem žáků o studium
- Pověst školy

Nástroje

- Testování
- Vyhodnocení ŠVP – 1x ročně
- Propagace ve zprávě za školní rok – 1x ročně
- Spolupráce s médii – průběžně

- Aktivní a zajímavý web – průběžně
- Dny otevřených dveří – 1x ročně
- Akce pro veřejnost – prezentace – 1x ročně

3. Charakteristika ŠVP

3.1. Zaměření školy

Jsmo gymnázium se všeobecným zaměřením a poskytujeme kvalitní vzdělání co nejširšího spektra. Díky možnostem disponibilní hodinové dotace jsme se rozhodli rozvíjet žáky nadstandardně ve dvou oblastech:

- 1) cizí jazyky
- 2) osobnostní rozvoj

Škola poskytuje osmileté všeobecné gymnaziální studium s důrazem na výuku cizích jazyků. Žáci jsou připravováni ke složení mezinárodně certifikovaných jazykových zkoušek a k možnosti profesionálního využití profilového jazyka. Studium je zakončeno maturitní zkouškou.

Domníváme se, že posílením těchto dvou oblastí lépe připravíme žáky na orientaci a život ve společnosti, na uplatnění v praxi i hledání zaměstnání. Např. anglický jazyk se žáci učí od primy do kvarty vždy po pěti hodinách týdně (s výjimkou tercie). Výuku jazyků směřujeme vzhledem ke kritériím uznávaných evropských jazykových zkoušek a žáci jsou pravidelně testováni v anglickém jazyce i druhém volitelném jazyce. Žáci si vedou svoje jazykové portfolio. Jazykové schopnosti podporujeme i každoročními poznávacími zájezdy do zahraničí. Předmět osobnostní a sociální výchova, který naplňuje učivo a výstupy stejnojmenného průřezového tématu, vede žáky k lepšímu poznání sebe sama, kritickému pohledu na sebe i okolí, učí ho komunikovat, být tolerantní a pracovat v kolektivu. Do výuky tohoto předmětu (vyučován v primě a sekundě) jsou včleňovány prvky dramatické výchovy, která má na naší škole dlouholetou tradici a přinesla dobré výsledky i v oblasti prevence psychologicko-patologických jevů.

Osobnostní a sociální rozvoj žáků podporujeme prostřednictvím mezinárodního programu „I ve mně je lídr“, jehož prostředky implementujeme do všech vyučovacích předmětů. Navíc je mu věnována samostatná hodina v rozvrhu.

Specifikem našeho školního vzdělávací plánu jsou i další dva netradiční předměty: přírodní vědy pro primu a sekundu, a vlastivěda v primě. Zatímco prvně jmenovaný předmět v sobě spojuje základy pro vědecké poznávání světa z tradičních předmětů fyzika, chemie a biologie, vlastivěda spojuje poznatky ze zeměpisu a dějepisu na regionální úrovni Plzně a Plzeňska. Oba předměty mají žákům přiblížit propojenost zmíněných vědních oborů obvykle realizovaných odděleně a odborně nenáročnou formou je seznámit s obsahem vědních oborů.

Ve vzdělávání se v posledních letech snažíme opřít o moderní technologie – zavedli jsme iPady do výuky, které slouží nejen k používání elektronických učebnic, ale i k řadě zajímavých vzdělávacích aplikací, poslechovým aktivitám při výuce cizích jazyků, stejně jako k rychlému vyhledávání důležitých informací, či prezentování žákovských projektů a samostatných prací.

3.2. Další možnosti nabízené žákům mimo vyučování

- Zapojení v kroužcích – sportovní hry, kroužek tanců, cizí jazyky, přírodovědný a matematický kroužek (kroužky jsou otevřeny v případě zájmu žáků)
- Pěvecký sbor, divadelní soubor, výtvarná tvorba
- Členství ve Středoškolském klubu ASK ČR
- Sportovní přebory středních škol
- Fakultativní sportovní akce
- Kurzy a soustředění podle ročníků studijního programu
- Organizace návštěv večerních představení v různých typech divadel
- Zapojení do humanitárních akcí
- Organizace zahraničních zájezdů – poznávacích i výukových
- Pomoc výchovného poradce zejména při:
 - výběru dalšího uplatnění
 - řešení individuálních problémů
 - sestavování programu při SPU

3.3. Další specifika školy

- Způsob hodnocení – o všech formách hodnocení jsou žáci informováni předem
- Stejný počet jednotlivých forem hodnocení pro každého
- Hodnotí se procenty
- Na vysvědčení vedle přehledu úspěšnosti slovní hodnocení vyučujícího
- Program „I ve mně je lídr“
- Formativní výuka
- Pestrůst výuky – exkurze, přednášky, bloková výuka, školní projekty
- Vysoká úspěšnost absolventů při přijímání na VŠ
- Prospěchová stipendia
- Informační systém školy – informace o výsledcích a absenci žáků prostřednictvím internetu – program ŠkolaOnLine
- Asistent pedagoga
- Možnost studovat z domova (v případě nemoci)

3.4. Výchovně vzdělávací strategie

V celkovém pojetí vzdělávání na naší škole jsou převážně uplatňovány takové formy a metody práce s žáky, aby docházelo k rozvoji osobnosti jako celku, tudíž i kombinovaně k rozvoji všech klíčových kompetencí. Naplňování jednotlivých klíčových kompetencí ve vzdělávacím procesu žáků je možno izolovaně popsat následujícím způsobem.

Kompetence k řešení problémů

Rozvíjíme je zejména učením v souvislostech, to znamená, že neučíme izolovaná data jednotlivých oborů, ale u dětí vytváříme ucelený obraz světa. Je to příklad předmětu přírodní vědy nebo vlastivěda. Žákům jsou předkládány takové úkoly, jejichž řešení vyžaduje znalosti z více oborů lidské činnosti resp. vzdělávacích oblastí a tudíž i více přístupů k řešení. Tyto kompetence rozvíjíme také využíváním velkého množství zdrojů informací – prací s knihou, internetem, praktickými pokusy, vlastním výzkumem žáků. Příkladem je propojení společných prací z informatiky a výpočetní techniky a jiných předmětů, při nichž využívají schopností tvořit texty a grafiku v počítačových programech, ale obsahově se zaměřují na dějepis, zeměpis atd.

Kompetence k učení

Rozvíjíme je individuálně podle dané situace u každého žáka. Hlavními strategiemi jsou různé metody učení a poznávání, práce s chybou a rozvoj sebehodnocení žáků, který je obsažen v samotném principu hodnocení. Nabízíme a zadáváme žákům samostatné práce, při nichž musí samostatně vyhledávat a třídit informace. Využíváme meziborových vztahů v zadaných samostatných pracích. Ukázkou různých postupů především v přírodních vědách vytváříme prostředí pro to, aby si žák vybral ten nejvhodnější postup a dokázal ověřit jeho spolehlivost. Citlivě se vyjadřujeme k neúspěchům a motivujeme k dalšímu učení. Slovní hodnocení poskytuje žákovi cennou zpětnou vazbu.

Kompetence komunikativní

Organizujeme akce mimo školu, při nichž se setkávají žáci z různých tříd a pracují spolu ve tvůrčích skupinách (škola v přírodě, seznamovací víkend, sportovní soutěže). V osobnostní a sociální výchově i jiných předmětech vytváříme klima pro svobodnou diskuzi, vedeme žáky k respektování názorů druhých a zdůvodnění vlastních. Volíme skupinovou práci, při níž se spolu musí žáci domluvit a společný výsledek představit spolužákům (např. projekt zaměřený na výuku ekonomie jarmark).

Kompetence sociální a personální

Zdůrazňujeme důležitost pomoci a spolupráce. Zapojujeme se do charitativních akcí na úrovni celé republiky, ve škole v přírodě tvoříme smíšené pracovní skupiny, organizujeme projektové dny zaměřené na různá témata.

Kompetence občanské

Rozvíjíme je seznamováním žáků s jejich právy, odpovědností a povinnostmi – od školního řádu až po ústavu České republiky. V rámci občanské výchovy poznávají fungování školy a institucí. Žáci jsou vedeni k tomu, aby respektovali národní, kulturní a historické tradice. Žáci mají právo se vyjadřovat k hodnocení i ke každodennímu chodu školy.

Kompetence pracovní

Snažíme se, aby si žáci osvojili znalosti pracovních postupů a dovedností používat pracovní nástroje v nejširším smyslu. Je pro to prostor ve škole, ale i na projektových akcích, exkurzích a školách v přírodě.

Kompetence digitální

Ve všech ročnících vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních zařízení a aplikací, podporujeme výuku s využitím digitálních učebnic, výukových programů a aplikací. Požadujeme po žácích odevzdávání výstupů jejich práce v elektronické podobě v odpovídající kvalitě. Komunikace mezi učiteli a žáky i sdílení dat může probíhat elektronicky prostřednictvím Školy OnLine nebo platformy Teams. Žáci pro přírodovědná měření využívají elektronický systém Pasco. Klademe důraz na bezpečné používání elektronických zařízení a internetu. Vyžadujeme etické chování v souladu s právními normami, vedeme žáky k respektování autorských práv.

3.5. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

3.5.1 Zdravotní znevýhodnění

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí **podpůrných opatření**. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. **Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP)**. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP.

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

a) v oblasti metod výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

b) v oblasti organizace výuky:

- střídání forem a činností během výuky
- u mladších žáků využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka

3.5.2 Sociální znevýhodnění

Rodiče žáků mohou požádat o sociální úlevu na školním až do výše 50%, případně odklad školného. Jsme připraveni pomáhat rodinám, které se dostanou do obtížné situace tak, aby peníze nebyly důvodem ukončení studia na naší škole, stejně jako neúčasti žáka na kurzech a exkurzích. Rovněž je vypracován systém prospěchového stipendia.

Vždy jsme připraveni pomoci s ostatními platbami formou splátek (lyžařské kurzy, školy v přírodě, soustředění, exkurze). Podporujeme žáky na vyšším stupni k nabídce již nepotřebných učebnic k odkupu svým mladším spolužákům.

3.5.3 Zabezpečení výuky mimořádně nadaných žáků

Za **nadaného žáka** se považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Nadaných žáků s podpůrnými opatřeními prvního stupně, tedy žáků s mírnými úpravami ve vzdělávání, které mohou být krátkodobé povahy (ale mohou trvat i po celou dobu jeho vzdělávání) **se týká podpůrné opatření PLPP (plán pedagogické podpory), který sestavuje třídní učitel ve spolupráci s výchovným poradcem.**

Za **mimořádně nadaného žáka** se považuje především žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a **školským poradenským zařízením**. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavování IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

U obzvláště nadaných žáků nabízíme také individuální přístup, zejména při konzultacích, zadávání nadstandardních úkolů, ale individuální přístup je také umožněn velkým počtem dělených hodin. Podle potřeby stanovíme individuální studijní plán – běžné např. při výuce jazyků, práce s učebnicí s vyšší úrovní, apod. Podporujeme jejich účast na meziškolních soutěžích v tzv. olympiádách, ale máme i vlastní soutěže (každoroční šachový turnaj) a nabízíme několik nepovinných předmětů a kroužků, kde se mohou intelektuálně či pohybově rozvíjet. Talentovaným studentům nabízíme spolupráci s Centrem pro talentovanou mládež a konání mezinárodních AP zkoušek. Mimořádně nadané žáky se snažíme motivovat i prospěchovým stipendiem.

3.6 Profil absolventa

Škola se snaží vzdělávat své žáky tak, aby absolventi byli schopni se bez obtíží orientovat v reálném světě, zařadit se do společnosti a jednat podle principů občanské společnosti i obecných etických zásad. Náš absolvent je na konci studia vybaven více než základním přehledem v různých vědních oborech a toto všeobecné vzdělání dokáže uplatnit a rozvíjet. Ví, jakým způsobem hledat, zpracovávat i předkládat informace. Jeho jazyková i počítačová gramotnost mu umožňuje komunikaci vybraným způsobem, písemně, ústně nebo virtuálně, a to krom češtiny i v dalších cizích jazycích. Jeho znalosti a schopnosti využívat počítač a další nové technologie mu umožňují se orientovat v multimediálním globalizovaném světě. Vzhledem k našemu zaměření a učebnímu plánu má nadprůměrnou úroveň jeho znalost anglického jazyka, ale ani znalosti druhého jazyka nejsou opomíjeny.

Náš absolvent je schopen pracovat jak samostatně, tak v týmu a umí produktivně komunikovat s lidmi okolo sebe, prezentovat své výsledky, obhájit své názory, umí vést rozhovor a řídit diskusi. Umí si stanovit své cíle i určit priority. V neposlední řadě je připraven činit odpovědná rozhodnutí a je připraven nést jejich následky.

Snažíme se také, aby naši žáci našli radost z pohybu a smysl pro péči o vlastní zdraví a vnímali estetické hodnoty.

Vše uvedené umožňuje absolventovi úspěšně ucházet se o studium na kterékoli střední škole u nás i v zahraničí odpovídající jeho osobnímu zaměření.

3.7 Organizace přijímacího řízení

Podmínky průběhu výběrového řízení oznamuje ředitelka školy každoročně v souladu se školským zákonem. Obecně lze říci, že se výběrové řízení do primy skládá ze tří částí:

1. Jednotná přijímací zkouška – testy z českého jazyka a matematiky.
2. Psychologické testy – jsou rozděleny na část teoretickou a praktickou.

Teoretická část: Písemné testy – testy jsou zaměřeny na osobnostní a výkonnostní předpoklady uchazečů - odhalení studijních předpokladů, výkonnosti, schopnosti soustředění, logického myšlení, verbálních schopností, sociální zralosti. Testy jsou zadávány a vyhodnocovány odborným psychologem.

Praktická část: Společná hodina – uchazeči absolvují společnou hodinu zaměřenou na pochopení pravidel, spolupráci, komunikaci, kreativitu. Hodinu připravují a vyhodnocují učitelé osobnostní a sociální výchovy.

3. Pohovor s komisí – rozhovor o uchazečových zájmech, názorech, postojích, plánech. Důraz je kladen především na celkovou vyspělost, pohotovou reakci a fantazii. Významná je i sebereflexe společné hodiny.

ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

Průřezová témata jsou většinou integrovaná do jednotlivých předmětů, jak ukazuje následující tabulka, pouze Osobnostní a sociální výchova se vyučuje v podobě samostatného předmětu v primě a sekundě.

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBYČANA

TEMATICKÝ OKRUH	integrováno do předmětu, kde a jak se vyučuje
Občanská společnost a škola	Český jazyk – prima Vlastivěda – prima Přírodní vědy – prima
Občan, občanská společnost a stát	Občanská výchova – kvarta Vlastivěda – prima
Formy participace občanů v politickém životě	Český jazyk – kvarta Občanská výchova – kvarta Dějepis – tercie, kvarta Vlastivěda – prima
Principy demokracie	Vlastivěda – prima Občanská výchova – kvarta Dějepis – tercie, kvarta

OSOBNOSTNÍ a SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Celé průřezové téma se vyučuje jako samostatný předmět v primě a sekundě. Navíc jednotlivé okruhy jsou obsaženy a integrovány v těchto předmětech:

TEMATICKÝ OKRUH	integrováno do předmětu, kde a jak se vyučuje
Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání	Přírodní vědy – prima, sekunda Výtvarná výchova – prima – kvarta
Osobnostní rozvoj: Sebepoznání a sebepojetí	Český jazyk – sekunda, tercie Výtvarná výchova – prima – kvarta Tělesná výchova, Zdravotní tělesná výchova – prima – kvarta
Osobnostní rozvoj: Seberegulace a sebeorganizace	Tělesná výchova, Zdravotní tělesná výchova – prima – kvarta Český jazyk – sekunda Výtvarná výchova – prima – kvarta
Osobnostní rozvoj: Kreativita	Výtvarná výchova – prima – kvarta Český jazyk – prima – kvarta Cizí jazyky – anglický jazyk – prima – kvarta, druhý jazyk (NJ, ŠJ, FJ) – tercie, kvarta
Sociální rozvoj: Komunikace	Český jazyk – prima, sekunda Cizí jazyky – anglický jazyk – prima – kvarta, druhý jazyk (NJ, ŠJ, FJ) – tercie, kvarta Výtvarná výchova – prima – kvarta

Sociální rozvoj: Poznávání lidí	Občanská výchova – sekunda, tercie
Sociální rozvoj: Kooperační a kompetice	Různé projekty v jednotlivých projektech
Sociální rozvoj: Mezilidské vztahy	Občanská výchova – sekunda, tercie
Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovacích dovedností	Osobnostní a sociální výchova – prima, sekunda
Morální rozvoj: Hodnoty, postoje, praktická etika	Český jazyk – tercie

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Toto průřezové téma je integrováno do vyučujících předmětů uvedených v tabulce.

TEMATICKÝ OKRUH	integrováno do předmětu, kde a jak se vyučuje
Evropa a svět nás zajímá	Cizí jazyky – anglický jazyk – prima – kvarta, druhý jazyk (NJ, ŠJ, FJ) – tercie, kvarta Vlastivěda – prima
Objevujeme Evropu a svět	Cizí jazyky – anglický jazyk – prima – kvarta, druhý jazyk (NJ, ŠJ, FJ) – tercie, kvarta
Jsme Evropané	Přírodní vědy – prima Český jazyk – prima Chemie – kvarta Hudební výchova – tercie Dějepis – sekunda, tercie, kvarta Zeměpis – tercie Občanská výchova – kvarta

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Toto průřezové téma je integrováno do vyučujících předmětů uvedených v tabulce.

TÉMATICKÝ OKRUH	integrováno do předmětu, kde a jak se vyučuje
Kulturní difference	Český jazyk – prima Hudební výchova – sekunda Výtvarná výchova – prima – kvarta
Lidské vztahy	Český jazyk – tercie Dějepis – tercie Osobnostní a sociální výchova – prima, sekunda Občanská výchova – sekunda
Etnický původ	Český jazyk – tercie Výtvarná výchova – prima – kvarta Občanská výchova – sekunda
Multikulturalita	Český jazyk – prima, sekunda, tercie Občanská výchova – sekunda Vlastivěda – prima Zeměpis – kvarta Hudební výchova – sekunda Dějepis – tercie Cizí jazyky – anglický jazyk – prima – kvarta, druhý jazyk (NJ, ŠJ, FJ) – tercie, kvarta Výtvarná výchova – prima – kvarta
Princip sociálního smíru a solidarity	Dějepis – kvarta Občanská výchova – sekunda

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy tohoto průřezového tématu jsou integrovány do vyučovacích předmětů uvedených v tabulce.

TEMATICKÝ OKRUH	integrováno do předmětu, kde a jak se vyučuje
Ekosystémy	Přírodní vědy – prima Biologie – sekunda, tercie, kvarta Zeměpis – sekunda, tercie, kvarta Vlastivěda – prima
Základní podmínky života	Vlastivěda – prima Zeměpis – sekunda, tercie, kvarta Biologie – sekunda, tercie, kvarta Přírodní vědy – prima
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Zeměpis – sekunda, tercie, kvarta Vlastivěda – prima – Přírodní vědy – prima, sekunda Fyzika – tercie Biologie – sekunda, tercie, kvarta Chemie – tercie, kvarta
Vztah člověka k prostředí	Český jazyk – prima Vlastivěda – prima Přírodní vědy – prima, sekunda Osobnostní a sociální výchova – prima Fyzika – tercie Chemie – tercie, kvarta Biologie – sekunda, tercie, kvarta

	Tělesná výchova – projekt Hudební výchova – kvarta
--	---

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Toto průřezové téma je integrováno do vyučovacích předmětů uvedených v následující tabulce.

TEMATICKÝ OKRUH	integrováno do předmětu, kde a jak se vyučuje
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Informatika a výpočetní technika – sekunda
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Hudební výchova – prima
Stavba mediálních sdělení	Český jazyk – prima – kvarta
Vnímání autora mediálních sdělení	Český jazyk – kvarta
Fungování a vliv médií ve společnosti	Český jazyk – prima – kvarta
Tvorba mediálního sdělení	Český jazyk – prima – kvarta Informatika a výpočetní technika – prima – kvarta Výtvarná výchova – prima – kvarta
Práce v realizačním týmu	Občanská výchova - kvarta

UČEBNÍ PLÁN

Tabulace učebního plánu

VZDĚLÁVACÍ OBLAST	VZDĚLÁVACÍ OBOR	VYUČOVACÍ PŘEDMĚT	I	II	III	IV	MIN. ČAS. DOTACE	DISPONIBILNÍ ČASOVÁ DOTACE
JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	5	4	4	3	15	1
		Anglický jazyk	5	5	4	5	12	7
		další cizí jazyk			3	4	6	1
MATEMATIKA a JEJÍ APLIKACE	Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	3	4	15	0
INFORMATIKA	Informatika	Informatika a výpočetní technika	1	1	1	1	4	0
PRŮŘEZOVÉ TÉMA: OSOBNOSTNÍ a SOCIÁLNÍ VÝCHOVA		Osobnostní a sociální výchova	2	2				4
ČLOVĚK a SPOLEČNOST	Dějepis	Dějepis		2	2	2	10	1
	Výchova k občanství	Občanská výchova		1	0,5	0,5		
	Dějepis Výchova k občanství	Vlastivěda	3					
ČLOVĚK A PŘÍRODA	Zeměpis	Vlastivěda	1				20	0
	Zeměpis	Zeměpis		2	2	2		
	Biologie	Biologie		2	1	0		
	Fyzika	Fyzika			2	2		
	Chemie	Chemie			2	2		
		Přírodní vědy	2					
ČLOVĚK A ZDRAVÍ	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	10	1
	Výchova ke zdraví	Biologie			1	2		
UMĚNÍ a KULTURA	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	2	2	1	1	9	1
	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1		
ČLOVĚK a SVĚT PRÁCE		Přírodní vědy	1	2			3	2
		Občanská výchova			0,5	0,5		
		Matematika			1			
DISPONIBILNÍ ČASOVÁ DOTACE							104	18
CELKEM			29	30	31	32		122

Poznámky k učebnímu plánu

1. Vyučovací předmět Osobnostní a sociální výchova je vytvořen z průřezového tématu totožného názvu a obsahuje je celé. Hodinová dotace celkem 4 hodiny je převzata z disponibilní hodinové dotace. Skupina je dělena.

2. Vyučovací předmět Vlastivěda vyučovaný v primě s dotací 4 hodiny shrnuje některé výstupy a učivo vyučovacích předmětů Dějepis, Zeměpis a Občanská výchova. 2 hodiny týdně vyučují dva učitelé současně.

3. Informatika a výpočetní technika realizuje některé očekávané výstupy z oblasti Člověk a svět práce a přebírá hodinovou dotaci 2 hodiny.

4. Vyučovací předmět Přírodní vědy slučuje v primě a sekundě vyučovací předměty Biologie, Chemie a Fyzika. Navíc realizuje část výstupů ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. 1 hodina pochází z disponibilní časové dotace, další 2 hodiny právě z této vzdělávací oblasti.

5. Ve vyučovacím předmětu Biologie je realizována část učiva a očekávaných výstupů z oblasti Člověk a zdraví. Z této oblasti čerpá 1 hodinu.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví realizuje své výstupy kromě Biologie také v osobnostní a sociální výchově v primě, občanské výchově a tělesné výchově.

6. Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova se prima dělí.

7. Ve vyučovacím předmětu Matematika se prima dělí na při jedné hodině týdně.

8. Ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura se prima dělí při jedné hodině týdně.

9. Při vyučovacím předmětu Tělesná výchova se třída dělí.

10. Další cizí jazyky nabízíme od tercie volitelně: Německý jazyk, Španělský jazyk a Francouzský jazyk.

UČEBNÍ OSNOVY

Český jazyk a literatura

Časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět má časovou dotaci 5 hodin týdně v primě, 4 hodiny v sekundě a tercii, 3 hodiny v kvartě. Výuka probíhá většinou v celé třídě, pouze v primě a sekundě je v jedné hodině třída rozdělena na dvě skupiny. Výuka probíhá v kmenových třídách.

Obsahové vymezení

Obsahově je předmět rozdělen do tří složek: Komunikační a slohová výchova, Jazyková výchova a Literární výchova. V předmětu jsou částečně realizována průřezová témata Mediální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Multikulturní výchova.

V Komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, psát pokud možno čitelně, kriticky posuzovat obsah předloženého textu. Ve vyšších ročnících se také pokouší posuzovat formální stránku textu a jeho výstavbu.

V Jazykové výchově získávají žáci základní dovednosti potřebné k zacházení s jazykem. Mělo by je to vést k přesnějšímu, logickému myšlení a především k jasnému a srozumitelnému vyjadřování. Český jazyk by neměl být pouze nástrojem k získávání potřebných informací, ale také zajímavým předmětem poznávání.

V Literární výchově se žáci seznamují prostřednictvím četby se základními literárními druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky a formulovat vlastní názory a přechteném díle či ukázce díla. **Průřezová témata:**

Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Mediální výchova

Klíčových kompetencí dosahujeme těmito postupy:

- ▶ **Pro nabývání kompetencí k učení**
 - Vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací, podněcujeme je, aby si propojovali souvislosti. Žáci se cvičí v používání obecně používaných znaků a symbolů jazyka. Rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva.
 - Předkládáme žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech.
 - Vedeme žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování.
 - Seznamujeme žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem.
- ▶ **Pro nabývání kompetencí k řešení problémů**
 - Vedeme žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy, a k tomu, aby uměli nalézat chyby v textu a odůvodnit správné řešení.
- ▶ **Pro nabývání kompetencí komunikativních**
 - Vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů.
 - Nabízíme žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných literárních textů.
 - Pomocí literárního i gramatického učiva rozšiřujeme slovní zásobu žáků.
 - Psaním slohových útvarů žáci zlepšují stavbu větných celků.
- ▶ **Pro nabývání kompetencí sociálních**
 - Vytváříme příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy, a k tomu, aby dokázali požádat o pomoc.
 - Podporujeme vzájemnou toleranci k ústnímu vyjadřování formou referátů a recitací.
- ▶ **Pro nabývání kompetencí občanských**
 - Seznamujeme žáky s naším slovesným dědictvím a vysvětlujeme jim jeho význam.
 - Podněcujeme ukázkami žáky k četbě a dáváme jim možnost výběru literárního žánru.
- ▶ **Pro nabývání kompetencí pracovních**
 - Žáci mají možnost pracovat s Pravidly českého pravopisu.
- ▶ **Pro nabývání kompetencí digitálních**
 - Umožňujeme žákům využívat elektronické učebnice a nejrůznější aplikace k procvičení probíraných témat
 - Při zpracování zadaných prací vedeme žáky ke kritickému hodnocení internetových zdrojů.

Vzdělávací obsah:

- ▶ **KOMUNIKAČNÍ a SLOHOVÁ VÝCHOVA**

Očekávané výstupy žák

- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
- rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci
- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
- v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči
- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy žák

- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh
- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy žák

- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla
- rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora
- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo
- tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie
- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty
- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele
- uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře
- porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování
- vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

Tyto výstupy rozšiřujeme následujícím způsobem:

PRIMA – ČESKÝ JAZYK a LITERATURA		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, pozn.
Žák: - Rozlišuje jednotlivé slovní druhy – předponu, kořen, příponu (koncovku). - Aplikuje pravidla psaní vyjmenovaných slov. - Bezpečně rozliší komplikovanější slovní druhy slov. - Tvoří spisovné tvary slov. - Skloňuje podle vzorů podstatná jména, zájmena, číslovky, tvoří a určuje slovesné tvary. - Rozlišuje pravopis jmen obecných a vlastních. - Vyplní poštovní poukázku, podací lístek, telegram, napíše krátkou textovou zprávu, vzkaz. - Rozezná si nepravidelné skloňování. - Používá jazykové příručky, vyhledává potřebné informace v Pravidlech. - Napíše jednoduchý inzerát, objednávku, zprávu a oznámení.	Slovní druhy, stavba slova opakování Pravopis Tvarosloví Druhy slov Mluvnické kategorie Podstatná jména – konkrétní, abstraktní, pomnožná, hromadná, látková, obecná, vlastní Sloh: Jednoduché tiskopisy Odchytky od pravidelného skloňování Pravidla českého pravopisu Slovník spisovné češtiny Sloh: Jednoduché komunikační žánry	Osobnostní a sociální výchova: Komunikace Rozvíjení komunikačních dovedností – schopnosti beze strachu, jasně a srozumitelně formulovat své názory (v rámci výuky) Kreativita Hra, soutěž V jazykových cvičeních v průběhu celého roku posilovat vazby k ostatním předmětům, hledat souvislosti (Příklad: při opakování psaní velkých písmen v názvech měst – vazby se zeměpisem – apod.), podobně s ostatními předměty Výchova demokratického občana: Občanská společnost a škola Posilovat dovednosti usnadňující komunikaci s úřady a institucemi, praktickými úkoly, hra, soutěž Mediální výchova: Stavba mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti Schopnost zapojení jedince do mediální, komunikace, schopnost tvorby pro média
- Správně tvoří tvary přídavných jmen. - Ovládá pravopis jmenných tvarů. - Napíše dopis soukromý, osvojí si zásady psaní dopisu úředního. - Rozliší základní druhy popisu, volí vhodné jazykové prostředky popisu. - Vyhledá zájmena v textu, vysvětlí jejich funkci. - Správně skloňuje podle vzorů. - Vyhledá číslovky v textu. - Ovládá pravopis číslovek. - Volí vhodný postup (přehlednost) při zpracování popisu. - Správně kompozičně člení text.	Přídavná jména – druhy, pravopis koncovek – stupňování – skloňování – jmenné tvary Sloh: Dopis, Popis Zájmena – druhy – skloňování podle vzorů ten, náš – skloň. zájm. jenž, můj, tvůj svůj týž, tentýž Číslovky – druhy, skloňování Sloh: Popis budovy, místnosti	Schopnost uvědomit si faktory ovlivňující mediální práci – samostatná práce Multikulturní výchova: Multikulturalita vytváření tolerance k odlišným sociokulturním skupinám hra, soutěž Osobnostní a sociální výchova: Sebepoznání a sebepojetí – Poznávání lidí, formování studijních dovedností, schopnosti nést zodpovědnost za svěřené úkoly – slohová práce
- Používá jazykovou příručku, vyhledává potřebné informace. - Vyhledá v textu věty jednoduché a správně je člení na část podmětovou a přísudkovou. - Graficky znázorní stavbu věty. - Pozná jednotlivé větné členy. - Vyjádří vlastními slovy hlavní myšlenky textu. - Určuje druh souvětí a počet jeho vět. - Rozliší v textu věty hlavní a vedlejší. - Sestaví grafické schéma souvětí. - Zpracuje výpisky ze snadného odborného textu, a to formou hesel i souvislými větami. - Nachází principy časové posloupnosti ve vypravování. - Uceleně reprodukuje přečtený text.	Stručná mluvnice česká Věta jednoduchá Základní a rozvíjející větné členy Graf věty jednoduché Sloh: Výtah Souvětí Věta hlavní a vedlejší Graf souvětí Sloh: Výpisky Vypravování	Na vhodných textech posilovat vazby k ostatním předmětům

▪ Správně spojuje věty nejobvyklejšími spojovacími výrazy. ▪ Dokáže správně používat interpunkci v jednoduchých souvětích. ▪ Rozliší hlásku a písmeno. ▪ Správně vyslovuje souhláskové skupiny. ▪ Definuje spodobu znělosti uprostřed i na konci slova. ▪ Vypracuje osnovu vypravování, a to formou hesel, vět, citátů, obrázků. ▪ Dokáže použít bohatší jazykové prostředky. ▪ Používá slovní přízvuk a rozumí úloze melodie, důrazu, tempa a pauzy ve větě. ▪ Rozliší v textu spisovné a nespisovné výrazy. ▪ Vyhledá v textu slova z oblasti nářečí, slangu, argotu, obecné češtiny. ▪ Vypravuje podle obrázku. ▪ Dokončí příběh podle předem daného začátku či konce.	Skladba Spojovací výrazy v souvětí Interpunkce v souvětí Zvuková stránka jazyka Systém českých hlásek Spisovná a nespisovná výslovnost Zvuk .stránka slova a věty Sloh: Vypravování Rozvrstvení národního jazyka Jazykověda a její složky Sloh: Vypravování	Mediální výchova: Tvorba mediálního sdělení Slohová práce Multikulturní výchova: Kulturní difference Diskuze, příklady v hodině
▪ Vyjádří citově neokázalý vztah k vlastní zemi. ▪ Vyloží pojem personifikace, vysvětlí obrazné vyjádření. ▪ Rozpozná pojem biografie, autobiografie, pověst, romance, drama, populárně naučný text. ▪ Biografie, stylizované kroniky, memoáry a historické povídky – tyto žánry dokáže vyložit. ▪ Vyloží pojem pověst, pranostika, hádanka, lidová píseň, vzpomínková próza, kronika. ▪ Uceleně reprodukuje přečtený text.	Literatura s motivem vlastenectví Na žánrově různých textech s tematikou vlasti postupně objasňovat a poznávat prostředky uměleckého vyjádření v literatuře Prostřednictvím a rozбором různých žánrů – básnických i prozaických – je představena významná osobnost našich dějin. Ústní lidová slovesnost Přiblížení lidové kultury a zvyků ve vztahu k ročnímu cyklu Žánry ÚLS	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Jsme Evropané Poznáním lidských příběhů v historii je žák veden k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů fungování společnosti Zdůraznění hodnoty spravedlnosti, svobody, solidarity a tolerance Multikulturní výchova: Kulturní difference Na osudu Komenského je ukázána potřeba tolerance k odlišným názorům. Environmentální výchova: Vztah člověka k prostředí V žácích se vytváří pozitivní vztah k oblasti, v níž žijeme – diskuse, texty
▪ Poznává žánr dobrodružné prózy a její jednotlivé typy – western, indiánky, cestopisy. ▪ Nachází principy kompozičních prostředků – stupňování napětí, charakteristika, líčení prostředí. ▪ Žák rozliší a vnímá odborný a estetický přístup ke stejnému tématu, uvědomuje si nutnost ochrany přírody. ▪ Rozpozná personifikaci. ▪ Žák zhodnotí význam rodiny a význam hodnotných mezilidských vztahů prostřednictvím vybraných textů. ▪ Rozlišuje ich formu a er formu.	Dobrodružná literatura Čtení a rozbor textů s tématem ohrožení vlastního života nebo základních životních hodnot. Texty s přírodní tematikou, specifická umělecká a odborná literatura ve vztahu ke stejné látce Nevšední příběhy Téma Ve škole, doma a mezi kamarády Texty o vztahu dětí a dospělých, příběhy s dětskými hrdiny, svět školy Téma Fantazie Texty s fantastickými tématy v různých žánrech – povídkách, cestopisu, v magické próze, v antické báji	Osobnostní a sociální výchova: Seberegulace a sebeorganizace Žák se učí v rámci hodiny zvládat vlastní chování, ovládat základní dovednosti pro spolupráci a řešení složitých situací Environmentální výchova: Lidské aktivity a problémy životního prostředí Žák si vytváří základní ekologické návyky, vědomí o člověku jako o součásti přírody, je veden k zodpovědnosti za chování vůči přírodě -využití vlastních zkušeností Výtvarné výchovy – průběžně

▪ Prohlubuje znalosti o charakteristice postavy, rozvíjí své komunikační schopnosti. ▪ Rozlišuje různé druhy fantastické literatury. ▪ Rozliší humor a nadsázku. ▪ Formuluje ústně i písemně dojmy z kulturního zážitku.		
---	--	--

SEKUNDA – ČESKÝ JAZYK a LITERATURA

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, pozn.
Žák: ▪ Určuje věcný význam slov. ▪ Při práci se SSČ vyhledává slova jednoznačná a mnohoznačná. ▪ Vysvětlí obsah rčení a využívá je v mluvených projevech. ▪ Rozlišuje popis statický a dynamický. ▪ Zpracuje osnovu popisu. ▪ Užívá jazykových prostředků popisu. ▪ Vhodně volí slova v běžné mluvě, ve slohových i literárních útvarech. ▪ Využívá termínů z ostatních vyučovacích předmětů. ▪ Pracuje samostatně s PČP a vyhledává potřebné informace. ▪ Rozlišuje slova základová, odvozená, slovotvorný základ. ▪ Určuje různé způsoby tvoření slov. ▪ Užívá složenin a rozlišuje zkratky a zkratková slova. ▪ Vyhledává slova odvozená.	Nauka o významu slov Význam slova Slova jednoznačná, mnohoznačná Slovo a sousloví, rčení Sloh Popis Popis výrobku Popis uměleckého díla Nauka o významu slov Synonyma a homonyma Slova citově zabarvená Odborné názvy Nauka o tvoření slov Slovní zásoba a její obohacování Slovotvorba Způsoby tvoření slov Sloh Popis pracovního postupu	Osobnostní a sociální výchova: Komunikace Další rozvíjení komunikačních dovedností, posilování schopnosti správného vyjadřování Kreativita Vztah k ostatním předmětům Na vhodných cvičeních posilovat vazby k ostatním předmětům, zejména k výtvarné výchově (vnímání uměleckého díla), k technickým předmětům
Žák: ▪ Rozlišuje slovní druhy a jejich mluvnické kategorie. ▪ Ovládá pravopisná pravidla ohebných slov. ▪ Správně užívá tvary jenž, jež. ▪ Vystihne povahu člověka, využívá přirovnání, rčení. ▪ Převádí slovesa do činného a trpného rodu. ▪ Tvoří příslovce s opačným významem. ▪ Využívá příslovečných spřežek. ▪ Zesiluje a zeslabuje význam příslovčí. ▪ Rozlišuje charakteristiku vnější a vnitřní. ▪ Rozlišuje neohebná slova a vyhledává je v textu. ▪ Rozeznává druhy vět a pojmenuje jejich charakteristické znaky. ▪ Vyhledá ve větě základní skladební dvojice. ▪ Volí jazykové prostředky, které vyvolávají citovou působivost textu.	Tvarosloví Opakování učiva Skloňování zájmena jenž Sloh: Charakteristika Tvarosloví Slovesný rod Příslovce Příslovečné spřežky Stupňování příslovčí Sloh Charakteristika literární postavy Tvarosloví Předložky, spojky, částice, citoslovce Skladba Druhy vět podle postoje mluvčího Věty dvojčlenné Sloh Líčení	Osobnostní a sociální výchova: Sebepoznání a sebepojetí V charakteristice posilovat zejména osobnostní vývoj, schopnost porozumět sobě i jiným Vztah k ostatním předmětům Na vhodných cvičeních posilovat vazby k ostatním předmětům, zejména k výtvarné výchově (vnímání uměleckého díla), k technickým předmětům

▪ Vyhledává a určuje základní členy. ▪ Určuje podmět i přísudek a slovní druhy, kterými jsou vyjádřeny. ▪ Rozlišuje druhy přísudku. ▪ Zpracuje výtah z odborného textu výběrem vhodných jazykových prostředků. ▪ Vyhledá a správně určí rozvíjející větné členy a rozlišuje jejich typy. ▪ Zformuluje žádost a rozlišuje obvyklé formy žádosti. ▪ Nahrazuje větné členy vedlejšími větami. ▪ Vhodně používá spojovací výrazy. ▪ Rozpozná a určuje druhy vedlejších vět. ▪ Sestaví životopis svůj i rodinného příslušníka či známé osobnosti.	Skladba Věty jednočlenné, větné ekvivalenty, Podmět, přísudek Sloh Výtah Skladba Předmět, příslovečné určení, přívlastek, doplněk, přístavek Sloh Žádost Skladba Druhy vedlejších vět Sloh Životopis	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Jsme Evropané Posilovat dovednosti v občanském životě, kultivovaná komunikace s institucemi (jednoduché útvary administrativního styku) Vztah k ostatním předmětům Na vhodných cvičeních posilovat vazby k ostatním předmětům, zejména k výtvarné výchově (vnímání uměleckého díla), k technickým předmětům
▪ Nahrazuje větné členy vedlejšími větami. ▪ Vhodně používá spojovací výrazy. ▪ Rozpozná a určuje druhy vedlejších vět. ▪ Správně tvoří spisovné tvary a vědomě je používá. ▪ Samostatně vypravuje na základě vlastního prožitku či na základě ukázky z knihy, scény ze hry či filmu. ▪ Ovládá základy pravopisu lexikálního, slovtvorného, morfologického i syntaktického ve větě jednoduché i v souvětí. ▪ Rozlišuje zákonitosti projevu mluveného a psaného.	Skladba Druhy vedlejších vět Pravopis Procvičování pravopisu –i/-y Vyjmenovaná slova Koncovky podstatných jmen Koncovky přídavných jmen Sloh Vypravování Skladba Shoda přísudku s podmětem Souhrnná cvičení Pravopis Psaní velkých písmen, shrnutí, opakování Sloh Projev Shrnutí učiva	Mediální výchova: Stavba mediálních sdělení Tvorba mediálního sdělení Aplikace jazykových dovedností ve slohu, sestavení komplikovanějšího vypravování. Fungování a vliv médií ve společnosti Vztah k ostatním předmětům Na vhodných cvičeních posilovat vazby k ostatním předmětům, zejména k výtvarné výchově (vnímání uměleckého díla), k technickým předmětům
▪ Poznává na příkladech jednotlivé vrstvy národního jazyka.	Můj domov Tematika českého jazyka v žánrově různých textech české klasické literatury Prostřednictvím a rozбором různých žánrů – básnických i prozaických – jsou představeny významné osobnosti našich dějin.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá Vést k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů fungování společnosti – diskuze v hodinách Orientace na hodnoty vlastenectví, svobody, solidarity a tolerance Vědomí významu národních tradic Osobnostní a sociální výchova: Hodnoty, postoje, praktická etika Učit se vytrvalosti a pracovitosti, posilovat zodpovědnost vůči sobě i druhým Hledání souvislostí: dějepis, výtvarná a hudební výchova, tělesná výchova
▪ Poznává žánr dobrodružné prózy a její jednotlivé typy – western, indiánky, cestopisy.	Historická a mytologická literatura Seznámení s různými výklady o vzniku světa, přiblížení různých kultur Pohádková literatura	Osobnostní a sociální výchova: Seberegulace a sebeorganizace Učit se zvládat vlastní chování Ovládat základní dovednosti pro spolupráci a řešení složitých situací

▪ Vyloží kompoziční prostředky – stupňování napětí, charakteristika, líčení prostředí. ▪ Podrobněji rozliší odborný a estetický přístup ke stejnému tématu. ▪ Obhájí nutnost ochrany přírody. ▪ Objasní pojmy personifikace, apostrofa. ▪ Žák zhodnotí význam rodiny a význam hodnotných mezilidských vztahů. ▪ Charakterizuje literární postavu, rozvíjí své komunikační schopnosti. ▪ Rozlišuje různé druhy fantastické literatury. ▪ Charakterizuje humor a nadsázku. ▪ Charakterizuje na základě četby zvyklostí v jednotlivých zemích. ▪ Vysvětlí pojem cestopis.	Známé pohádkové příběhy a pověsti, vysvětlení frazeologismů Bajky v literatuře Texty o vztahu lidí a zvířat Cestopisné příběhy	Environmentální výchova: Základní podmínky života Vytváření vědomí o člověku jako o součásti přírody Zodpovědnost za chování vůči přírodě Hledání souvislostí: dějepis, zeměpis, ZSV Multikulturní výchova: Lidské vztahy Vytváření vědomí vlastní identity, být sám sebou, ale respektovat odlišné okolí Multikulturalita
▪ Vyloží podstatu jazykové komiky, vnímá uměleckou originalitu vypravěče. ▪ Vyloží pojmy apostrofa, metafora, personifikace, alegorie. ▪ Odliší spisovnou a obecnou češtinu. ▪ Charakterizuje rozdíl mezi úvahovou a přírodní lyrikou. ▪ Odlišuje různé vyprávěcí postupy. ▪ Vyloží princip jazykové hry. ▪ Charakterizuje sci-fi literaturu, analyzuje její náměty, rozliší různé druhy sci-fi literatury.	Téma Co nás zajímá Téma o sobě navzájem Různé pohledy na školní i osobní život a dospívání Téma Humor v literatuře Experimentální texty, jazyková komika Téma Dětský hrdina v literatuře Téma Sci-fi a literatura Téma o robotech, mimozemských civilizacích a světech budoucnosti zpracované v různých dobách různými autory	Environmentální výchova: Vztah člověka a prostředí Vytváření základní ekologické návyky Vytváření vědomí o člověku jako o součásti přírody Zodpovědnost za chování vůči přírodě Osobnostní a sociální výchova: Seberegulace a sebeorganizace Cvičení sebekontroly Ovládat základní dovednosti pro spolupráci a řešení složitých situací Vytváření vědomí vlastní identity, být sám sebou, ale respektovat odlišné okolí Rozvoj představivosti a fantazie Hledání souvislostí: dějepis, zeměpis, občanská výchova Výtvarná výchova, film

TERCIE – ČESKÝ JAZYK a LITERATURA		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, pozn.
Žák: ▪ Vyjmenuje jednotlivé způsoby tvoření slov v češtině. ▪ Objasní motivovanost při slovo tvorbě. ▪ Používá terminologii slovo tvorby. ▪ Vyloží způsoby obohacování slovní zásoby češtiny, rozezná cizí slova, vhodně je používá, vyloží běžných termínů. ▪ Skloňuje cizí jména. ▪ Správně vyslovuje cizích slova. ▪ Cíleně používá Pravidla, SJČ. ▪ Napiše kratší útvar v odborném stylu. ▪ Vyloží zásady výstavby odborného stylu.	Nauka o tvoření slov Odvozování Skládání Zkracování Obohacování slovní zásoby Tvoření slov Přejímání slov Tvarosloví Skloňování jmen přejatých a cizích vlastních jmen Užití vlastních jmen v textu Slovesný vid Sloh Výtah Charakteristika literární postavy	Multikulturní výchova: Multikulturalita Na vhodných větech a příkladech jsou žáci vedeni k multikulturní výchově, ke vzájemné toleranci Na vhodných cvičeních posilovat vazby k ostatním předmětům, zejména k výtvarné výchově (vnímání uměleckého díla), k technickým předmětům Multikulturní výchova: Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení Na vhodných textech jsou žáci vedeni k mediální výchově (ověřování a vyhledávání informací)

Pojmenuje důležité charakterové vlastnosti.		Osobnostní a sociální výchova: Kreativita Mediální výchova: Stavba mediálního sdělení Tvorba mediálního sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti
Žák: - Vyloží složitější pravopisná pravidla vyplývající z tvarosloví. - Rozlišuje složitější případy psaní předpon s/z a předložek s,z. - Zdůvodní složitější psaní skupin bje/bě, pje/pě, mně/mě. - Cíleně užívá Pravidla a SSČ. - Žák spolehlivě rozezná větu jednoduchou a souvětí. - Určuje druhy vět vedlejších. - Vyloží různé významové poměry mezi hlavními větami. - Tvořivě pracuje s textem, smysluplně využívá znalostí ze syntaxe v gramatice. - Užívá vhodné spojovací výrazy. - V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí, využívá poznatků o jazyce a slohu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu. - Sestaví odborný text. - Vhodně popíše své pocity, své estetické vnímání světa.	Pravopis Psaní i/y v koncovkách Psaní předpon s/z a předložek s,z Psaní skupin bje/bě, pje/pě, mně/mě Skladba Věta jednoduchá a souvětí Druhy vět vedlejších Významové poměry mezi souřadnými větami Souvětí souřadné Shrnující cvičení Sloh Výklad – sestavení jednoduchého odborného textu Sloh Líčení	Multikulturní výchova: Lidské vztahy Na vhodných větech a příkladech jsou žáci vedeni k multikulturní výchově, ke vzájemné toleranci, k žádoucím občanským postojům
- Rozezná jednotlivé slovanské jazyky, včetně druhů slovanského písma. - Vyloží historii vývoje českého jazyka. - Rozezná jednotlivé vrstvy českého jazyka a dbá na jazykovou kulturu. - Objasní rozdíl mezi úvahou a výkladem. - Uplatňuje úvahový postup.	Obecné výklady o českém jazyce Slovanské jazyky Útvary českého jazyka a jazyková kultura Sloh Úvaha	Multikulturní výchova: Etnický původ Na vývoji českého jazyka ukázat postupné rozdělení slovanských národů, ale i jejich blízkost. Vědomím kontinuity českého jazyka posilovat vlasteneckou výchovu V tématech úvahy posilovat zejména výchovu k toleranci a multikulturní výchovu, dovednost orientovat se v pluralitní společnosti, schopnosti poznávat a tolerovat odlišnosti různých národnostních i sociálních skupin
- Objasní podstatu, užití a estetický smysl básnických prostředků. - Charakterizuje estetickou funkci literatury. - Rozliší cestopis a dobrodružný román, vyjmenuje světově proslulá díla s touto tematikou. - Rozliší pranostiku, přísloví, zná důvody vzniku lidových písní. - Vyloží rozdíl mezi poezií lidovou a umělou. - Charakterizuje žánr povídky, vyloží pojem sci-fi literatura, uvede známé autory.	Poezie – základní básnické prostředky Nové země v literatuře Cestopis, dobrodružný román Známí čeští a světoví autoři, díla Příroda v literatuře Příroda v ústní lidové slovesnosti Pranostika, přísloví, lidová píseň, přírodní lyrika Óda, povídka, sci-fi, Známí čeští a světoví autoři, díla	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Jsme Evropané Na vhodných textech posilovat vědomí sounáležitosti s vlastní domovem Lze využít k výchově k myšlení v evropských souvislostech, utvářet postoje ke kulturní rozmanitosti, výchova k toleranci Multikulturní výchova: Multikulturalita Cestopisů lze využít zejména pro poznání a chápání odlišných

		sociokulturních skupin, k toleranci odlišností Environmentální výchova: Vztah člověka k prostředí Téma rozvíjí porozumění ke vztahu člověka a prostředí, upevňuje vědomí vlastní odpovědnosti k prostředí Ve sci-fi – seznámení s možnými důsledky nerespektování zásad
- Vyloží výstavbu dramatu jako jednoho ze základních literárních druhů. - Uvede základní pojmy z teorie divadla. - Uvede nejvýznamnější etapy vývoje divadla. - Zná známé divadelní autory. - Na základě textu popíše dějinné okolnosti vzniku obou válek. - Uvede nejznámější díla zobrazující válku. - Na základě četby autentických dokumentů je posilován autentický prožitek vedoucí k vědomí hrůzy války. - Charakterizuje prostředky divadla, filmu. - Porovná různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování. - Vyloží pojem autobiografický román. - Žák odliší zobrazení milostné tematiky v různých historických obdobích. - Vyloží nové básnické pojmy.	Divadlo Kompozice dramatu Vývoj divadla ve světě, u nás Libreto, melodram, loutková hra, pantomima Slavné postavy Známí čeští a světoví autoři, díla Válka v literatuře Vzpomínková kniha, autobiografický román Válka v divadle, ve filmu Hlavní hrdina – vnitřní prožitek Prostředí, jazyk literárního díla Známí autoři Láska v literatuře Lidová slovesnost Milostná píseň Neobvyklá básnická vyjádření Známí čeští autoři	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Jsme Evropané Na vhodných příkladech divadelních her vést žáky k multikulturní výchově a k výchově k myšlení v evropských a globálních souvislostech – prostřednictvím známých divadelních her posilovat pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám Osobnostní a sociální výchova: Hodnoty, postoje, praktická etika vedení ke vzájemné úctě, přispívání k utváření hodnot jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost Osobnostní a sociální výchova: Sebepoznání a sebepojetí Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Téma vede k porozumění sobě samému a druhým, k vědomí lásky jako základnímu lidskému citu a obohacení života. V důsledcích vede i toleranci a k pochopení mezilidských vztahů.
Charakterizuje humoristickou literaturu, je schopen rozeznat slovní a situační komiku, zná významné autory humoristické literatury.	Humor a fantazie v literatuře Prostředky humoru Známí čeští a světoví autoři, díla	Humor jako psychohygiena

KVARTA – ČESKÝ JAZYK a LITERATURA		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, pozn.
Žák: - Prakticky užívá novou terminologii. - Správně vyslovuje cizí vlastní jména a běžná slova z aktuálních kontaktních jazyků (angličtina, němčina, slovenština, ruština...) - Vyloží podstatu synonymie, antonymie, homonymie a mnohoznačnosti. Používá Slovník cizích slov. - Vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova, správně vyslovuje slova přejatá psaná původním Pravopisem a vybraná slova obecně kulturní. - Ovládá stavbu slova, odliší předponu, kořen, příponu, koncovku.	Slovní zásoba a význam slova Slovo a sousloví, věcné významy slov Rozvoj slovní zásoby Odborné názvy, synonyma, homonyma, antonyma Slova domácí, mezinárodní Nauka o tvoření slov Stavba slova Odvozování, skládání, zkracování Sloh Výklad – kompozice, jazyk	Na vhodných příkladech a textech (viz učebnice) je posilována vazba k ostatním předmětům Slohová témata jsou vybírána tak, aby posilovala osobnostní i odborný profil žáka (př.– sestavení odborného textu) – zde jsou přesahy do dějepisu, biologie, zeměpisu Práce s tiskem Testy, jazykové hry, všestranné jazykové rozbory Sloh Mluvní cvičení

▪ Vyloží podstatu tvoření slov v češtině. ▪ Popíše, jak je slovo utvořeno. ▪ Zdůvodní přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh. ▪ Uvádí synonymní české ekvivalenty k cizím slovům a obráceně. ▪ Vytvoří komplikovanější útvary odborného stylu, využívá prostředky odborného stylu ve výstavbě delšího textu.		
▪ Bezpečně rozezná slovní druhy, Rozliší složitější případy ze sémantického, morfologického i syntaktického hlediska. ▪ Vytvoří kultivovaný odborný popis. ▪ Vystihne důležité rysy uměleckého popisu. ▪ Kultivovaně a otevřeně formuluje své pocity, dojmy a postoje. ▪ Tvoří vlastní text podle svých schopností i na základě znalostí z literární teorie. ▪ Rozeznává věty podle členitosti, rozliší větu jednoduchou a souvětí. ▪ Postihne logickou strukturu věty. ▪ Správně užívá výrazy označující charakterové vlastnosti. ▪ Napíše výstižnou charakteristiku. ▪ Vytvoří vypravování, v němž využívá prostředky zvyšující napětí. ▪ Formuluje ústně i písemně dojmy z četby, filmu nebo divadla.	Tvarosloví Slova ohebná a neohebná Podstatná jména Přídavná jména Zájmena, číslovky Slovesa Příslovce Předložky a spojky Sloh Popis – složitější pracovní postup Umělecké dílo Líčení Skladba Druhy vět podle postoje mluvčího Věty podle členitosti Věta jednoduchá a souvětí Mluvnický zápor Sloh Charakteristika Vypravování – scéna z knihy, filmu	Na vhodných příkladech a textech (viz učebnice) je posilován celkový rozvoj osobnosti a žádoucí občanské postoje. Prostřednictvím vhodných cvičení lze posilovat vazby se všemi předměty.
▪ Objasní složitějším vztahy ve větě. ▪ Vyloží složitějšího souvětí, na základě znalosti syntaxe tvořivě pracuje s větou, rozezná jednotlivé druhy vět vedlejších. ▪ Užívá prostředky úvahy, je schopen napsat kultivovaný osobitý text. ▪ Sestaví a přednese krátký proslov. ▪ Objasní motivované odchylky od větné stavby, správně a přesně se vyjadřuje. ▪ Vystoupí v diskusi, uvědomuje si její pravidla. ▪ Napíše krátký fejeton na aktuální téma. ▪ Charakterizuje funkční styly a jejich znaky.	Skladba Skladební dvojice – shoda, řízenost, přimykání Sponová slovesa Přívlastek volný a těsný Doplněk Věta hlavní, řídící, závislá Souvětí souřadné, podřadné Významové poměry mezi souřadně spojenými vedlejšími větami a větnými členy Složitě souvětí Sloh Úvaha Proslov Skladba Řeč přímá a nepřímá Samostatný větný člen, oslovení, vsuvka, věta neúplná Pořádek slov v české větě Sloh Diskuse Fejeton Funkční styly	Na vhodných příkladech a textech (viz učebnice) je posilován celkový rozvoj osobnosti a žádoucí občanské postoje. Prostřednictvím vhodných cvičení lze posilovat vazby se všemi předměty. V úvaze lze využít témat vedoucích k vědomí evropských globálních souvislostí, k výchově k toleranci Mediální výchova: Tvorba mediálního sdělení Stavba mediálního sdělení Vnímání autora mediálního sdělení Práce s tiskem posiluje mediální výchovu (samostatné vytváření mediálních sdělení)

▪ Vyloží znaky uměleckého díla. ▪ Definuje prozaické žánry. Uvede známá literární díla a jejich ilustrátory. ▪ Uvede díla se školní tematikou. ▪ Vyloží rozdíl mezi divadelní a televizní inscenací. ▪ Užívá terminologii dramatu, uvede názvy profesí souvisejících s divadelní a filmovou tvorbou. ▪ Posoudí roli nových médií. ▪ Zná důležité osobnosti tohoto kulturního okruhu.	Literární dílo Smysl poznávání literárního díla Tematická a žánrová pestrost literatury Kouzlo a síla vyprávění Knižní ilustrace – její význam Literatura o škole Škola s humorem Vážná zamyšlení Literatura pro děti a mládež Televizní a filmová tvorba Autor, scénárista, režisér Divadlo Televizní a filmová tvorba – adaptace literárních děl Písňové texty, improvizace, Známá díla, autoři Vybrané kapitoly z dějin divadla	Osobnostní a sociální výchova: Kreativita Multikulturní výchova: Multikulturalita Téma přispívá zejména k osobnostní a sociální výchově, k rozvoji základních rysů kreativity, vybrané texty přispívají i k výchově k toleranci a multikulturní výchově Osobnostní a sociální výchova: Poznávání lidí V osobnostní a sociální výchově téma vede k porozumění sobě samému a druhým, napomáhá ke zvládnutí vlastního chování, napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování Multikulturní výchova: Lidské vztahy Přispívá k uvědomění mravních rozměrů různých způsobů lidského chování, vede k posilování tolerance, přispívá k utváření hodnot jako je solidarita, spravedlnost, svoboda, vede k otevřenému a aktivnímu životnímu postoji Mediální výchova: Vnímání autora mediálních sdělení Žák se učí využívat médií jako zdroje kvalitní zábavy.
▪ Užívá pojmy z literární teorie, dokáže je rozlišit a charakterizovat. ▪ Nalézá příklady nových pojmů v textu, využívá své znalosti v praktickém rozboru textu. ▪ Vysvětlí roli literatury v době nesvobody. ▪ Uvede názvy nejznámějších románových děl s námětem pohnutých lidských osudů.	Poezie Lyrické žánry a formy Lyrický subjekt Lyrika moderní, postmoderní Epické žánry Hudba a umění Známá díla, autoři Osudy lidí v literatuře Tradice, předsudky, zvyklosti v životě člověka Hledání smyslu života Utopie, fantazie Známá díla, autoři Vybrané kapitoly z dějin literatury Shrnutí o literatuře	Osobnostní a sociální výchova: Sebepoznání a sebepojetí Téma je přínosem zejména v osobnostní a sociální výchově, přispívá k rozvoji sebepoznání a sebepojetí Vnímání různých hudebních žánrů přispívá k výchově k toleranci, k multikulturní výchově Žák se učí využívat médií jako zdroje kvalitní zábavy Výchova demokratického občana: Formy participace občanů na politickém systému Na základě vybraných textů je rozvíjena zejména výchova demokratického občana – literatura vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení Multikulturní výchova: Lidské vztahy Vztahy mezi kulturami, vzájemné obohacování i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti

Anglický jazyk

Časové a organizační vymezení:

Angličtina má dotaci 5 vyučovacích hodin týdně od primy do kvarty, z čehož jedna hodina je určena výhradně na konverzaci. Výuka probíhá ve třídách dělených na skupiny v jazykových učebnách nebo kmenových třídách. Dosažené znalosti se ověřují jednou ročně pravidelnými srovnávacími testy, které mají charakter mezinárodně uznávaných testů (PET, KET). Předmět patří ke vzdělávací oblasti Cizí jazyk.

Obsahové vymezení:

Předmět patří ke vzdělávací oblasti Cizí jazyk. Předmět směřuje k rozvoji všestranných jazykových dovedností. Žáci se učí dorozumět v každodenních situacích a hovořit o jednoduchých tématech, porozumět textu a poslechu odpovídající úrovně a napsat samostatně souvislý text.

Součástí výuky je seznámení žáků s angloamerickými reáliemi, zvyky a kulturou. V průběhu školního roku žáci pracují na zadaných projektech a mají možnost alespoň jednou v průběhu studia navštívit anglicky mluvící zemi.

Průřezová témata:

Multikulturní výchova, Osobnostní a sociální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Pro naplňování klíčových kompetencí používáme tyto metody:

► Pro nabývání kompetencí k učení

- při práci s cizojazyčným textem vedeme žáka k samostatnému používání slovníku.
- při zpracování samostatných prací a referátů vyžadujeme, aby žák používal cizojazyčné internetové stránky.
- v samostatném projevu (např. při inscenaci scének) vedeme žáka k tomu, aby funkčně používal osvojenou gramatiku.

► Pro nabývání kompetencí k řešení problému

- při zpracování samostatných prací a referátů vyžadujeme, aby žák používal cizojazyčné internetové stránky.
- při inscenacích scének a rozhovorů vedeme žáka k tomu, aby funkčně používal osvojenou gramatiku.
- pomocí zvukových záznamů rozvíjíme žakovu schopnost porozumění mluvenému jazyku.

► Pro nabývání kompetencí komunikativních

- vytváříme pro žáky dostatek příležitostí, aby mohli spontánně verbálně zareagovat v každodenních situacích (nákup jízdenky, ohlášení požáru, v restauraci, v obchodě, apod.).
- pomocí zvukových záznamů rozvíjíme žakovu schopnost porozumění mluvenému jazyku.

► Pro nabývání kompetencí sociálních a interpersonálních

- vytváříme pro žáky dostatek příležitostí, aby se pomocí dramatických prvků (rozhovory, scénky apod.) naučili rozvíjet a ztvárňovat sociální vztahy.

► Pro nabývání kompetencí občanských

- žákům poskytujeme dostatečné množství materiálů ke studiu reálií daných zemí a vedeme je pomocí referátů a samostatných prací k aktivnímu vyhledávání dalších informací.

► Pro nabývání kompetencí pracovních

- při práci s cizojazyčným textem vedeme žáka k samostatnému používání slovníku.
- při zpracování samostatných prací a referátů vyžadujeme, aby žák používal cizojazyčné internetové stránky.

► Pro nabývání kompetencí digitálních

- Umožňujeme žákům využívat nejrůznější aplikace k procvičení probíraných témat

Vzdělávací obsah:

Očekávané výstupy

► POSLECH s POROZUMĚNÍM

žák

- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

► MLUVENÍ

žák

- zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

ČTENÍ s POROZUMĚNÍM

žák

- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

PSANÍ

žák

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- reaguje na jednoduché písemné sdělení

Tyto výstupy rozšiřujeme následujícím způsobem:

PRIMA – ANGLICKÝ JAZYK		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, pozn.
POSLECH S POROZUMĚNÍM Žák: - Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat. - Snadno identifikuje slova anglického původu běžně používaná v českém jazyce. - Používá referenční aparát učebnice. - Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně PSANÍ a MLUVENÍ Žák: - Napiše jednoduchá slova podle diktátu. - Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - Napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - Reaguje na jednoduché písemné sdělení - Vyjádří vlastnictví. - Rozlišuje známé a neznámé. - Rozlišuje konkrétní, abstraktní, látková podstatná jména. - Českou větu převede podle anglického slovosledu. - Vyjádří časové vztahy a souvislost mezi nimi. - Popře platnost tvrzení. - Rozlišuje mezi schopností a povinností. - Jednoduchým způsobem vyjadřuje přání. - Charakterizuje kvalitu věcí a dějů. - Lokalizuje předměty. - Informuje o pořadí, ceně, roku apod. - Sestaví jednoduché sdělení na určité téma písemně i ústně. - Obměňuje a doplňuje věty. - Vyžádá jednoduchou informaci. - Poskytne základní informace o rodinném zázemí a vlasti. - Poskytne informaci o životě kolem nás. - Popíše typické činnosti v rodině, ve škole, v přírodě a v období svátků.	FONETIKA Nácvik specifických anglických zvuků Znělost a neznělost SLOVNÍ ZÁSoba, TVOŘENÍ SLOV Odvozování Skládání Podstatná jména ve funkci přídavných GRAMATICKÉ STRUKTURY Pravopisný princip, anglická abeceda Zájmena (osobní, ukazovací, přivlastňovací) Přivlastňovací pád Členy (určitý, neurčitý) Počitatelnost, nepočitatelnost (množné číslo: Pravidelné, nepravidelné) Slovosled Časy – přítomný prostý, přítomný průběhový Blízká budoucnost (be going to) Minulý čas (pravidelných sloves, frekventovaných nepravidelných – be, have, go, speak, tell, say, read, write, see, do, make, take, give, get) Tvorba otázek Zápor Modální slovesa (can, must) Vazba: I'd like to Příslovce Přídavná jména – stupňování Předložky Vazba: there is/are Základní a řadové číslovky, základní početní úkony JEDNODUCHÁ SDĚLENÍ Komunikace ve třídě (pokyny, zadání úkolů) Oslovení Pozdrav a reakce na pozdrav Představení Omluva Poděkování Prosba, žádost Přání, nabídka a reakce Krátká zpráva Neformální dopisy Zjišťování okolností a vztah získávání, informací Časové údaje (datum, hodina)	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost. Význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání. Britské ostrovy – zeměpis, politické rozdělení Globální problémy životního prostředí Deštné pralesy – plíce světa Role angličtiny v moderním světě Multikulturní výchova: Multikulturalita Státy a národnosti světa Životní styl Svátky a tradice v různých zemích světa Zeměpis různých zemí světa Legendy z různých zemí Hudba v různých zemích Evropy a světa Životní prostředí v různých zemích Evropy a světa Sporty oblíbené v různých zemích Evropy a světa Osobnostní a sociální výchova: Kreativita Komunikace

▪ Domluví se v jednoduchých situacích – v interakci s vrstevníky, v obchodě, ve škole, v jídelně či restauraci. ▪ Mluví o svém rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech ▪ Vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života ČTENÍ s POROZUMĚNÍM Žák: ▪ Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech. ▪ Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	TEMATICKÉ OKRUHY Základní pojmy o České republice, světové strany Základní pojmy o Velké Británii Názvy některých evropských států Názvy některých evropských jazyků Základní informace o rodině Popis členů rodiny Zájmy, volný čas Škola a školní předměty Stravovací návyky Popis domova Oblečení, nakupování Živočichové, příroda Počasí, roční období Životní prostředí Sporty, hry Vánoce, Velikonoce – oslavy	
---	--	--

SEKUNDA – ANGLICKÝ JAZYK		
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
POSLECH S POROZUMĚNÍM Žák: ▪ Vyslovuje a čte foneticky správně. ▪ Rozumí vyslovované promluvě ▪ Čte s porozuměním. ▪ Snadno identifikuje slova anglického původu běžně. ▪ Používána v českém jazyce. ▪ Odvodí pravděpodobný význam klíčových slov. ▪ Používá dvojjazyčný slovník. PSANÍ a MLUVENÍ Žák: ▪ Změní slovesný druh na jiný ▪ Rozliší funkci přivlastňovacích zájmen v promluvě. ▪ Vhodně manipuluje s prostředky kvantity a neurčitého množství podle kontextu. ▪ Uvědomuje si nutnost základní úpravy výpovědi podle anglických struktur. ▪ Vypráví příběhy, plánuje do budoucna. ▪ Operuje s běžnými modálními slovesy. ▪ Vyjádří hypotetické okolnosti v dialogu užívá kontaktních prostředků. ▪ Sestaví souvislejší sdělení na určité téma písemně i ústně. ▪ Obměňuje a doplňuje věty. ▪ Rozvíjí rozhovor. ▪ Vyjadřuje názor. ▪ Uvádí příklady. ▪ Vyžádá potřebnou informaci.	FONETIKA Nácvik spojování slov – linking Intonace otázek SLOVNÍ ZÁSoba, TVOŘENÍ SLOV Ustálené spojení s předložkou Typické předpony a přípony slovních druh GRAMATICKÉ STRUKTURY pravopisný princip při odvozování slov samostatná zájmena přivlastňovací členy počítatelnost, nepočítatelnost (množné číslo: pravidelné, nepravidelné) some, any, many, much, little, few slovosled časy – minulý čas (pravidelných, nepravidelných sloves) minulý průběhový budoucí „will“ předpřítomný čas modální slovesa (shall, must, mustn't, should, could) opisný tvar „have to“ podmiňovací způsob nulový, první (if, would) trpný rod tázací dovětky přídavná jména – stupňování pravidelné i nepravidelné předložky vazba: there was/were JEDNODUCHÁ SDĚLENÍ žádost o dovolení, zdvořilá žádost	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Deštné pralesy Základní informace o Evropské unii Informace o mezinárodních jazykových zkouškách Multikulturní výchova: Multikulturalita Svátky v různých státech světa Tradice v různých zemích světa Osobnostní a sociální výchova: Kreativita Komunikace

▪ Sestaví souvislejší sdělení na určité téma písemně i ústně. ▪ Obměňuje a doplňuje věty. ▪ Uvádí příklady zážitků z prázdnin. ▪ Vyžádá potřebnou informaci např. o dopravě. ▪ Domluví se v obchodě. ▪ Pohovoří o svých zálibách. ▪ Popíše fyzický stav, popřípadě zdravotní potíže. ▪ Zhodnotí kulturní zážitky. ▪ Uvádí hypotetické okolnosti. ▪ Srovnává různé kvality jevů. ▪ Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích (průběžně) ČTENÍ s POROZUMĚNÍM Žák: ▪ Vyhledá v textu požadované informace.	návrh, rada, přání, příkazy a zákazy, vysvětlení cesty, vyjádření názoru, pozvání ,dopis o zážitku, profil na webu, blog TEMATICKÉ OKRUHY Volný čas – filmy, televize, koníčky Komunikace – email, pohled, sms Popis člověka – osobnost a vzhled Popis obrázku, slovesa pohybu Jednotky míry a času Výprava do přírody, sporty Hudba, hudební nástroje Pocity, adrenalinové aktivity	
--	---	--

TERCIE – ANGLICKÝ JAZYK		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, pozn.
POSLECH S POROZUMĚNÍM Žák: ▪ Vyslovuje a čte foneticky správně, včetně intonace vět ▪ Rozumí velmi dobře zřetelně vyslovované promluvě, u rychlejší mluvy postihne sdělovanou klíčovou informaci ▪ Čte s porozuměním. ▪ Vyhledává v textu informaci. ▪ Snadno identifikuje slova anglického původu běžně používaná v českém jazyce. ▪ Odvodí pravděpodobný význam slov i slovních frází ▪ Používá referenční aparát učebnice. ▪ používá dvojjazyčný slovník PSANÍ a MLUVENÍ Žák: ▪ Napíše věty podle diktátu. ▪ Vyjádří vlastnictví. ▪ Rozlišuje známé a neznámé. ▪ Rozlišuje konkrétní, abstraktní, látková podstatná jména. ▪ Českou větu převede podle anglického slovosledu. ▪ Vyjádří časové vztahy a souvislost mezi nimi. ▪ Vhodně získává informace. ▪ Popře platnost tvrzení. ▪ Rozlišuje mezi schopností a povinností. ▪ Jednoduchým způsobem vyjadřuje přání. ▪ Charakterizuje kvalitu věcí a dějů.	FONETIKA Nácvik intonace vět Znělost a neznělost hlásek a slabik SLOVNÍ ZÁSoba, TVOŘENÍ SLOV Odvozování Skládání Řazení slov do tematických skupin Pomoc slovníku s pravopisem GRAMATICKÉ STRUKTURY Přítomný prostý/průběhový Vztahná zájmena/věty Minulý prostý/průběhový Předpřítomný prostý čas Předpřítomný průběhový Předpřítomný vs. Minulý Used to – návyky v minulosti If (podmínkové) věty, 2. podmínková Předminulý prostý a průběhový Zvratná zájmena (myself, ...) Nepřímá řeč Trpné tvary, by – původce děje, procesy a události Tázací dovětky Opakování času budoucího Stupňování příslovčí If (podmínkové) věty, 3. podmínková JEDNODUCHÁ/NÁROČNÁ SDĚLENÍ Komunikace ve třídě (pokyny, zadání úkolů) Sumarizace informací	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost. Význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání. USA – děje po objevení a dobývání Ameriky Austrálie – zákl. údaje a pojmy Globální problémy životního prostředí Deštné pralesy – plíce světa Role angličtiny v minulosti i moderním světě Multikulturní výchova: Multikulturalita Státy a národnosti světa Životní styl Svátky a tradice v různých zemích světa Zeměpis různých zemí světa Legends z různých zemí

▪ Lokalizuje předměty. ▪ Informuje o pořadí, ceně, roku apod. ▪ Sestaví jednoduché sdělení na určité téma písemně i ústně. ▪ Obměňuje a doplňuje věty. ▪ Vyžádá jednoduchou informaci. ▪ Poskytne základní informace o rodinném zázemí a vlasti. ▪ Poskytne informaci o životě kolem nás. ▪ Popíše typické činnosti v rodině, ve škole, v přírodě a v období svátků. ▪ Domluví se v jednoduchých situacích – v interakci s vrstevníky, v obchodě, ve škole, v jídelně či restauraci. ▪ Zhodnotí kulturní zážitky. ▪ Umí požit fráze typu: doporučit, zvažovat okolnosti. ▪ Vyjádří názor, uvádí hypotetické okolnosti. ▪ srovnává různé kvality jevů. ▪ Mluví o historických událostech. ▪ Umí požádat, resp. slíbit. ▪ Vyjádří se k budoucnosti. ▪ Umí se vyjádřit o minulých chybách. ČTENÍ s POROZUMĚNÍM Žák: ▪ Vyhledá v textu požadované informace.	Popis lidí a míst Konverzace o zájmech Konverzace o názorech Vyprávění/psaní příběhů TEMATICKÉ OKRUHY Móda, vzhled, sociální media Smysly Krajina – popis Environmentální hnutí Konzumní styl života Plánování budoucnosti Příroda a evoluce Vandalismus Učení se jazykům, kurzy Dobrovolnictví, protesty, angažovanost Sport Věda a technologie, vynálezy a objevy Životní prostředí a budoucnost Austrálie – zákl. údaje	Hudba v různých zemích Evropy a světa Životní prostředí v různých zemích Evropy a světa Sporty oblíbené v různých zemích Evropy a světa Osobnostní a sociální výchova: Kreativita Komunikace
--	---	---

KVARTA – ANGLICKÝ JAZYK		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, pozn.
POSLECH S POROZUMĚNÍM Žák: ▪ Vyslovuje a čte foneticky správně, včetně intonace vět. ▪ Rozumí velmi dobře zřetelně vyslovované promluvě, u rychlejší mluvy postihne sdělovanou klíčovou informaci ▪ Čte s porozuměním. ▪ Vyhledává v textu informaci. ▪ Snadno identifikuje slova anglického původu běžně používaná v českém jazyce. ▪ Odvodí pravděpodobný význam slov i slovních frází, rozumí gramatickým strukturám a umí je „skládat“ ▪ Používá referenční aparát učebnice. ▪ Používá dvojjazyčný slovník PSANÍ a MLUVENÍ Žák: ▪ Napíše věty podle diktátu. ▪ Vyjádří pocity a vztahy.	FONETIKA Nácvik intonace vět Znělost a neznělost hlásek a slabik SLOVNÍ ZÁSoba, TVOŘENÍ SLOV Odvozování Skládání Řazení slov do tematických skupin Pomoc slovníku s pravopisem Umí odvodit význam slova v textu určeném ke <i>čtení</i> GRAMATICKÉ STRUKTURY Přítomný prostý/průběhový Vztažná zájmena/věty Minulý prostý/průběhový Předpřítomný prostý čas Předpřítomný průběhový Předpřítomný vs. Minulý Used to – návyky v minulosti If (podmínkové) věty, 2. podmínková věta Předminulý prostý a průběhový Zvratná zájmena (myself, ...)	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání. USA – děje po objevení a dobývání Ameriky Kanada – zákl. údaje a pojmy Globální problémy životního prostředí Oceány Specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost Role angličtiny v minulosti i moderním světě

▪ Rozlišuje známé a neznámé. ▪ Českou větu převede podle anglického slovosledu. ▪ Vyjádří časové vztahy a souvislost mezi nimi. ▪ Vhodně získává informace. ▪ Popře platnost tvrzení. ▪ Rozlišuje mezi schopností a povinností. ▪ Umí mluvit o aktivitách a zvycích. ▪ Charakterizuje kvalitu věcí a dějů. ▪ Lokalizuje předměty. ▪ Informuje o pořadí, ceně, roku apod. ▪ Sestaví sdělení na určité téma písemně i ústně. ▪ Obměňuje a doplňuje věty. ▪ Vyžádá si potřebnou informaci. ▪ Poskytne základní informace o rodinném zázemí a vlasti. ▪ Poskytne informaci o životě kolem nás. ▪ Popíše typické činnosti v rodině, ve škole, v přírodě a v období svátků. ▪ Domluví se v jednoduchých situacích – v interakci s vrstevníky, v obchodě, ve škole, v jídelně či restauraci. ▪ Zhodnotí kulturní zážitek. ▪ Převypráví předešlé děje, sestaví příběh. ▪ Umí požit fráze typu: doporučit, zvažovat okolnosti. ▪ Vyjádří názor, uvádí hypotetické okolnosti a srovnává různé kvality jevů. ▪ Mluví o historických událostech. ▪ Umí požádat, resp. slíbit. ▪ Vyjádří se k budoucnosti. ▪ Umí se vyjádřit o minulých chybách. ČTENÍ s POROZUMĚNÍM Žák: ▪ Vyhledá v textu požadované informace.	Nepřímá řeč Trpné tvary, by – původce děje, procesy a události Tázací dovětky Opakování času budoucího Stupňování přídavných jmen If (podmínkové) věty, 3. podmínková věta JEDNODUCHÁ/NÁROČNÁ SDĚLENÍ Komunikace ve třídě (pokyny, zadání úkolů) Sumarizace informací Popis lidí a míst Konverzace o zájmech Konverzace o názorech Vyprávění/psaní příběhu Popis obrázku. TEMATICKÉ OKRUHY Peníze, marketing Kriminalita, tresty Filmy Kanada a USA Nemoci a léčba, životní styl Zjišťování informací Paměť, mysl, osobnost Životní prostředí, energie, katastrofy Život ve městě Vynálezy Počítače a ne/výhody	Mediální výchova Média – zprostředkování informace, vliv Multikulturní výchova: Multikulturalita Státy a národnosti světa Životní styl Svátky a tradice v různých zemích světa Legendy z různých zemí Hudba v různých zemích Evropy a světa Životní prostředí v různých zemích Evropy a světa Sporty oblíbené v různých zemích Evropy a světa Osobnostní a sociální výchova: Kreativita Komunikace
--	--	--

Francouzský jazyk, Španělský jazyk, Německý jazyk

Časové a organizační vymezení:

Druhý jazyk vyučovaný povinně od tercie má časovou dotaci v tercii 3 hodiny týdně a v kvartě 4 hodiny týdně. Výuka probíhá většinou v jazykových učebnách francouzštiny, španělštiny a němčiny a třída je podle zvoleného jazyka rozdělena na skupiny.

Obsahové vymezení:

Druhý cizí jazyk je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Žáci se zde učí spisovnému jazyku, ale jsou rovněž seznamováni s výrazy jazyka mluveného. V kvartě podstupují žáci srovnávací testy odpovídající charakterem mezinárodně uznávaným zkouškám, které jim napoví jejich srovnatelnou úroveň.

Během výuky jsou žáci seznamováni s reáliemi, kulturou a zvyky země, které hovoří jazykem francouzským, španělským či německým. Žáci mají na srovnání se svojí zemí možnost pochopit multikulturnost národů. Se zvyšující se úrovní osvojení jazyka se více pozornosti věnuje poslechu a rozšiřuje se možnost popisování jednoduchých dějů.

Osvojování gramatiky tvoří základ výuky jazyka, ale cílem vyučujícího je zaměření se na komunikační schopnosti. Žák by se měl s cizincem dorozumět v každodenních situacích. Porozumění s poslechem se odvíjí od slovní zásoby odpovídající úrovni osvojení jazyka (to by mělo odpovídat dle evropského referenčního rámce minimálně úrovni A1 na konci kvarty).

Průřezová témata:

Z průřezových témat obsahuje učební plán především vybraná témata z Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech, dále z Osobnostní a sociální výchovy a Multikulturní výchovy.

Pro naplňování klíčových kompetencí používáme tyto metody:

► Pro nabývání kompetencí k učení

- Vedeme žáka k samostatnému používání slovníků při práci s cizojazyčným textem.
- Při zpracování samostatných prací a referátů podporujeme u žáka využívání cizojazyčných internetových stránek a jiných vhodných zdrojů informací.
- Vytváříme podmínky pro funkční pochopení a využití gramatiky žákem při inscenacích scének a rozhovorů.
- Žák je v průběhu hodnotícího období podroben různým formám zkoušení – jak písemnou tak i ústní formou, a tím jej vedeme k průběžnému samostatnému studiu.

► Pro nabývání kompetencí k řešení problémů

- Při zpracování samostatných prací a referátů podporujeme u žáka využívání cizojazyčných internetových stránek a jiných vhodných zdrojů informací.
- Vytváříme podmínky pro funkční pochopení a využití gramatiky žákem při inscenacích scének a rozhovorů.
- Pomocí zvukových záznamů rozvíjíme žakovu schopnost porozumění mluvenému jazyku.

► Pro nabývání kompetencí komunikativních

- Žákovi poskytujeme dostatek příležitostí k ztvárnění sociálních vztahů pomocí dramatických prvků (rozhovory, scénky apod.).
- Žákovi nabízíme dostatek příležitostí spontánně verbálně zareagovat v každodenních situacích (nákup jízdanky, v baru, ohlášení požáru apod.).
- Pomocí zvukových záznamů rozvíjíme žakovu schopnost porozumění mluvenému jazyku.

► Pro nabývání kompetencí sociálních a personálních

- Žákovi poskytujeme dostatek příležitostí k ztvárnění sociálních vztahů pomocí dramatických prvků (rozhovory, scénky apod.).
- Pomocí kooperačních aktivit rozvíjíme vztah mezi spolužáky a nutnými zásahy učitele vymezujeme jeho pozici.

► Pro nabývání kompetencí občanských

- Žákům poskytujeme dostatečné množství materiálů ke studiu reálií daných zemí a vedeme je pomocí referátů a samostatných prací k aktivnímu vyhledávání dalších informací.

► Pro nabývání kompetencí pracovních

- Vedeme žáka k samostatnému používání slovníků při práci s cizojazyčným textem.
- Při zpracování samostatných prací a referátů podporujeme u žáka využívání cizojazyčných internetových stránek a jiných vhodných zdrojů informací.

► Pro nabývání kompetencí digitálních

- Umožňujeme žákům využívat nejrůznější aplikace k procvičení probíraných témat.

Očekávané výstupy RVP POSLECH s POROZUMĚNÍM

žák:

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

MLUVENÍ

žák:

- se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

ČTENÍ s POROZUMĚNÍM

žák:

- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

PSANÍ

žák:

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- **Vzdělávací obsah:**

Očekávané výstupy

► POSLECH s POROZUMĚNÍM

žák

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

► MLUVENÍ

žák

- se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

► ČTENÍ s POROZUMĚNÍM

žák

- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

► PSANÍ

žák

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Tyto výstupy rozšiřujeme následujícím způsobem:

TERCIE – NĚMECKÝ JAZYK		
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata, pozn.
Žák ▪ Používá abecední slovník učebnice. ▪ Vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby. ▪ Rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova. ▪ Rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje. ▪ Počítá do 2000. ▪ Hláskuje jména a slova. ▪ Představí sebe a ostatní. ▪ Pozdraví a rozloučí se. ▪ Zeptá se na jména a osobní údaje ▪ Pojmenuje koníčky ▪ Zeptá se, kdo co dělá rád či nerad. ▪ Aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem. ▪ Vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku.	Úvod do jazyka abeceda, hláskování vlastních i obecných jmen výslovnost německých hlásek mužský a ženský rod substantiv tázací zájmena a příslovce přítomný čas pravidelných sloves, mít, být číslovky přivlastňovací zájmena tvorba otázky a záporu pozdrav, rozloučení kde se mluví německy. zápor v němčině přivlastnění 2. pádem vybrané předložky osobní zájmena slovosled německé hlavní věty a otázky adresa	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá (Specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost. Význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání. Naši sousedé v Evropě. Státní a evropské symboly. Osobnostní a sociální výchova: Kreativita Komunikace
▪ Rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje. ▪ Popíše školu a její části. ▪ Pojmenuje dny v týdnu. ▪ Mluví o školních předmětech. ▪ Popíše aktivity během vyučování. ▪ Mluví o rozvrhu. ▪ Bavi se o učitelích a spolužácích. ▪ Vyjádří názor. ▪ Pojmenuje školní pomůcky. ▪ vede rozhovor se spolužákem či učitelem. ▪ Pojmenuje barvy. ▪ dokáže vykat.	Škola, volný čas, zájmová činnost, bydliště přítomný čas některých nepravidelných sloves vyjádření různého stupně sympatií. vykání a tykání člen určitý a neurčitý Zápor kein vyjádření času, časové předložky 4. pád další modální slovesa dny v týdnu, časové údaje, rozvrh, místa a aktivity ve škole vybrané reálie německy mluvících zemí barvy	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá (Lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy.) Objevujeme Evropu a svět (Život Evropanů a styl života v evropských rodinách.)

KVARTA – NĚMECKÝ JAZYK		
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata, pozn.
Žák ▪ Řekne, co mu chutná a nechutná. ▪ Sdělí, co si dá k jídlu a pítí. ▪ Mluví o jídelníčku. ▪ Zeptá se na cenu. ▪ Napíše krátkou zprávu na sociální síť, SMS nebo e-mail. ▪ Vyjádří přání. ▪ Sdělí cenu.	Jídlo, stravování, objednávka jídla sloveso möchten, es gibt, osobní zájmeno es, nepravidelná slovesa essen, nehmen, vyjádření a odstupňování oblíbenosti	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Objevujeme Evropu a svět (Lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy. Život Evropanů a styl života v evropských rodinách. Život dětí v jiných)

- Pojmenuje členy rodiny. - Mluví o rodině. - Popíše osoby. - Pojmenuje povolání a hovoří o nich. - Pojmenuje domácí mazlíčky.	Rodina a její členové, povolání, domácí mazlíčky vyjádření sympatií a antipatií přivlastňovací zájmena osobní zájmena ve 4. pádě přechylování ženského a mužského rodu další nepravidelná slovesa vybrané reálie německy mluvících zemí: svátky	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá (Lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy.) Osobnostní a sociální výchova: Kreativita Komunikace
- Čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu. - Popíše bydlení. - Pojmenuje a popíše místnosti a nábytek. - Mluví o domácích pracích. - Řekne, kde co je.	Bydlení, domácí práce, zařízení bytu další přivlastňovací zájmena části bytu, nábytek příslovce místa další způsobová slovesa rozkazovací způsob wo + 3. pád	Osobnostní a sociální výchova: Komunikace
- Mluví o denním programu. - Zeptá se a udává časové údaje. - Dohodne se na termínu a místě setkání. - Požádá o dovolení. - Vyjádří nevoli.	Denní režim, rituály, čas, schůzka slovesa s odlučitelnou předponou wohin + 4. pád další způsobová slovesa zvrtná slovesa	
- Plánuje cestu. - Pojmenuje dopravní prostředky. - Zeptá se na cestu. - Rozumí popisu cesty.	Doprava, cestování, orientace ve městě préteritum sloves haben a sein určení směru pomocí předložek dopravní prostředky předložky pro směr	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Objevujeme Evropu a svět (Život Evropanů a styl života v evropských rodinách.)

TERCIE – FRANCOUZSKÝ JAZYK		
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Přířezová témata, pozn.
Žák: - Používá abecední slovník učebnice. - Vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby. - Rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova. - Rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje.	Úvod do jazyka Tykání a vykání Abeceda, hláskování vlastních i obecných jmen Mužský a ženský rod substantiv a adjektiv Přítomný čas některých osob pravidelných sloves, slovesa mít, být Číslovky Tvorba otázky a záporu Pozdrav Rytmus promluvy, intonace, fonetika vybraných hlásek Slovní zásoba pro témata: státy Evropy, základní slovíčka při představování Kde se mluví francouzsky Geografie Francie, Francie v Evropě Základní elektronická komunikace	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Objevujeme Evropu a svět Evropa a svět nás zajímá Naši sousedé v Evropě. Státní a evropské symboly. Multikulturní výchova: Multikulturalita Osobnostní a sociální výchova: Kreativita Komunikace
- Rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje. - Používá dvojjazyčný slovník.	Škola, práce, volný čas Člen určitý, neurčitý a dělivý Národnosti Přivlastňovací zájmena Přítomný čas některých nepravidelných sloves Vyšší číslovky: 11-69	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:

▪ Vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby. ▪ Pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění. ▪ Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům. ▪ Aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem.	Některá modální slovesa Francie v Evropě Dopis a pozdrav z cesty po Evropě Adresa Pořádek slov ve větě Vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku. Číslovky po 69 Vyplní jednoduchý formulář. Slovní zásoba pro témata: jazyk internetu, národnosti, sporty, profese Televize	(Život Evropanů a styl života v evropských rodinách.) Multikulturní výchova: Multikulturalita Osobnostní a sociální výchova: Kreativita Komunikace
▪ Pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění. ▪ Používá dvojazyčný slovník. ▪ Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům. ▪ Sestaví gramaticky a formálně správně odpověď na sdělení.	Svátky, zvyky, vyjádření základních potřeb Přítomný čas nepravidelných a modálních sloves Vyjádření různého stupně sympatií. Budoucí čas FP a minulý čas PC Plurál substantiv a adjektiv Prosba, požádání někoho o něco Měsíce v roce Slovní zásoba pro témata: svátky, zájmy, potřeby Porozumění jednoduchému e-mailu Vázání Svátky ve Francii	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Objevujeme Evropu a svět (Život Evropanů a styl života v evropských rodinách.) Multikulturní výchova: Multikulturalita Osobnostní a sociální výchova: Kreativita Komunikace
▪ Čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu. ▪ Pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění. ▪ Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům. ▪ Používá dvojazyčný slovník. ▪ Reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace. ▪ Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, odpověď na sdělení. ▪ Vyplní své základní údaje do formulářů.	Příroda, počasí, čas Přítomný čas nepravidelných sloves Předložky Sjednání schůzky, pozvání, odmítnutí Vyplnění diáře Orientace v kulturních programech Druhy otázek Slovní zásoba pro témata: čas, organizace nějaké akce, dny v týdnu Vyslovování koncových hlásek Trávení času Francouzů	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Objevujeme Evropu a svět (Život Evropanů a styl života v evropských rodinách.) Multikulturní výchova: Multikulturalita Osobnostní a sociální výchova: Kreativita Komunikace
▪ Čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu. ▪ Pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění. ▪ Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům. ▪ Používá dvojazyčný slovník. ▪ Reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace.	Stolování, nákupy Zájmena předmětu přímého Tázací zájmena Přítomný čas nepravidelných sloves Člen dělivý Výrazy množství a jejich nahrazování zájmenem „en“ Objednání jídla Slovní zásoba pro témata: stolování, stravování, vyjádření oblíbenosti Vyslovování vybraných hlásek a různost jejich písemného zápisu Francouzské jídlo, oběd v kavárně	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Objevujeme Evropu a svět (Život Evropanů a styl života v evropských rodinách.) Multikulturní výchova: Multikulturalita Osobnostní a sociální výchova: Kreativita

▪ Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, odpověď na sdělení. ▪ Sestaví gramaticky a formálně správně krátký text. ▪ Aktivně se zapojí do jednoduché konverzace.		Komunikace
--	--	------------

KVARTA – FRANCOUZSKÝ JAZYK		
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata, pozn.
Žák: ▪ Čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu. ▪ Rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích. V textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky. ▪ Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci. ▪ Používá dvojjazýčný slovník. ▪ Vyžádá jednoduchou informaci. ▪ Sestaví jednoduché ústní sdělení týkající se probíraného tematického okruhu. ▪ Jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích. ▪ Písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty.	Orientace v prostoru, itinerář, město Orientace v prostoru, směry Podání rady ohledně cesty Předložky vyjadřující vztah k místu Orientace ve městě, budovy, instituce, kulturní a oddychová zařízení Číslovky řadové Rozkaz Nepravidelná slovesa Rozdílnost psané formy koncových hlásek u sloves v závislosti na gram. čase Slovní zásoba pro témata: popis města a orientace v něm Hry Francouzů	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Objevujeme Evropu a svět Evropa a svět nás zajímá (Lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy. Život Evropanů a styl života v evropských rodinách.) Multikulturní výchova: Multikulturalita Osobnostní a sociální výchova: Kreativita Komunikace
▪ Čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu. ▪ Rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích. V textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky. ▪ Rozumí obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory. ▪ Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci. ▪ Používá dvojjazýčný slovník. ▪ Vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku. ▪ Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu. ▪ Vyžádá jednoduchou informaci. ▪ Sestaví jednoduché ústní sdělení týkající se probíraného tematického okruhu. ▪ Jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích. ▪ Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a konverzace. ▪ Písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty.	Byt a jeho zařízení, barvy Popis bytu, místnosti, předměty Porozumění informačnímu prospektu Minulý čas PC Dání příkazu, rady, vyjádření nutnosti Zájmena vztažná Zájmena pro předmět nepřímý Nepravidelná slovesa Výslovnost hlásky -e Slovní zásoba pro témata: minulost, bydlení, materiály výrobků	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Objevujeme Evropu a svět (Lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy. Život Evropanů a styl života v evropských rodinách. Život dětí v jiných evropských státech.) Multikulturní výchova: Multikulturalita Osobnostní a sociální výchova: Kreativita Komunikace
▪ Čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu. ▪ Rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích. V textech vyhledá	Rodina, prázdniny, cizina Ukazovací zájmena Přísluvěčné zájmeno -y	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Objevujeme Evropu a svět

známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky. - Rozumí obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory. - Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci. - Používá dvojjazyčný slovník. - Vyžádá jednoduchou informaci. - Sestaví jednoduché ústní sdělení týkající se probíraného tematického okruhu. - Jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích. - Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a konverzace.	Porozumění fr. písní a fr. turistickému prospektu Rody zemí světa, kontinenty Vyjádření intenzity Slovní zásoba pro témata: cestování, rodina Popis cesty. Orientace ve městě, práce s plánkem Akcenty ve fr. Prázdniny, píseň	(Život Evropanů a styl života v evropských rodinách.) Multikulturní výchova: Multikulturalita Osobnostní a sociální výchova: Kreativita Komunikace
- Čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu. - Rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích. V textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky. - Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci. - Používá dvojjazyčný slovník. - Vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku. - Vyžádá jednoduchou informaci. - Sestaví jednoduché ústní sdělení týkající se probíraného tematického okruhu. - Jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích. - Písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty.	Denní režim, lidské tělo Vyplňujeme formuláře a dotazníky. Chronologické vyprávění, etapy činnosti, řetězení akcí Porozumění a reorganizace krátkých kreslených obrázků Zvratná zájmena Tázací zájmena Registry jazyka Slovní zásoba pro témata: části lidského těla, nemoci, fyzické pocity, roční období Nosovost hlásky –e Francouzi a četba, minulost a budoucnost, počasí Porozumění románu, písní, předpovědi počasí Psaní dopisu a vyprávění o proběhlých událostech, popis budoucnosti Porozumění článku z tisku Charakteristika osoby Mínulý čas, budoucí čas Vyjádření přání Subjonctif Slovní zásoba pro témata: popis osoby, 5 smyslů Další nosové hlásky Frankofonie Náš život za 50 let	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Objevujeme Evropu a svět (Život Evropanů a styl života v evropských rodinách.) Multikulturní výchova: Multikulturalita Osobnostní a sociální výchova: Komunikace Kreativita

TERCIE – ŠPANĚLSKÝ JAZYK		
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata, pozn.
Žák: - Používá abecední slovník učebnice. - Vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby. - Rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova. - Rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje.	Úvod do jazyka Abeceda, hláskování mužský a ženský rod substantiv a adjektiv, plurál člen určitý a neurčitý číslovky 1-10 přítomný čas sloves <i>ser, tener, ver</i> a pravidelné časování sloves končících na -ar, -er, -ir sloveso <i>hay</i> vazba <i>para</i> + <i>infinitiv</i> ukaz. zájmeno <i>este</i> pozdrav tvorba otázky a záporu	Průřezová témata, pozn. Multikulturní výchova: Multikulturalita Specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost. Význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Objevujeme Evropu a svět (Naši sousedé v Evropě. Státní a evropské symboly.)

	slovní zásoba: povolání, národnosti jazyky Španělska španělština ve světě	Osobnostní a sociální výchova: Komunikace Kreativita
- Rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje. - Používá dvojjazyčný slovník. - Vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby. - Pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění. - Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům. - Aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem.	Běžný a prázdninový den, volný čas, zaměstnání slovesa se změnou kmenové samohlásky zvrtná slovesa a zájmena předložky <i>de, a, en</i> komparativ adjektiv vykání číslovky 10-100 popis místa (město, venkov) části dne a dny v týdnu výrazy pro vyjádření názoru povolání adresa osobní údaje počasí autonomní oblasti Španělska Granada, Alhambra počasí a krajina ve Španělsku	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá (Lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy. Život Evropanů a styl života v evropských rodinách.) Multikulturní výchova: Multikulturalita Osobnostní a sociální výchova: Kreativita Komunikace
- Pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění. - Používá dvojjazyčný slovník. - Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům. - Sestaví gramaticky a formálně správně odpověď na sdělení.	Rodina, vzhled, povaha, záliby přivlastňovací zájmena superlativ slovesa <i>gustar, encantar, interesar</i> nepřímý předmět příslovce množství měsíce výrazy frekvence kontrast sloves <i>ser x estar x hay</i> přímý předmět dvojí zápor národní povaha Španělů známé osobnosti Španělska vyjádření různého stupně sympatií a antipatií vůči osobám, aktivitám a předmětům španělská rodina slovní zásoba: rodina, fyzické a psychické vlastnosti, záliby vyjádření toho, co umíme volnočasové aktivity španělské svátky a oslavy Barcelona	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Objevujeme Evropu a svět (Život Evropanů a styl života v evropských rodinách.) Multikulturní výchova: Multikulturalita Osobnostní a sociální výchova: Kreativita Komunikace

KVARTA – ŠPANĚLSKÝ JAZYK		
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata, pozn.
Žák - Čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu. - Rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích. V textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky.	Bydlíme, žijeme a pohybujeme se po městě, domlouváme si schůzku Kontrast sloves být <i>hay x estar x ser</i>. Další nepravidelná slovesa Slovesná vazba <i>ir a inf, tener que +inf, poder + inf</i>. Předložky a předložkové spojení místa	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá (Lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy.

- Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci. - Používá dvojjazyčný slovník. - Vyžádá jednoduchou informaci. - Sestaví jednoduché ústní sdělení týkající se probíraného tematického okruhu. - Jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích. - Písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty.	Vazba <i>antes de/ después de+ inf</i> Neurčitá zájmena Zájmena předmětu přímého Přivlastňovací zájmena samostatná Neosobní vazby <i>hay que, está prohibido, se puede + inf</i> Hodiny Popis a dotaz na cestu Předložky pro určení místa a času Slovní zásoba pro témata: MHD, důležité městské instituce, části domu a nábytek, školní předměty. Běžný den Španělů Národní park Picos de Europa	Život Evropanů a styl života v evropských rodinách. Život dětí v jiných evropských státech.) Osobnostní a sociální výchova: Komunikace Kreativita Mediální výchova: Tvorba sdělení
- Čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu. - Rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích. V textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky. - Rozumí obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory. - Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci. - Používá dvojjazyčný slovník. - Vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku. - Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu. - Vyžádá jednoduchou informaci. - Sestaví jednoduché ústní sdělení týkající se probíraného tematického okruhu. - Jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích. - Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a konverzace. - Písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty.	Jdeme nakupovat. V restauraci. Imperativ pro tykání Spojka <i>si + presente</i> Ukazovací, neurčitá a záporná zájmena. Postavení zájmen ve větě, přímý a nepřímý předmět Trpný rod a zvrtné <i>se</i> Věty zvolací Slovní zásoba pro potraviny Typy obchodů, množství a balení Výrazy používané při nakupování Vyprávět o svých stravovacích návycích Určit cenu a množství potravin, nakoupit je Objednat si v restauraci a popsat pokrm Někomu něco poradit, přikázat a zakázat Španělská jídla a výrobky, kultura <i>tapas</i>	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět (Lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy. Život Evropanů a styl života v evropských rodinách. Život dětí v jiných evropských státech.) Multikulturní výchova: Multikulturalita Osobnostní a sociální výchova: Kreativita Komunikace
- Čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu. - Rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích. V textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky. - Rozumí obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory. - Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci. - Používá dvojjazyčný slovník. - Vyžádá jednoduchou informaci. - Sestaví jednoduché ústní sdělení týkající se probíraného tematického okruhu. - Jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích. - Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a konverzace.	Jedeme na prázdniny (do hor i k moři). Ubytujeme se tam a podnikneme nejruznější věci. Mínulý čas jednoduchý (indefinido) pravidelných a vybraných nepravidelných sloves. Imperativ pro vykání. Sloveso <i>estar</i> + adjektivum (stavy věcí a míst) Vazba <i>al+infinitiv</i> Předložky <i>para</i> a <i>por</i> Předložka a pro vyjádření vzdálenosti Spojky <i>pero</i> a <i>sino</i> Výrazy pro hodnocení zážitků a slovesa vyjadřující zážitky z cest. Příslůvečná určení času vztahující se k minulosti Fráze spojené s rezervací ubytování Výrazy spojené s přípravou cesty Přídavná jména popisující stavy věcí a míst	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Objevujeme Evropu a svět (Život Evropanů a styl života v evropských rodinách.) Multikulturní výchova: Multikulturalita Osobnostní a sociální výchova: Kreativita Komunikace

	Říci, co jsme dělali v minulosti a vyjádřit, jak se nám to líbilo. Popsat hotel, jeho služby, rezervovat si ubytování. Porozumět nápisům a výstražným značkám Požádat o pomoc a službu Hudba ve Španělsku a známí šp. interpreti Země Latinské Ameriky a jejich zajímavosti Cestovní ruch na Yucatánu	
--	--	--

Vlastivěda

Časové a organizační vymezení:

Výuka má dotaci 4 hodiny týdně, vyučuje se pouze v primě a realizuje se zčásti v kmenových třídách, zčásti v učebně specializované na zeměpis a zčásti v terénu, což je podmíněno obsahem i cílem výuky. Dvě hodiny v týdnu učí dva učitelé současně, popřípadě je třída dělena na dvě skupiny.

Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět vlastivěda v sobě slučuje vybrané tematické celky vzdělávacích oborů dějepisu, zeměpisu a výchova k občanství, a vyučuje se v primě. Od sekundy do kvarty jsou pak jmenované vzdělávací obory samostatnými vyučovacími předměty. Vyučovací předmět zahrnuje takové tematické celky, které lze uplatnit při poznání našeho plzeňského regionu, respektive představuje učivo a výstupy skrze poznání regionu (pravěké dějiny vysvětlené s využitím místních nálezů, pedosféra vysvětlená na příkladu složení místní půdy apod.).

Sjednocující předmět jsme zvolili proto, že jej vnímáme jako úvod do odborných předmětů (dějepis, zeměpis, výchova k občanství) a chceme, aby si žáci tyto vědy nevykládali jako izolované, ale vnímali to, jak se tyto odborné předměty doplňují a skládají dohromady mozaiku komplexního poznání a vytváří povědomí o širším regionu a jeho významu v České republice. Poznatky a zkušenosti spojené s okolím, konkrétními historickými a přírodními památkami nebo místními institucemi jistě zanechají v žácích trvalejší stopy a není třeba rozlišovat, zda to či ono oborově patří do zeměpisu nebo výchovy k občanství. V dalších ročnících se budou žáci věnovat často souvisejícímu učivu v širší geografické oblasti a právě zážitek a vzpomínka spojená s okolím by jim měla pomoci ve snazším vnímání a utřídění učiva.

Od školního roku 2014-2015 jsme jako obsahovou součást předmětu zařadili projekt „Poznej svůj okres – mikroregionální atlasy“, založený na práci s veřejným mapovým portálem atlas.pk (více informací na <http://www.atlaspk.cz/>). Žáci díky mapovému portálu poznávají region, v němž žijí, z hlediska přírodního, historického i kulturního. Mohou v něm hledat a zobrazovat informace, jakož i sami vkládat objekty a portál obohacovat. Práce probíhá buď u počítačů, nebo v terénu, podoba využití projektu je různorodá a závislá na vyučujících i žácích. Projekt žáky podporuje ve využívání moderních technologií, vědeckých poznatků a zároveň je vede k samostatnosti při tvorbě vlastního dílčího projektu.

Průřezová témata:

Environmentální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Výchova demokratického občana

Pro naplňování klíčových kompetencí používáme tyto metody:

► Pro nabývání kompetencí k učení

- Představujeme žákům symboly států, měst a seznamujeme je s důvody výběru těchto symbolů.
- Vycházkami seznamujeme žáky s přírodními podmínkami a památkami našeho regionu.
- Vedeme žáky k chápání širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy
- Zadáváním úkolů z různorodých zdrojů vedeme žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací.

► Pro nabývání kompetencí k řešení problému

- Vedeme žáky k práci s atlasy, mapami, orientačními pomůckami.
- Zadáváme takové úkoly, při nichž samostatně či skupinově vyhledávají informace a formulují závěry.
- Využíváme ve výuce moderní technologie informační a audiovizuální techniky, mapové portály jako zdroje informací.

► Pro nabývání kompetencí komunikativních

- Zadáváme skupinovou práci, při níž žáci musí komunikovat mezi sebou.
- Vyžadujeme prezentaci u zadané práce.
- Vybízíme žáky k sebehodnocení a hodnocení spolupráce ve skupině.

► Pro nabývání kompetencí sociálních a interpersonálních

- Vybízíme žáky, aby využívali zkušenosti z rodiny a nejbližšího okolí pro shromáždění poznatků.
- Vedeme žáky k vytváření odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku.

► Pro nabývání kompetencí občanských

- Pomocí videomateriálů a vycházek seznamujeme žáky s institucemi našeho města a regionu.
- Zadáváme úkoly, při nichž žáci využijí vlastní zkušenosti k popsání kulturních aktivit a tradic ve svém okolí a regionu.

► **Pro nabývání kompetencí pracovních**

- Úkoly vedeme žáky k samostatnému vyhledávání informací o dopravních možnostech, infrastruktuře města.
- Vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při zeměpisných vycházkách a exkurzích.
- Prací s internetem učíme žáky získávat informace o regionu i republice.
- Vyžadujeme od žáků v terénu práci s mapou a buzolou.

► **Pro nabývání kompetencí digitálních**

- Umožňujeme žákům využívat elektronické učebnice a nejrůznější aplikace k procvičení probíraných témat
- Motivujeme žáky k samostatnému sběru dat s využitím nejrůznějších digitálních zařízení (iPad, mobilní telefon, PC), podporujeme samostatné rozhodování při využití těchto prostředků.
- Vedeme žáky k dodržování autorských práv a etických pravidel při zpracování těchto dat.
- Při zpracování zadaných prací vedeme žáky ke kritickému hodnocení internetových zdrojů.

PRIMA – VLASTIVĚDA		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, pozn.
Žák ▪ Vymezí, lokalizuje místní oblast podle bydliště a školy. ▪ Hodnotí na přiměřené úrovni přírodu hospodářství, kulturní poměry místního regionu. ▪ Posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů v obci a v kraji. ▪ Přiblíží, jak funguje správa našeho města a kraje, uvede názvy krajských i městských orgánů. ▪ Pojmenuje a na mapě identifikuje významné kulturní a historické památky našeho města. ▪ Uvede významné regionální osobnosti, které ovlivnily dějiny Plzně. ▪ Orientuje se v historickém centru města, uvede názvy ulic a významných institucí. ▪ Využije různé druhy informačních zdrojů (knihy, internet, mapové portály) k získání informací.	PLZEŇSKO – MŮJ DOMOV, MĚ BYDLIŠTĚ Jeho zeměpisná poloha, základní přírodní a socioekonomická charakteristika s důrazem na specifiku a význam regionu. NAŠE ŠKOLA, ŽIVOT VE ŠKOLE NAŠE OBEC, REGION, KRAJ, VLAST Důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice, ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku. využití projektu Projekt „Poznej svůj okres – mikroregionální atlasy“	Výchova demokratického občana: Občanská společnost a škola Občan. Občanská společnost a stát Výchova demokratického občana Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Objevujeme Evropu a svět Evropa a svět nás zajímá Místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a ke světu Environmentální výchova: Vztah člověka k prostředí – naše obec naš životní styl (strom života na letokruzích, rodina a její historie)
▪ Organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů ▪ Používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii ▪ Vyhodnocuje geografické informace, získává data, používá, a vytváří vlastní kartografický a topografický materiál. ▪ Je schopen pochopit problém, vyhledat k němu vhodné	GEOGRAFICKÉ, TOPOGRAFICKÉ a KARTOGRAFICKÉ POJMY Aktivní práce s mapami, statistickými daty, tabulkami, geografická média a zdroje dat a informací. Projekt „Poznej svůj okres – mikroregionální atlasy“ Komunikační, geografický a kartografický jazyk Geografická kartografie a topografie	Environmentální výchova: Základní podmínky života, ekosystémy Informační a komunikační technologie: internet – zdroj aktuálních informací, zpracování geografických informací, práce s IT technikou (mobilní telefon, tablet, PC, GPS navigace...)

informace, diskutovat o možnostech řešení. - Operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly v kartografií. - Formuluje a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu.		
- Ovládá prakticky topografii a orientaci v terénu, aplikuje v terénu pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny. - Zvládá pravidla bezpečnosti při pohybu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech.	TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA VE ŠKOLE a V PŘÍRODĚ. Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, pohyb podle mapy, azimuty, hodnocení přírodních jevů, ochrana člověka při ohrožení života při živelných pohromách.	Environmentální výchova: Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů - Zhodnotí postavení Země ve vesmíru, prokáže vlastní informovanost z časopisů, encyklopedií. - Zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů.	VESMÍRNÁ POZOROVÁNÍ ZEMĚ Součástí Sluneční soustavy, jako vesmírné těleso.	návštěva Planetária v Plzni
- Rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu - Porovnává prvky přírodní sféry a jejich souvislosti, působení vnitřních a vnějších procesů a jejich vliv na přírodu a lidskou společnost.	KRAJINNÁ SFÉRA Systém všech přírodních sfér na planetární úrovni, jeho aplikace na regionální místní úrovni.	Environmentální výchova: Aktuální ekologický problém, nerovnoměrnost života na zemi, Ekosystémy – les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina
- Uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků. - Uvede příklady zdrojů informací o minulosti. - Pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány.	ČLOVĚK V DĚJINÁCH Význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách. Historické prameny, historický čas a prostor.	Výchova demokratického občana: Občan, občanská společnost a škola (Spolupráce školy s institucemi a správními orgány)
- Charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu, objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost. - Uvede příklady významných archeologických kultur na našem území.	POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI Člověk a lidská společnost v pravěku.	Archeologická místa v Plzni a okolí – Bukovec, Křimice, vycházka a výuka in situ – hlavně neolit a doba bronzová Environmentální výchova: ekosystémy – les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina

▪ Žák rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací. ▪ Uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví.	NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz (Mezopotámie, Egypt, Čína, Indie)	
▪ Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí. ▪ Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu. ▪ Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání. ▪ Uvede význam jednotlivých státních svátků	KULTURNÍ ŽIVOT Rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice, kulturní instituce NAŠE VLAST Pojem vlasti a vlastenectví, státní symboly, státní svátky, významné dny, zajímavá a památná místa, významné osobnosti	Multikulturní výchova: Multikulturalita

Dějepis

Časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět má časovou dotaci dvě hodiny týdně. Probíhá od sekundy do kvarty. Předmět dějepis vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost a kryje se se vzdělávacím oborem dějepis (jen tematické celky Člověk v dějinách a Počátky lidské společnosti jsou vyučovány v předmětu Vlastivěda). Výuka probíhá v kmenových třídách. Kromě výuky ve třídách probíhá učení i v terénu prostřednictvím tematických vycházek.

Obsahové vymezení:

Výuka seznamuje žáky s historií světa od počátků vývoje lidstva až po soudobé moderní dějiny. Kromě dějin světových jsou žáci seznamováni i s českými dějinami. Důraz je kladen na vyhledávání souvislostí událostí jednotlivých regionů, schopnost žáků orientovat se na časové ose, zdůvodňovat příčiny a následky nejznámějších historických událostí, pojmenovat známé historické osobnosti. Žáci jsou vedeni k poznávání historie regionu, seznamování s historickými památkami ve svém okolí nejen pomocí výkladu ale také díky školním akcím a exkurzím.

Průřezová témata:

Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova.

Pro naplňování klíčových kompetencí používáme tyto metody:

► Pro nabývání kompetencí k učení

- Zadáváme samostatné práce menšího rozsahu a vyžadujeme využití více zdrojů informací (učebnice, videodokument, populárně naučná literatura, internet).
- Praktickými exkurzemi a pomocí obrazových dokumentů seznamujeme žáka s vývojem výtvarného umění v regionu i ve světě a rozvíjíme jeho schopnost rozpoznat styl a dobu vzniku památek podle výtvarných znaků.

► Pro nabývání kompetencí k řešení problému

- Klademe otázky, při jejichž hledání žák přemýšlí o konfliktech v dějinách, o jejich příčinách i možnostech řešení. Vyžadujeme, aby žák porovnával podobné události v různých regionech a obdobích
- Vedeme žáka k tomu, aby prací ve skupině našel způsob, jakým představit historickou událost či osobnost a obhájit při tom ve skupině (n. před třídou) svůj postup a výběr informací.
- Pravidelnou prací s historickou mapou vedeme žáka k samostatnému vyřešení zadaných úkolů

► Pro nabývání kompetencí komunikativních

- Podněcujeme diskuze o historických událostech či osobnostech, čímž vedeme žáka k logickému vyjadřování formulací názorů.

► Pro nabývání kompetencí sociálních a interpersonálních

- Vedeme žáka k tomu, aby prací ve skupině při respektu k ostatním žákům našel způsob, jakým představit historickou událost či osobnost, a obhájit při tom ve skupině svůj postup a výběr informací

► Pro nabývání kompetencí občanských

- S odvoláním na skutečné události podněcujeme žáka k hledání důsledků historických konfliktů řešených agresí a naproti tomu dohodou (států, národů, menšin a většin).
- Prostřednictvím exkurzí vedeme žáka k poznávání historických památek a osobností ve své obci a regionu.
- Seznamujeme žáka s různými druhy vlády a revolucemi v dějinách a vyžadujeme jejich srovnání.

► Pro nabývání kompetencí pracovních

- Výkladem, návštěvami i volbou témat samostatných prací usilujeme, aby si žák uvědomil význam historických uměleckých památek ve své obci a regionu a přistupoval k nim s úctou a respektem.
- Zadáváním úkolů vedeme žáka k práci s literárními i obrazovými prameny a jejich vyhledávání. Pravidelně necháváme žáky vyhledávat informace v historickém atlase.

► **Pro nabývání kompetencí digitálních**

- Umožňujeme žákům využívat elektronické učebnice a nejrůznější aplikace k procvičení probíraných témat
- Motivujeme žáky k samostatnému sběru dat s využitím nejrůznějších digitálních zařízení (iPad, mobilní telefon, PC), podporujeme samostatné rozhodování při využití těchto prostředků.
- Vedeme žáky k dodržování autorských práv a etických pravidel při zpracování těchto dat.
- Při zpracování zadaných prací vedeme žáky ke kritickému hodnocení internetových zdrojů.

SEKUNDA – DĚJEPIS		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, pozn.
▪ Žák rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací. ▪ Uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví. ▪ Demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství. ▪ Porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie.	NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz – opakování Antické Řecko a Řím Střední Evropa a její styky s antickým Středomořím	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Jsme Evropané
▪ Žák popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států. ▪ Objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech. ▪ Vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí. ▪ Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury.	KŘESŤANSTVÍ a STŘEDOVĚKÁ EVROPA Nový etnický obraz Evropy. Utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj Islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě Papežství, císařství, křížové výpravy Kultura středověké společnosti	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Jsme Evropané

TERCIE – DĚJEPIS		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, pozn.
▪ Žák vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve. ▪ Vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život.	OBJEVY a DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY Renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Jsme Evropané
▪ Žák popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	Zámořské objevy a počátky dobývání světa	Multikulturní výchova: Multikulturalita Lidské vztahy
▪ Žák objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie. ▪ Objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky.	Český stát a velmoci v 15.-18.století	
▪ Rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek.	Český stát a velmoci v 15.-18.století Barokní kultura a osvícenství	
▪ Žák objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek	MODERNIZACE SPOLEČNOSTI	Výchova demokratického občana: Formy

a rozbití starých společenských struktur v Evropě.	Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět. Vznik USA.	participace občanů v politickém životě, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
--	---	--

KVARTA – DĚJEPIS		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, pozn.
Žák vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti.	MODERNIZACE SPOLEČNOSTI Industrializace a její důsledky pro společnost, sociální otázka	–
- Žák porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů. - Uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích.	Národní hnutí velkých a malých národů. Utváření novodobého českého národa Revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů Politické proudy (konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva	Výchova demokratického občana: Formy participace občanů v politickém životě, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Multikulturní výchova: Princip sociálního smíru a solidarity
- Žák vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla. - Charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií.	Kulturní rozrůzněnost doby Konflikty mezi velmocemi, kolonialismus	
- Žák na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky. - Rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů. - zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	MODERNÍ DOBA První světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky Nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě Vznik Československa, její hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy	Výchova demokratického občana: Formy participace občanů v politickém životě, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
- Žák charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět. - Rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu. - Na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv.	Mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech. Totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro ČSR a svět Druhá světová válka, holocaust. Situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj. Politické, mocenské a ekonomické důsledky války	Výchova demokratického občana: Formy participace občanů v politickém životě, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
- Žák vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků. - Vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	ROZDĚLENÝ a INTEGROVÁNÍ SVĚT Studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi. Politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření Vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí) Vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989. Vznik České republiky	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Jsme Evropané
Žák posoudí postavení rozvojových zemí a prokáže základní orientaci v problémech	Rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět	

současného světa. ▪ Přiblíží zásadní vědecké a technické poznatky v moderních dějinách ▪ Charakterizuje rozložení politických sil současného světa	Pád železné opony, změna rozložení mezinárodních sil Problémy současnosti Věda, technika a vzdělávání jako faktory vývoje. Sport a zábava	
--	--	--

Občanská výchova

Časové a organizační vymezení:

Občanská výchova se učí po jedné vyučovací hodině v sekundě, tercii a kvartě. Třída se nedělí. Výuka probíhá ve třídách a v prostorách školy, ale důležité jsou i návštěvy různých institucí ve městě a bližším regionu.

Obsahové vymezení:

Občanská výchova se snaží žáky připravit na život v různorodé společnosti bez jednotlící ideologie, přesto však respektující principy demokracie. Cílem je, aby si žáci uvědomili, jak fungují vztahy v nejbližší rodině, ve škole, ve společnosti a v různých druzích společenství. Seznámí se s existencí a fungováním institucí. Seznámení se s principy fungování demokratické společnosti vede k respektování občanských svobod a uvědomění si práv a povinností občana demokratického státu. Žáci se dozví o modelech hospodářství v současném světě, aby pochopili, odkud se bere bohatství, peníze, chudoba atd. Je důležité, aby pochopili a respektovali, že každá společnost existuje na jiných kulturních a ekonomických základech, přesto však jsou propojeny vzájemnými politickými, kulturními a ekonomickými vazbami.

Vyučovací předmět občanská výchova vychází ze vzdělávacího oboru Výchova k občanství a zahrnuje většinu jeho vzdělávacího obsahu (zbytek je obsažen ve vzdělávacím předmětu Vlastivěda v primě). Obsahuje také značnou část tematických okruhů průřezových témat Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Předmět zahrnuje část učiva a výstupů vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví (Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, zdravý způsob života a péče o zdraví). Zčásti je výstupů dosaženo přednáškovými cykly (pro každý školní rok je sestavován konkrétní Preventivní program dostupný na webových stránkách školy).

Pro naplňování klíčových kompetencí používáme tyto metody:

► Pro nabývání kompetencí k učení

- Vyžadujeme od žáků získávání informací z různých zdrojů, praktickými příklady ze života se učí rozpoznávat nebezpečné jevy ve společnosti.
- Ukazujeme žákům na příkladech a příbězích chování, které odporuje svobodě jednotlivce a demokratickým principům.

► Pro nabývání kompetencí k řešení problémů

- Zadáváním samostatných úkolů opřených o komunikaci a vyhledávání informací zajišťujeme průběh procesu poznávání a hledání řešení.

► Pro nabývání kompetencí komunikativních

- Vytvářením příležitostí k obhajobě vlastního názoru vedeme žáky k jeho formulacím, ale také k dialogu s ostatními spolužáky. Diskuzemi se učí respektovat názory druhých a zároveň rozvíjí sebepoznání a sebehodnocení.

► Pro nabývání kompetencí sociálních a personálních

- Skupinovými úkoly, dotazníky a anketami vedeme žáky ke spolupráci. Praktické úkoly vytváří reálný odhad skutečných situací v hospodářském i politickém životě.

► Pro nabývání kompetencí občanských

- Žák se seznamuje se základními právy a povinnostmi občana, které sám může využít. Uvědomuje si, co je povolené a co nepovolené. Pomocí vlastních zážitků formulují své zkušenosti a závěry o hospodářsky a politicky propojeném světě současnosti.

► Pro nabývání kompetencí pracovních

- Samostatnými úkoly si žáci osvojují určité postupy práce, pracují s dokumenty potřebnými pro občanské uvědomění (Ústava ČR).

► Pro nabývání kompetencí digitálních

- Při zpracování zadaných prací vedeme žáky k využití internetových zdrojů a k jejich kritickému hodnocení.
- Upozorňujeme žáky na nebezpečí dezinformačních stránek, hoaxů, šíření poplašných zpráv na internetu.
- Vedeme žáky k bezpečné komunikaci na internetu a k dodržování bezpečnostních pravidel.

SEKUNDA – OBČANSKÁ VÝCHOVA		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: - Uvědomí si, co vše působí na formování naší osobnosti, rozpozná negativní vlivy a umí se jim bránit. - Rozlišuje různé sociální skupiny podle jejich aktivit, cílů a zájmů. - Uplatňuje vhodné způsoby komunikace v různých životních situacích. - Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí.	ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI Člověk a společnost Socializace, sociální skupiny. Význam rodiny, školy a vrstevníků v životě člověka. Život ve škole, práva a povinnosti žáků, žákovská samospráva. Záměrné a nezáměrné působení Mezilidská komunikace. Význam a možnosti mezilidské komunikace. Verbální a neverbální komunikace. Média a jejich vliv na člověka a společnost. Hromadné sdělovací prostředky. Bulvární a seriózní média. Reklama. Dezinformace, fake news, propaganda.	Multikulturní výchova: multikulturalita lidské vztahy, etnický původ, kulturní difference, princip sociálního smíru a solidarity Osobnostní a sociální výchova – Sociální rozvoj: poznávání lidí, mezilidské vztahy a komunikace
- Vysvětlí obsah pojmu kultura. - Uvědomí si důležitost objektivního pohledu na odlišné kultury. - Zná různé druhy umění, přistupuje k umění jako prostředku našeho povznesení a obohacení. - Dokáže vysvětlit pojmy kýč, krása, móda. - Uvědomuje si, že vnímání krásy je subjektivní, respektuje vkus druhých. - Zná a chápe nejvýznamnější náboženské systémy a jejich principy. - Respektuje náboženské přesvědčení druhých.	KULTURA A UMĚNÍ Kultura a její podoby Kultura hmotná a duchovní. Rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty a tradice. Umění jako prostředek sebevyjádření a obohacení našeho duševního života. Druhy a funkce umění. Kýč. Krása kolem nás. Víra a náboženství Význam náboženství. Nejstarší formy náboženství. Judaismus, křesťanství, islám, buddhismus, hinduismus. Problematika sekt.	Multikulturní výchova: multikulturalita
- Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky. - Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání. - Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů. - Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů. - Rozlišuje a porovná úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede	ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO Řízení společnosti Stát a jeho význam, funkce a typy. Státní občanství ČR, národnost. Státní symboly. Principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu. Život v nedemokratických zemích. Význam voleb, volební právo. Ústava ČR. Složky státní moci. Zákonodárná moc: Parlament ČR. Výkonná moc: vláda a prezident, činnost ministerstev. Soudní moc.	Výchova demokratického občana: Občan, občanská společnost a stát Výchova demokratického občana: Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Výchova demokratického občana: Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu. ▪ Přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod ▪ Zajímá se o dění ve světě. ▪ Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	Lidská práva – Listina základních práv a svobod. Poškození lidských práv, šikana, diskriminace. Role ombudsmana. Státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly. ČLOVĚK JAKO OBČAN Naše obec, region, kraj. Důležité instituce a místa, významní rodáci a místní tradice. Ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku. Naše vlast. Vlastenectví a nacionalismus. Významné osobnosti ČR, důležitá místa, co nás proslavilo. Státní svátky a významné dny.	
---	---	--

TERCIE – OBČANSKÁ VÝCHOVA		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: ▪ Žák rozpoznává jednotlivé duševní poruchy a tělesná postižení, ▪ Žák objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi a kvalitu života. ▪ Dokáže vysvětlit pojem zdravý životní styl a rozlišit zdravá a nezdravá jídla ▪ Dokáže popsat zdravý životní styl a programy na jeho podporu ▪ Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím ▪ Samostatně popíše, jak žijí lidé, kteří jsou vyloučení ze společnosti, vyjmenuje minoritní společnosti v ČR ▪ Umí vyjmenovat konflikty a způsoby jejich řešení, dokáže dát první pomoc a zvládá základy sebeobrany ▪ Umí rozdělit návykové látky a zná jejich rizika a způsoby prevence ▪ Uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým. ▪ Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí. ▪ Posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání. Prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce. ▪ Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	PSYCHICKÉ PROCESY A STAVY, OSOBNOST ČLOVĚKA, ČLOVĚK V SOCIÁLNÍCH VZTAZÍCH (<i>Toto učivo prezentují žáci v návaznosti na projektový týden</i>) VÝCHOVA KE ZDRAVÍ Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Stres a jeho vztah ke zdraví. Psychické poruchy, definice, druhy psychických poruch. Tělesná postižení, druhy postižení, život tělesně postižených ve společnosti. Autodestruktivní závislosti – násilí zamíření proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, kouření, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet). Těžké životní situace a jejich zvládnutí. Zdravý způsob života a péče o zdraví Zdravý životní styl: zdravá a nezdravá výživa, duševní zdraví, relaxace, psychohygiena podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví. Ochrana před přenosnými, chronickými chorobami a před úrazy. Život vyloučených skupin ze společnosti, minoritní společnosti v ČR, život v ghettu. Konflikt, způsoby řešení konfliktních situací, sebeobrana/sebeochrana, první pomoc. Bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií. Volba profesní orientace – sebepoznávání – osobní zájmy a cíle, silné stránky, osobní zájmy a cíle. Tělesný a zdravotní stav, vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení a vlivy na volbu profese. Profesní informace, poradenské služby. Možnosti vzdělávání. Trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť a pracovních prostředků. Druhy pracovních činností. Požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní. Rovnost příležitostí na trhu práce. ČLOVĚK JAKO JEDINEC	Osobnostní a sociální výchova – Sociální rozvoj: Poznávání lidí, mezilidské vztahy Osobnostní a sociální výchova – Sociální rozvoj: Poznávání lidí, mezilidské vztahy Svět práce Bude realizováno v rámci projektového týdne v září ve spolupráci s kariérním poradcem.
▪ Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní	ČLOVĚK JAKO JEDINEC	

osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi a kvalitu života. ▪ Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek. ▪ Kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání. ▪ Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru. ▪ Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí. Zaujímá tolerantní postoje k menšinám. ▪ Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích. ▪ Rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	Podobnost a odlišnost lidí – chování, prožívání, myšlení a jednání. Osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti. Charakter a vrozené předpoklady, osobní potenciál. Vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí. Systém osobních hodnot, sebehodnocení. Stereotypy v posuzování druhých lidí. Osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva. Adaptace na životní změny. Význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji. ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI Přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi. Rovnost a nerovnost. Rovné postavení mužů a žen. Předsudky a diskriminace. Xenofobie, rasismus a extremistické projevy v chování lidí. Lidská solidarita. Tolerance k národnostním menšinám. Vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace. Konflikty v mezilidských vztazích. Asertivita. Problémy lidské nesnášenlivosti. Zásady lidského soužití – morálka a mravnost, pravidla chování.	
--	--	--

KVARTA – OBČANSKÁ VÝCHOVA		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: ▪ Seznámí se s fungováním zákonodárné a výkonné moci a se soustavou soudů ČR. Umí vyhledávat informace v Ústavě ČR ▪ Dokáže vysvětlit rozdíl mezi právními a morálními normami. ▪ Prosazuje svá práva včetně práv spotřebitele, a respektuje při tom práva druhých. ▪ Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství. ▪ Provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občansko-právní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava, či pronájem věci. ▪ Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování. Rozpozná	STÁT A PRÁVO Právní základy státu. Ústava ČR. Složky státní moci, jejich orgány a instituce. Základní lidská práva v dokumentech. Práva dítěte. Právní řád České republiky Význam a funkce, orgány právní ochrany občanů. Soustava soudů. Právní norma, předpis, publikování právních předpisů. Protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce. Trestní postizitelnost, porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví. Právo v každodenním životě – význam právních vztahů, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající. Základní práva spotřebitele, styk s úřady.	Výchova demokratického občana: Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie

protiprávní jednání, rozlišuje přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady. ▪ Diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání. ▪ Rozlišuje úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklad jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů. ▪ Uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky. ▪ Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů. ▪ Seznámí se s orgány EU a jejich funkcí. Diskutuje o aktuální situaci EU. ▪ Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování. ▪ Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů. ▪ Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany a uvede příklady. ▪ Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti ▪ Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního i bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní karty, vysvětlí jejich omezení. ▪ Uvede a porovná obvyklé způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu. ▪ Dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi. ▪ Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, vliv poptávky a nabídky na tvorbu ceny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz.	Politika – politické strany, pravice a levice, pluralita, volební kampaň MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT Evropská integrace Podstata, význam, výhody, Evropská unie a ČR. Mezinárodní spolupráce Ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody, významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.). Globalizace Projevy, klady a zápory, významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení. ČLOVĚK A EKONOMICKÉ VZTAHY Majetek, vlastnictví Formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, hospodaření s penězi, majetkem a dalšími formami vlastnictví. Peníze Funkce a podoby peněz, formy placení. Hospodaření Rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti, význam daní. Výroba, obchod, služby Jejich funkce a návaznost. Principy tržního hospodářství Nabídka, poptávka, trh, podstata fungování trhu, tvorba ceny a inflace, nejčastější právní formy podnikání. Drobné a soukromé podnikání NÁRODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ Hospodářská politika státu. Hlavní ukazatele ekonomické stability a růstu Banky a jejich služby Aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Jsme Evropané
---	--	--

▪ Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu ▪ Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kde je využít.	SVĚT PRÁCE Trh práce, Možnosti vzdělávání a zaměstnání. Pracovní příležitosti v regionu, způsoby hledání zaměstnání, problémy nezaměstnanosti, úřady práce. Práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů. Podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání.	Bude realizováno ve spolupráci s kariérním poradcem
Naplňuje a ve škole zrealizuje vlastní podnikatelský záměr, povede jednoduchou účetní rozvahu, dokáže zhodnotit úspěšnost svého projektu	JARMARK - jednodenní projekt 4 hodiny (květen/červen)	Práce v realizačním týmu

Osobnostní a sociální výchova

Organizační a obsahové vymezení

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova je u nás vyučováno jako samostatný vyučovací předmět v rozsahu jedné hodiny v primě a sekundě. Vyučována je v učebně dramatické výchovy, kde je koberec, matrace a židle. Před zahájení studia v primě absolvují žáci tzv. Seznamovací víkend zaměřený na začlenění do kolektivu a komunikaci, jakož i poznání školního řádu a pravidel školy a společnosti.

Specifikou Osobnostní a sociální výchovy je, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žákovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

Vztah osobnostní a sociální výchovy ke vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace je založen na samotném faktu komunikační podstaty jazyka s tím, že se zaměřuje na každodenní verbální komunikaci jako klíčový nástroj jednání v různých životních situacích. Prohlubuje vztah mezi verbální a neverbální složkou komunikace a rozšiřuje specifické aplikace jazyka o sociální dovednosti.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět lze naplňovat prostřednictvím témat směřujících k sebepoznání, zdravému sebepojetí, seberegulaci a k udržení psychického zdraví – psychohygieně, komunikaci, mezilidským vztahům. Úzká je vazba ke vzdělávací oblasti Člověk a společnost, a to k Výchově k občanství a k jejím částem „Člověk ve společnosti“, „Člověk jako jedinec“. Konkrétně k tématům „lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití“ (Člověk ve společnosti) a „podobnost a odlišnost lidí, vnitřní svět člověka, osobní rozvoj“ (Člověk jako jedinec). Všechna tato témata jsou v Osobnostní a sociální výchově vnímána jako samostatná. Osobnostní a sociální výchova klade důraz na získávání praktickým dovedností spjatých s uvedenými tématy.

Vazba ke vzdělávací oblasti Člověk a příroda se týká evoluce lidského chování, zvířecí a lidské komunikace a seberegulujícího jednání jako základního ekologického principu. Nabízí též možnosti rozvoje emocionálních vztahů, osobních postojů a praktických dovedností ve vztahu k přírodnímu prostředí. Vazba na vzdělávací oblast Umění a kultura se týká především společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického – jako např. estetiky chování a mezilidských vztahů a chápání umění jako prostředku komunikace a osvojování si světa. V osobnostní a sociální výchově lze účinně využít různých postupů dramatické výchovy. Propojení se vzdělávací oblastí Člověk a zdraví je vhodné v tématech reflektujících fyzickou stránku člověka, sociální vztahy, komunikaci a rozhodování v běžných i vypjatých situacích. Osobnostní a sociální výchova tak může napomoci k získání dovedností vztahujících se k zdravému duševnímu a sociálnímu životu.

Klíčové kompetence naplňujeme těmito postupy:

► Pro nabývání kompetencí k učení

- Provádíme s žáky cvičení zaměřená na sebepoznání – uvědomění si typu osobnosti, z toho vyplývajícího typu paměti a stylu učení.

► Pro nabývání kompetencí k řešení problémů

- Navozujeme modelové situace a různé způsoby řešení.

► Pro nabývání kompetencí komunikativních

- Provádíme cvičení zaměřená na komunikaci verbální i neverbální.
- Žáci absolvují seznamovací víkend

► Pro nabývání kompetencí sociálních a personálních

- Dosahujeme sebepoznání a respektu práce modelovými příběhy (strukturované drama) zaměřenými na sociální témata.
- Žáci absolvují seznamovací víkend

► Pro nabývání kompetencí občanských a pracovních

- Žáci se seznamují s pravidly školy a principy fungování skupiny a třídy. Pracovní návyky si osvojují i při výjezdových projektech a seznamovacím víkendu.

PRIMA – OSOBNOSTNĚ SOCIÁLNÍ VÝCHOVA		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, pozn.
Žák: - Vytváří si, zná a přijímá své místo ve skupině. - Vnímá klady a zápory své osobnosti. - Je pozorný vůči odlišnostem, umí najít výhody v odlišnostech. - Dokáže empaticky a aktivně naslouchat - Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně. - Kriticky vnímá a hodnotí sebe i ostatní členy skupiny. - Zná své reálné schopnosti, vlastnosti i dovednosti, ví, jak reaguje v konkrétních situacích, má zdravé a vyrovnané sebepojetí. - Rozvíjí své dovednosti v učení a tvorbě, přijímá kladné návyky. - Posoudí dopad vlastního jednání a chování.	Koncentrace a kooperace Lámání ledů Kontakt Poznávací schopnosti Chyby při poznávání lidí Cvičení zaměřená na kontakt, poznávání druhých i sebe Důvěra Naslouchání a prosazení se Vnímání sebe a ostatních Já a moje kořeny – rodina, přátelé, spolužáci Sebepoznání a sebepojetí – utváření vědomí vlastní identity Cvičení zaměřená na sebepoznání, seberegulaci a sebeorganizaci. Hodnocení a sebehodnocení Zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování Cvičení rozvíjející soustředění, paměť, vnímání, schopnost učení se Cvičení pozorování a naslouchání	Multikulturní výchova: Lidské vztahy Osobnostní a sociální výchova: Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Komunikace Poznávání lidí Kooperace a kompetice Mezilidské vztahy Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovacích dovedností
- Rozlišuje role ve skupině. - Zná svou roli ve skupině, je schopen zaujímat různé role v konkrétní skupině. - Dokáže spolupracovat při řešení problémů. - Všímá si vztahů v nové skupině, do které přichází, a zvažuje vhodné a nevhodné způsoby jednání v rámci této skupiny. - K problému se nestaví jako k překážce, ale jako k příležitosti. - Zapojí se do práce skupiny, podílí se jako člen skupiny na stanovení reálných cílů, strategie a akčního plánu k jejich dosažení. - V průběhu plnění úkolu se zapojuje do práce týmu podle své role a podle potřeby, chápe se zodpovědně svého dílu na splnění úkolu. - Podle okolností si roli v týmu sám najde, nebo přijme roli přidělenou; v obou případech plní svůj úkol odpovědně. - Radí se s ostatními a radí ostatním, dělí se o své nápady s kolegy. - Zvažuje návrhy kolegů z věcného hlediska bez ohledu na osobu autora návrhu. - Nesoutěží s členy týmu, oceňuje dobré výkony kolegů ve skupině, raduje se ze společného úspěchu. - Poskytuje kolegům v týmu nezraňující zpětnou vazbu, která vede ke zlepšení práce celé skupiny. - Vyjadřuje své názory nekonfliktní cestou, své požadavky nebo názory zdůvodňuje věcně, navrhuje a přijímá kompromisní řešení.	Spolupráce ve skupině, společné řešení nastoleného problému Emoce Vztahy Cvičení zaměřená na přijímání a zvládání sociálních rolí. Řešení konfliktu. Gender Jednání v rolích	Environmentální výchova: Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí

▪ Rozlišuje různé sociální role. ▪ Dokáže reagovat ve specifických komunikativních situacích. ▪ Rozlišuje agresivní a asertivní jednání, zlepšuje své sebeovládání.		
▪ Dokáže reagovat na aktuální situaci ve skupině. ▪ Respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě. ▪ Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví. ▪ Respektuje, pomáhá a podporuje ostatní členy skupiny. ▪ Tvořivě se (podle možností) zapojuje do plnění úkolů. ▪ Získává a vyhodnocuje informace, podle kterých koriguje činnost. ▪ Identifikuje účastníky problémové situace a složky problému, proměnné a jejich vzájemné vztahy. ▪ Rozhodne, které proměnné/faktory jsou důležité. ▪ Rozpozná příčinu jevu a jeho důsledek a vztah mezi nimi. ▪ Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují. ▪ Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti.	Řešení aktuálních situací ve skupině Konflikty Šikana a kyberšikana Cvičení zaměřená na přijímání a zvládání sociálních rolí Spolupráce v malých skupinách – společná tvorba Ekohry a ekoprojekt	Environmentální výchova: Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí – návaznost na projektový den
▪ Dokáže komunikovat verbálně i neverbálně. ▪ Dokáže empaticky a aktivně naslouchat. ▪ Volí úkoly, při nichž rozvine i méně rozvinuté schopnosti a dovednosti. ▪ Své možnosti průběžně ověřuje v nových situacích. ▪ Umí unést určitou dávku nejistoty, pokud to je účelné, v situacích, které to vyžadují, se naopak snaží převzít iniciativu a nejistotu eliminovat. ▪ Umí přijmout změnu, vyrovná se se změněnými podmínkami, na které byl zvyklý, a nepodlehne neefektivní rutině. ▪ Dokáže rozvinout nápad druhého, dosahovat cílů jako člen týmu. ▪ Dokáže se na situace podívat z různých úhlů, nebojí se uplatňovat nezvyklá řešení konkrétních situací.	Cvičení zaměřená na rytmus, pohyb, komunikaci Cvičení pozorování a naslouchání Kreativita Rozvoj improvizčních dovedností Kreativní cvičení, improvizace individuální, improvizace ve skupině.	

SEKUNDA – OSOBNOSTNĚ SOCIÁLNÍ VÝCHOVA		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, pozn.
▪ Pracuje cíleně se svým hlasovým projevem (tempo, hlasitost, melodie, rytmus, pauzy) podle situace. ▪ Neorientuje se pouze na to, co chce druhému sdělit, ale vnímá, jaké pocity to v druhém vyvolává, a vhodně na to reaguje. ▪ Udrží oční kontakt, při rozhovoru respektuje osobní zónu druhého, verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přítakává). ▪ Zná základy hlasové hygieny, dokáže správně pracovat se svým mluvním hlasem, umí se rozmluvit. ▪ Interpretuje kratší umělecký text. ▪ Zvládne krátký improvizovaný projev a předem připravený proslov (prezentaci). ▪ Zapojuje se do diskuse, dokáže argumentovat i odhalit chyby v argumentaci a kvaziargumentaci. ▪ Zná zásady vedení diskuse, dialogu.	Cvičení techniky řeči, výrazu, cvičení v neverbálním sdělování Rozvoj kvality mluveného projevu Práce s těžištěm, dechem, artikulace, rytmus, gradace, gesta Charakterizace Mimojazykové prostředky Práce s uměleckým textem Interpretace Cvičení hlasové výchovy Cvičení zaměřená na práci s rytmem, dynamikou, gradací projevu Verbální a neverbální prostředky projevu Výcvik komunikačních dovedností Nácvik argumentace, vedení diskuse Cvičení zaměřená na odhalování kvaziargumentace (citové vydírání, vyhrožování, manipulace)	
▪ Má vytvořeno povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spravedlnost, respektování ▪ Dokáže obhájit svůj názor a přijmout zodpovědnost za svá rozhodnutí ▪ V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor. ▪ V diskuzi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci. ▪ Dodržuje téma a cíl diskuse, odliší to, co se tématu netýká, poukáže na procedurální vady v diskusi (odklon od tématu, nepochopení někoho z diskutujících...). ▪ V diskuzi využívá myšlenky druhých jako východiska pro svá tvrzení a navazuje na ně. ▪ Odlišné názory (kritiku jeho názorů) si „nebere osobně“, ale snaží se jednat věcně. ▪ Porovnává a analyzuje názory a pohledy, které se liší od jeho vlastních; nebrání se tomu, aby ve chvíli, kdy ho druhý přesvědčí, přehodnotil své názory a postoje, akceptuje, že výsledkem diskuse nemusí být vždy shoda. ▪ Vyhýbá se paušálním soudům a předsudkům. ▪ Vnímá hierarchii hodnot, dokáže obhájit své etické postoje a názory.	Cvičení a diskuse zaměřená na praktickou etiku Hodnoty – žebříček hodnot Projev, improvizovaný projev, diskuse a argumentace Základy mediace Rozhovor	

▪ Dokáže se na situace podívat z různých úhlů, nebojí se uplatňovat nezvyklá řešení konkrétních situací ▪ Práci svou nebo týmu prezentuje tak, že zvolí (sám navrhne, poradí se se zkušenějším) optimální formu vzhledem k zadání nebo k tomu, jakého účinku chce dosáhnout. ▪ Nespokojí se pokaždé jen s přesně zadaným úkolem, ale uvažuje, jak by se dal úkol vyřešit efektivněji, lépe apod. ▪ Umí se pro práci a řešení úkolů motivovat, najít pro sebe vnitřní motivaci.	Kreativní cvičení, improvizace individuální, improvizace ve skupině	
▪ Charakterizuje individuální vývoj člověka v období dospívání ▪ Využívá znalosti o rozmnožovací soustavě k pochopení procesu pohlavního života ▪ Usiluje o pozitivní změny ve svém životě související se svým zdravím a zdravím druhých ▪ Korektně a citlivě řeší problémy založené na mezilidských vztazích ▪ Posoudí hodnoty, které mladým lidem usnadní vstup do samostatného života a partnerských vztahů ▪ Uplatňuje odpovědné a etické přístupy k sexualitě ▪ Orientuje se ve své osobnosti, emocích a potřebách ▪ Zná práva jedince v oblasti sexuality a reprodukce ▪ Projevuje odolnost k výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu ▪ Zaujímá odmítavé postoje ke všem formám rizikového chování • Rozhoduje podle osvojených modelů chování a konkrétní situace o způsobu jednání v situacích vlastního nebo cizího ohrožení Zná a dokáže obhájit zásady zdravého životního stylu. • Má základní znalosti z oblasti sexuální výchovy, vyjmenuje a vysvětlí základní pojmy. • Dokáže formulovat obhájit své názory a představy o sexuálním životě a vztazích. • Respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví. ▪ Respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování.	Sexuální výchova a výchova ke zdravému životnímu stylu Zásady zdravého životního stylu Sexuální výchova – pohlavní orgány, vývoj člověka, dospívání a změny v pubertě, početí, vývoj plodu a porod, antikoncepce, pohlavně přenosné choroby, sexuální chování jednotlivce (vztahy, zamilovanost, láska), odchylky a úchylny sex. chování, odpovědnost v sex. chování Sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity	Rozvíjí a koncentruje témata z předmětu Občanská výchova Osobnostní a sociální výchova: Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Komunikace Poznávání lidí Kooperační kompetice Mezilidské vztahy Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovacích dovedností

Zeměpis

Časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět má časovou dotaci – 2 hodiny týdně od sekundy do kvarty, výuka probíhá většinou v kmenových třídách vybavených audiovizuální technikou. Předmět navazuje na vyučovací předmět Vlastivědu, vyučovaný v primě. Důraz je kladen na práci s kartografickým materiálem, na samostatnou orientaci v atlasech a mapách, na zjišťování informací z různých moderních informačních zdrojů, na vyvozování vztahů, závěrů ze zeměpisných grafů a tabulek, na možnosti řešení globálních problémů a aktuální politické situace. Součástí výuky jsou rovněž zeměpisné vycházky, pozorování v přírodě a zeměpisné exkurze, které jsou zdrojem pro mediální využití.

Obsahové vymezení:

Předmět spadá do vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Výuka seznamuje žáky se základy fyzického a socioekonomického zeměpisu s reáliemi zemí světa (staví se hlavně na žákovských zkušenostech a prožitcích), se zákonitostmi vesmíru.

Průřezová témata:

Výukou zeměpisu zákonitě prolíná průřezové téma Environmentální výchova, výrazně se rovněž uplatňuje výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Výchova demokratického občana.

Výuka probíhá v součinnosti s ostatními předměty, zejména přírodovědnými, staví na mezipředmětových a mezioborových vztazích (např. Český jazyk, Dějepis, Výtvarná výchova apod.)

Pro naplňování klíčových kompetencí používáme tyto metody:

► Pro nabývání kompetencí k učení

- Vedeme žáky k všeobecnému geografickému rozhledu a k orientaci ve fyzicko-geografických a humánních oblastech.
- Průběžně zařazujeme práci se statistickými daty, materiály, grafy a tematickými mapami.

► Pro nabývání kompetencí k řešení problémů

- Klademe důraz na to, aby žák přemýšlel, porovnával zeměpisné souvislosti a události a vyvozoval správné závěry, prací ve skupině se naučil obhájit svůj postup a prezentovat své zeměpisné poznatky a závěry.

► Pro nabývání kompetencí komunikativních

- Vedeme celotřídní diskuze, zeměpisná témata jsou diskutována při skupinovém vyučování a pak prezentována před třídou.
- K diskuzím nad zeměpisnými i ekologickými tématy využíváme krátkodobých školních projektů i projektových dnů.

► Pro nabývání kompetencí sociálních a personálních

- Vytváříme podmínky k příjemné pracovní atmosféře a přispíváme k dobrým vztahům ve třídě či specifické skupině.

► Pro nabývání kompetencí občanských

- Vedeme žáky k vlastnímu zeměpisnému pozorování a zkoumání od svého nejbližšího okolí až k zprostředkovanému poznávání vzdálenějších míst, zemí a kontinentů (besedy, muzejní sbírky, internet, tematické exkurze, obrazové dokumenty a videosnímky).
- Zaměřujeme se na respektování tradic, ochranu kulturního a historického dědictví a snahu se zapojovat do společenského a kulturního života.
- Klademe důraz na základní souvislosti a environmentální problémy.

► Pro nabývání kompetencí pracovních

- Zpracováváme a hodnotíme všechny dostupné informace ve vlastních projektech, tematických pracích a mapách, vytváříme vlastní video-materiál.
- Vedeme je k ochraně přírody pozitivními i negativními příklady z místa bydliště i okolí školy.
- Do výuky zařazujeme aktivní práci se zeměpisnými materiály a daty.

► Pro nabývání kompetencí digitálních

- Umožňujeme žákům využívat elektronické učebnice a nejrůznější aplikace k procvičení probíraných témat
- Motivujeme žáky k samostatnému sběru dat s využitím nejrůznějších digitálních zařízení (iPad, mobilní telefon, PC), podporujeme samostatné rozhodování při využití těchto prostředků.
- Vedeme žáky k dodržování autorských práv a etických pravidel při zpracování těchto dat.
- Při zpracování zadaných prací vedeme žáky ke kritickému hodnocení internetových zdrojů.
- Učíme žáky své výsledky prezentovat za podpory vlastních digitálních materiálů.

SEKUNDA – ZEMĚPIS		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, pozn.
Žák: Zvládá aktivní práci, hodnocení a orientaci na mapách a s geografickými informacemi a daty.	V rámci opakování rozšíření geograf. kartografie a práce s informacemi, médii a zdroji dat	
Porovnává složky přírodních sfér a působení vnitřních a vnějších procesů na přírodu a společnost.	V rámci opakování rozšíření poznatků – krajinná sféra, systém přírodních sfér na planetární a regionální úrovni	Environmentální výchova: Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Žák: - Hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu - Posoudí všechny aspekty polohy ČR, umí aplikovat znalosti z fyzicko-geografické sféry na území ČR, vyvozuje a srovnává jednotlivé sféry a jejich vzájemné propojení za využití tematických map z atlasu ČR. - Posuzuje hlavní aktuální trendy demografického vývoje obyvatelstva v ČR a zapojení do mezinárodního dění. - Žák hodnotí proces urbanizace v místním regionu a je schopen z toho vyvodit všechny předpoklady a důsledky pro hospodářský vývoj v ČR. Předpokladem je také uvědomění si důležitosti postavení našeho státu v rámci EU. - Je schopen objasnit přírodní, kulturní, hospodářské rozdíly mezi jednotlivými regiony ČR a dokáže vyzdvihnout jejich klady i zápory, které by vedly k vyšší spolupráci v rámci euroregionů. - Lokalizuje na mapách jednotlivé kraje ČR a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit - Uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světových, mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	Česká republika Poloha, přírodní poměry, demografické a hospodářské poměry, hospodářské a politické postavení ČR v Evropě a ve světě Regiony ČR	Environmentální výchova: Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny - Uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) - Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí - Žák si uvědomuje důležitost chápání předmětu geografie a sleduje aktuální vývoj přírodních i sociálních změn na Zemi.	Životní prostředí Typy krajiny Vztah příroda a společnost – globální problémy lidstva	Environmentální výchova: Ekosystémy Základní podmínky života
- Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu - Aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech - Žák si prakticky ověřuje své teoreticky nabyté znalosti z různých disciplín a dokáže je uváženě aplikovat v praxi.	Terénní geografická výuka – exkurze Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života	

TERCIE – ZEMĚPIS		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, pozn.
Žák: - Lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny - Zvládá aktivní práci, hodnocení a orientaci na mapách a s geografickými informacemi a daty. - Zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat, a co je příčinou zásadních změn v nich	Regionální geografie Světadíly, makroregiony, modelové regiony, oceány- Euroasie Poloha, přírodní poměry oblasti	Environmentální výchova: Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Porovnává složky přírodních sfér a působení vnitřních a vnějších procesů na přírodu a společnost v rámci specifické oblasti či kontinentu.	Evropa Poloha, hranice, členitost, přírodní poměry, obyvatelstvo	Environmentální výchova: Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Jsme Evropané Výchova demokratického občana: Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry daného světadílu, vybraných makroregionů a modelových států.	Oblasti a státy Evropy Střední, západní, severní, jižní, jihovýchodní, východní Evropa Rusko	
Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry daného světadílu, vybraných makroregionů a modelových států.	Asie Poloha, členitost, přírodní poměry, obyvatelstvo Oblasti Asie (JZ, J, JV, V) a státy Asie	

KVARTA – ZEMĚPIS		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, pozn.
Žák: Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry daného světadílu, vybraných makroregionů a modelových států.	Pokračování regionální geografie Světadíly, oceány, makroregiony, modelové regiony Amerika Poloha, členitost, přírodní poměry, obyvatelstvo, oblasti, státy	Environmentální výchova: Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Multikulturní výchova: Multikulturalita Výchova demokratického občana: Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Multikulturní výchova: Multikulturalita
Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry daného světadílu, vybraných makroregionů a modelových států.	Afrika Poloha, členitost, přírodní poměry, obyvatelstvo, oblasti, státy	
Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry daného světadílu, vybraných makroregionů a modelových států.	Austrálie a Oceánie Poloha, členitost, přírodní poměry, obyvatelstvo, oblasti, státy	
Lokalizuje na mapách oceány, vyvozuje jejich význam, využití a změny.	Světový oceán Poloha, členitost, přírodní poměry, obyvatelstvo, oblasti, státy.	
Lokalizuje na mapách specifika území, vyvozuje jejich význam, využití a změny v klimatu.	Antarktida Poloha, členitost, přírodní poměry, obyvatelstvo, oblasti, státy	

▪ Posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace ▪ Posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí sídel, pojmenuje obecné geografické aspekty, hodnotí strukturu a úlohu světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje. ▪ Porovnává předpoklady pro rozmístění hospodářských aktivit, porovnává státy světa na základě podobných a odlišných znaků. ▪ Lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech.	Společenské a hospodářské prostředí Obyvatelstvo světa, globalizace, společenské, politické, hospodářské procesy, světové hospodářství, regionální, společenské, polit. a hospodářské útvary	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Jsme Evropané
---	--	--

Přírodní vědy

Časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět má časovou dotaci tři hodiny týdně v primě a dvě hodiny týdně v sekundě. Výuka probíhá buď ve třídách rozdělených na polovinu (v případě laboratorních prací) nebo v nedělených skupinách. Pokud to probírané téma umožňuje, je do hodin vždy zařazena praktická činnost. Samotná výuka probíhá většinou v odborných učebnách biologie nebo chemie a fyziky. Část hodin je realizována v terénu – pozorování, měření, odběry vzorků.

Obsahové vymezení

Předmět je postaven na praktickém poznávání látek, těles a přírody bezprostředně kolem nás. Důraz je mimo jiné kladen na osvojení si základů vědecké práce a základních dovedností při práci v terénu i v odborných učebnách. Předmět spolupracuje s ostatními předměty, zejména s Vlastivědou a Zeměpisem.

Na předmět navazuje v sekundě samostatný předmět Biologie a v tercii předměty Chemie a Fyzika. Jde o předmět, který propojuje vzdělávací oblasti Člověk a příroda a Člověk a svět práce. Výukou prolíná průřezové téma Environmentální výchova, uplatňuje se i téma Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Osobnostní a sociální výchova.

Klíčové kompetence naplňujeme těmito postupy:

► Pro nabývání kompetencí k učení a řešení problémů

- Náznými ukázkami seznamujeme žáky s objekty kolem nás, procesy a jejich vlastnostmi a s měřením fyzikálně-chemických veličin.
- Názným řešením problémových úloh žáky učíme hledat a formulovat problémy, směřujeme je ke správnému postupu řešení s využitím různých metod a informací.
- Diskusí s žáky posuzujeme řešení a postupy z hlediska správnosti, jednoznačnosti, efektivnosti, učíme je hledat chybná řešení a ověřovat si své výsledky.
- Klademe důraz na pochopení souvislostí, vyvození správných závěrů a jejich obhajobu.

► Pro nabývání kompetencí sociálních, komunikativních a personálních

- Podněcujeme spolupráci při řešení složitějších úloh ve dvojici, menší skupině (laboratorní cvičení).
- Spoluprací ve skupině řeší žáci společný problém a stanovují si pravidla práce v týmu, učí se hodnotit nejen sebe sama, ale i své okolí.
- Organizujeme celotřídní diskuze, kde se žáci učí prezentovat svoje názory a obhajovat je před ostatními.
- Skupinovou prací dochází k dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

► Pro nabývání kompetencí občanských

- Vedeme žáky k využívání poznání ve prospěch společnosti, ochrany životního prostředí a principů trvale udržitelného rozvoje.
- Vedeme žáky k pochopení souvislostí a nejzávažnějších ekologických problémů.
- Vedeme žáky k ochraně životního prostředí kolem nás.

► **Pro nabývání kompetencí pracovních**

- Žáci samostatně provádějí nejrůznější praktické úkoly.
- Žáci samostatně zpracovávají výsledky těchto měření, pozorování, pokusů.
- Podílíme se společně na ochraně životního prostředí kolem nás.

► **Pro nabývání kompetencí digitálních**

- Seznamujeme žáky elektronického sběru dat při měření v laboratoři i v terénu.
- Vedeme žáky ke zpracování dat v elektronické podobě.
- Při zpracování zadaných prací vedeme žáky ke kritickému hodnocení internetových zdrojů.

PRIMA – PŘÍRODNÍ VĚDY		
Očekávané výstupy	Učivo	Průř. témata, pozn.
Žák: ▪ Vyjmenuje zásady práce v laboratoři a odborné učebně. ▪ Poskytne v nutném případě první pomoc. ▪ Pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost, posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí. ▪ Porovná vzhled, barvu, vůni a skupenství látek. ▪ Ověří rozpustnost látek. ▪ Pozoruje změny látek při zahřívání. ▪ Určí společné a rozdílné vlastnosti látek. ▪ Provádí a popisuje jednoduché pokusy, používá správně odborné pojmy, vyvozuje jednoduché závěry. ▪ Rozliší pojmy atom a molekula. ▪ Uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí. ▪ Změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa. ▪ Předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty. ▪ Využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů. ▪ Načrtne nebo narýsuje jednoduchý graf. ▪ Rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu. ▪ Využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles. ▪ Změří velikost působící síly ▪ Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici. ▪ Rozliší změnu chemickou a fyzikální.	POZORUJI – MĚŘÍM – DĚLÁM POKUSY Bezpečnost práce v laboratoři a odborné učebně Pravidla práce v laboratoři a odborné učebně Pravidla poskytování první pomoci Rozlišujeme látky Vlastnosti látek, teplota tání Chemické tabulky Vlastnosti látek Co nás obklopuje? Z čeho se tělesa skládají – atomy a molekuly? Veličiny a jejich měření Rozměry těles, délka Určení polohy Hmotnost těles, měření hmotnosti Čas, měření času Pohyb těles, rychlost – posuvný a otáčivý pohyb, průměrná rychlost, okamžitá rychlost, měření rychlosti, rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb Souvislost rychlosti, dráhy a času Objem a jeho měření Roztažnost těles a látek Teplota, teplotní stupnice, měření teploty Hustota a její měření Síla a její měření – vzájemné působení těles, skládání různoběžných sil Poznáváme přírodu Práce s lupou Práce s mikroskopem Orgány, orgánové soustavy, organismy	Environmentální výchova: Lidské aktivity a problémy ŽP, Vztah člověka k prostředí Výchova demokratického občana: Občanská společnost a škola Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech: Jsme Evropané Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj, rozvoj schopností poznávání Tento celek je prakticky realizován spolu s celkem Docela obyčejná voda, je spojen s prací v terénu, zejména s pozorováním, měřením a odběrem vzorků

▪ Vyhledá v MFCh tabulkách základní vlastnosti látek (teplota tání, varu, hustota). ▪ Vytvoří zápis o měření, pokusu, pozorování. ▪ Pozoruje a popisuje přírodniny pouhým okem a lupou. ▪ Zhotoví mikroskopický preparát. ▪ Dokáže popsat základní části mikroskopu a popíše jejich funkci ▪ Spočítá celkové zvětšení mikroskopu. ▪ Zhotoví náčrt pozorování s popisem.		
▪ Jednoduše popíše koloběh vody v přírodě. ▪ Popíše rozdělení vody v hydrosféře. ▪ Rozliší různé druhy vody, uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu. ▪ Popíše princip čištění vody v čističkách. ▪ Navrhne vhodné preventivní opatření před znečištěním vody. ▪ Používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech. ▪ Srovná vlastnosti ledu, kapalně vody a vodní páry. ▪ Správně rozliší pojmy populace, společenstva, ekosystém. ▪ Uvede příklad výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi. ▪ Uvede příklady různých vodních prostředí a příklady jejich obyvatel. ▪ Popíše základní princip fotosyntézy, dýchání, růstu a rozmnožování. ▪ Pozná a zařadí význačné zástupce řas, mechorostů, kaprad'orostů, nahosemenných a krytosemenných rostlin do systému. ▪ Určuje význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů. ▪ Pozoruje a popíše chování živočichů na základě terénního pozorování. ▪ Zhodnotí význam rybníka jako celku. ▪ Popíše vztahy mezi organismy a neživou přírodou v rybníce. ▪ Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v rybníce, dalších ekosystémech a zhodnotí jejich význam. ▪ Zhodnotí ukazatele čistoty vody ve vybraném rybníce v okolí a navrhne nejlepší řešení pro zlepšení kvality vody v něm.	DOCELA OBYČEJNÁ VODA Voda – základ života Hydrosféra Koloběh vody v přírodě Povrchová voda, spodní voda, měkká voda, tvrdá voda, minerální voda, destilovaná voda, pitná voda, užitková voda, odpadní voda Složení a vlastnosti vody Atomy a molekuly Stavba atomu – jádro atomu, protony a neutrony, elektronový obal a elektrony Voda a její zvláštnosti – hustota vody, látky obsažené ve vodě, rozpustnost plynů ve vodě Voda jako prostředí pro život Populace, společenstva, ekosystém Ekosystém rybníka Rybník jako celek Rostliny rybníka a jeho okolí – stavba těla rostlin, výživa a rozmnožování rostlin, základní systematické skupiny rostlin (řasy, mechorosty, kaprad'orosty, nahosemenné a krytosemenné rostliny)	Praktická činnost v terénu – odběr vzorků, měření, pozorování Environmentální výchova: Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy ŽP, Vztah člověka k prostředí Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Jsme Evropané Osobnostní a sociální výchova: Rozvoj schopností poznávání

SEKUNDA – PŘÍRODNÍ VĚDY		
Očekávané výstupy	Učivo	Průř.témata, pozn.
Žák: - vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů - zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl - vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci - dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci - poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	Práce s laboratorní technikou Základní laboratorní postupy a metody Základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky	Průběžně realizováno v rámci hodin Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj, rozvoj schopností poznávání
Žák: - Rozlišuje pojmy směsi a chemické látky. - Připraví nasycený roztok. - Vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení. - Zhodnotí vliv teploty na rozpouštění dané látky. - Uvede praktický příklad ředění roztoků. - Navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek směsí v praxi.	ČISTÁ LÁTKA NEBO SMĚS Směsi Různorodé, stejnorodé směsi, roztoky Rozpouštědlo, rozpustěná látka Příprava nasyceného roztoku, rozpustnost Složení roztoků Různorodé směsi – suspenze, emulze, pěna, aerosol Dělení směsí – usazování, filtrace, krystalizace, destilace, sublimace	
Žák: - Používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech. - Rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny. - Orientuje se v periodické soustavě prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti. - Využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů.	ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK Částicové složení látek a chemické prvky Atom, molekula, prvek, chemická sloučenina Prvky – názvy, značky, použití a vlastnosti vybraných prvků, skupiny a periody a periodické soustavy chemických prvků Kapaliny Vlastnosti kapalin, povrchové napětí Závislost hustoty kapalin na teplotě Kapilární jevy Hydrostatický tlak Archimédův zákon Plavání těles Pascalův zákon Plyny Vlastnosti plynů Atmosférický tlak a jeho měření Atmosféra Země Základy meteorologie Archimédův zákon pro plyny Přetlak, podtlak, vakuum Proudění vzduchu	Environmentální výchova: Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

Fyzika

Časové a organizační vymezení:

Realizuje se od tercie do kvarty a navazuje na předmět „Přírodní vědy“. Výuka probíhá buď ve třídách rozdělených na polovinu (v případě laboratorních prací) nebo v nedělených skupinách. Výuka je provázena pokusy, laboratorními pracemi a doplněna o projektové dny a exkurze vztažené k probíranému tématu. Samotná výuka probíhá většinou v kmenových učebnách, praktická výuka pak v odborné učebně chemie a fyziky.

Obsahové vymezení:

Jde o předmět, který propojuje vzdělávací oblasti Člověk a příroda a Člověk a svět práce. Umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů a jevů. Tím si žáci uvědomí užitečnost fyzikálních poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Předmět fyzika umožňuje klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, umět vysvětlit pozorované fyzikální jevy, umět porozumět a vyřešit praktické problémy, předvídat či ovlivnit některé fyzikální zákonitosti. Vysvětluje úzký vztah mezi fyzikou a lidskou činností, její vliv na technický rozvoj lidstva a učí žáky využívat poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje.

Průřezová témata:

Environmentální výchova

Klíčové kompetence naplňujeme těmito postupy:

► Pro nabývání kompetencí k učení

- Názornými ukázkami seznamujeme žáky s fyzikálními objekty, procesy a jejich vlastnostmi a s měřením fyzikálních veličin.
- Vedeme žáky k vyslovování fyzikálních hypotéz, k diskuzi o nich a ověřování jejich pravdivosti s užitím různých druhů informací. Podporujeme využívání získaných poznatků jak k dalšímu vzdělávání tak v praktickém životě.
- Vedeme žáky samostatnému provádění nejrůznějších praktických úkolů.
- Klademe důraz na zpracovávání výsledků měření, pozorování a pokusů, zejména při sestavování laboratorních protokolů.
- Zařazujeme experimenty a praktické ukázky formou demonstrace nebo samostatného provedení v menších skupinách.

► Pro nabývání kompetencí k řešení problémů

- Názorným řešením problémových úloh žáky vedeme k hledání a formulování problémů. Směřujeme je ke správnému postupu řešení s využitím různých metod a informací.
- Diskusi s žáky podporujeme řešení a postupy z hlediska správnosti, jednoznačnosti, efektivnosti, učíme je hledat chybná řešení a ověřovat si své výsledky.

► Pro nabývání kompetencí komunikativních

- Podněcujeme spolupráci při řešení složitějších fyzikálních zadání ve dvojici nebo menší skupině.

► Pro nabývání kompetencí sociálních a interpersonálních

- Klademe důraz na stanovení si pravidel práce v týmu a jejich dodržování.
- Diskuzí vytváříme podmínky pro hodnocení nejen sebe sama, ale i svého okolí.

► Pro nabývání kompetencí občanských

- Vedeme žáky k využívání fyzikálního poznání ve prospěch společnosti, ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje.

► Pro nabývání kompetencí pracovních

- Vedeme žáky k pravidlům hygieny a bezpečnosti práce, bezpečnému zacházení s pomůckami, zejména při laboratorních cvičeních.
- Vedeme žáky samostatnému provádění nejrůznějších praktických úkolů.

► **Pro nabývání kompetencí digitálních**

- Vedeme žáky k elektronickému sběru a zpracování dat při měření v laboratoři i v terénu.
- Vedeme žáky k samostatné volbě technologií pro řešení zadaného úkolu.
- Při zpracování zadaných prací vedeme žáky ke kritickému hodnocení internetových zdrojů.

TERCIE – FYZIKA		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, pozn.
Žák: ▪ Objasní princip a podmínky fotosyntézy u zelených rostlin. ▪ Vypočítá svoji denní spotřebu energie z tabulek energetických hodnot potravin. ▪ Uvede příklady exotermických a endotermických reakcí v praxi. ▪ Uvede příklad využití exotermické reakce v běžném životě. ▪ Využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem.	ENERGIE KOLEM NÁS Energie a živé organismy Sluneční energie, fotosyntéza, dýchání Energetické hodnoty potravin Teplo Exotermická a endotermická reakce Práce a energie Práce Výkon Energie Polohová energie Pohybová energie Přeměny energie Zákon zachování energie Perpetuum mobile Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie Účinnost Páka jednozvrtná a dvojzvrtná Kladka a kolo na hřídeli Nakloněná rovina a šroub	Environmentální výchova: Lidské aktivity a problémy ŽP, Vztah člověka k prostředí
▪ Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí.	Tepelné jevy Vnitřní energie tělesa Teplo Změna vnitřní energie tělesa konáním práce Kalorimetrická rovnice Vedení tepla Šíření tepla prouděním a zářením Tepelné motory Skupenské přeměny	Environmentální výchova: Vztah člověka k prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí
▪ Rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku. ▪ Posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí.	Zvukové jevy Vlastnosti pružných těles Kmitavý pohyb Kmitání pružných těles Vlnění Vlnění příčné a podélné Zvuk, zdroje zvuku Šíření zvuku Ultrazvuk, infrazvuk Vnímání zvuku, hlasitost Záznam a reprodukce zvuku Laboratorní práce Opakování a shrnutí	
Žák: ▪ Sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu. ▪ Rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí.	Elektrický náboj a elektrické pole Elektrický náboj a jeho vlastnosti Elektrostatické silové působení Elektrické vodiče a nevodiče Elektrické pole Kapacita vodiče, kondenzátor	

- Rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností. - Využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní. - Zapojí správně polovodičovou diodu.	Elektrický proud Elektrický proud jako děj a jako veličina Měření elektrického proudu Elektrický proud v kovech Ohmův zákon Elektrický odpor, závislost na teplotě Zapojení rezistorů Elektrická energie Výkon elektrického proudu Elektrické spotřebiče Výroba elektrické energie, zdroje Elektrický obvod Elektrický proud a napětí Účinky elektrického proudu Elektrický obvod a jeho schéma Jednoduchý elektrický obvod Elektrický proud v kapalinách a plynech Elektrický proud v polovodičích Pojem polovodič PN přechod, dioda Magnetismus Magnety a jejich vlastnosti Magnetická indukce a magnetování Magnetické pole a magnetické indukční čáry Magnetické pole Země Elektromagnetické jevy Magnetické vlastnosti elektrického proudu Magnetické pole cívky Elektromagnetická indukce Střídavý proud Transformátory a přenos elektrické energie Elektrické motory	Environmentální výchova: Vztah člověka k prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí
---	---	---

KVARTA – FYZIKA		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, pozn.
Žák: Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici.	Síly a jejich vlastnosti Vzájemné působení těles, síla, Skládání různoběžných sil Tíhová síla a těžiště Setrvačnost Síla a změny pohybu Akce a reakce Otáčivý účinek síly, rovnováha tělesa Tlak, tlaková síla Smykové tření Valivé tření a odpor prostředí	Opakování a rozšíření poznatků
Žák: - Využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh. - Rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami.	Světelné děje Přímocharé šíření světla, rychlost světla Stín a polostín Zatmění Slunce a Měsíce Fáze Měsíce Exkurze Opakování, laboratorní práce Odraz světla na rovinném zrcadle Kulová zrcadla Lom světla Čočky	

	Zobrazení předmětů čočkami Oko Optické klamy Optické přístroje – užití čoček v praxi Rozklad světla hranolem, barvy	
▪ Objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet.	Vesmír Slunce Kamenné planety Plynné planety Malá tělesa a Pluto Keplerovy zákony Vznik a vývoj hvězd Zánik hvězd Galaxie Sluneční a hvězdný čas Souhvězdí	
▪ Využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh. ▪ Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí.	Jaderná energie Historie objevu atomu a jeho struktury Jádro atomu Radioaktivita využití radioaktivity Bezpečnost při práci s radioaktivními materiály Jaderné reakce Řetězová reakce Jaderný reaktor Jaderná elektrárna	

Biologie

Časové a organizační vymezení:

Časová dotace je 2 hodiny týdně a je vyučována od sekundy do kvarty. Navazuje na vyučovací předmět Přírodní vědy vyučovaný v primě. Výuka probíhá v nedělené skupině, většinou v odborné učebně biologie, případně v kmenových třídách, pokud jsou vybaveny audiovizuální technikou (Apple TV, dataprojektor). V případě nutnosti probíhá výuka v dělených skupinách (laboratorní práce, problémové vyučování). Při laboratorních pracích pracují žáci ve skupinách. Do výuky je zařazována i praktická výuka v terénu, pravidelné vycházky, exkurze.

Obsahové vymezení:

Vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a Člověk a zdraví, konkrétně obsahuje většinu tematických celků vzdělávacího oboru Přírodopis. Vyučuje se ekologický přírodopis (sekunda, tercie), později klasický přírodopis. Kladen je důraz ne na systematické zařazení druhů, ale na pochopení vzájemných vztahů v přírodě, význam každého druhu v ní, úlohy člověka v ní a možnosti ochrany přírody. Žáci v každém ročníku zpracovávají různým způsobem dostupné informace v literatuře a na internetu, které vždy prezentují před třídou.

Průřezová témata:

Výukou prolíná průřezové téma Enviromentální výchova.

Klíčové kompetence naplňujeme těmito postupy:

► Pro nabývání kompetencí k učení

- Klademe hlavní důraz na pochopení vzájemných ekologických vztahů v přírodě.
- Vyžadujeme samostatné vyhledávání informací z odborné literatury (klíče, atlasy...).
- V každém ročníku zařazujeme samostatné i skupinové práce různého rozsahu.
- Umožňujeme žákům realizovat vlastní přínos do hodin formou referátů.

► Pro nabývání kompetencí k řešení problému

- Vedeme žáky k pochopení propojenosti biologie s běžným životem (stravování, tělesná i duševní hygiena,...)

► Pro nabývání kompetencí komunikativních

- Zařazujeme referátové výstupy s využitím počítačových technologií.
- Vyžadujeme interpretaci nákrešů a zobrazení objektů s přírodní tematikou.

► Pro nabývání kompetencí sociálních a interpersonálních

- Do výuky a hodnocení zařazujeme i skupinové práce, umožňujeme žákům jejich prezentaci a obhajobu před ostatními.
- Zpracované práce většího rozsahu vyžadujeme i v elektronické podobě.
- Pořádáme projekty a exkurze napříč třídami (botanická, zoologická, mykologická,...)

► **Pro nabývání kompetencí občanských**

- Klademe důraz na environmentální výchovu a vztah člověka k přírodě (diskuse).
- Vedeme k zodpovědnosti jedince za kvalitu ŽP ve svém okolí (hydrologická měření, eko-projekt Den Země).
- Vedeme žáka ke třídění odpadů.

► **Pro nabývání kompetencí pracovních**

- Zadáváme samostatné práce, kde žáci uplatňují získané vědomosti a dovednosti.
- Do výuky zařazujeme laboratorní práce, kde si žáci osvojují dovednosti v oblasti laboratorní techniky, tj. práce s mikroskopem, příprava preparátů aj.

► **Pro nabývání kompetencí digitálních**

- Vedeme žáky k elektronickému zpracování výsledků pozorování či měření v laboratorii i v terénu.
- Při zpracování zadaných prací vedeme žáky ke kritickému hodnocení internetových zdrojů.
- Volíme různá zadání práce tak, aby žáci využili různé formáty digitálních obsahů (video, fotografie, tabulky...).
- Učíme žáky své výsledky prezentovat za podpory vlastních digitálních materiálů.

SEKUNDA – BIOLOGIE		
Očekávané výstupy	Učivo	Průř. témata, pozn.
▪ Žák: ▪ Uvede příklady společenstev. ▪ Vysvětlí základní princip fotosyntézy a dýchání. ▪ Rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků. ▪ Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich významné zástupce pomocí klíčů a atlasů. ▪ Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti. ▪ Odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí. ▪ Vysvětlí rozdíl mezi dřevinou a bylinou. ▪ Popíše lesní patra a jejich význačné představitele. ▪ Porovná skladbu dřevin v lese nížinném a horském. ▪ Aplikuje praktické metody poznávání přírody ▪ Rozlišuje základní systematické skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy podle atlasů, zařazuje je do hlavních systematických skupin. ▪ Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů. ▪ Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin. ▪ Odvodí na základě porovnání základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí. ▪ Zhodnotí význam lesních živočichů.	LESNÍ SPOLEČENSTVO Řasy Stavba Výživa – princip fotosyntézy, dýchání Houby Stavba plodnice Výživa Zástupci – výskyt, význam, zásady sběru Konzumace a první pomoc při otravě houbami Lišejníky – výskyt a význam Rostliny v lese Mechorosty Kapradingy Přesličky Plavuně Nahosemenné rostliny Krytosemenné rostliny – jednoděložné a dvouděložné Živočichové v lese Měkkýši Členovci Obojživelníci Plazi Ptáci Savci	Environmentální výchova: Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

▪ Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy. ▪ Uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy. ▪ Na příkladu vysvětlí pojmy potravní řetězec, potravní pyramida. ▪ Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi.		
▪ Charakterizuje louky, pastviny a pole ▪ Popíše vhodné a nevhodné způsoby hospodaření. ▪ Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich významné zástupce pomocí klíčů a atlasů. ▪ Odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí. ▪ Rozlišuje základní systematické skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy podle atlasů, zařazuje je do hlavních systematických skupin. ▪ Na příkladech objasní způsob života živočichů a přizpůsobení danému prostředí. ▪ Objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému.	LOUKY, PASTVINY A POLE Rostliny travních společenstev Živočichové travních společenstev Měkkýši Kroužkovci Členovci Obojživelníci Plazi Ptáci Savci	Environmentální výchova: Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

TERCIE – BIOLOGIE		
Očekávané výstupy	Učivo	Průř.témata, pozn.
▪ Žák: ▪ Popíše hospodářský význam hub bez plodnic pro člověka. ▪ Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a živočichů a určuje jejich významné zástupce pomocí klíčů a atlasů. ▪ Odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin a živočichů podmínkám prostředí. ▪ Uvede příklady kladných a záporných vlivů člověka na životní prostředí. ▪ Vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin.	OKOLÍ LIDSKÝCH SÍDEL Sady a ovocné zahrady Rostliny sadů a ovocných zahrad Houby, bakterie a viry v sadech a ovocných zahradách Bezobratlí v sadech a ovocných zahradách Ptáci v sadech a ovocných zahradách Zelinářské zahrady Okrasné zahrady, parky a sídlištní zeleň Živočichové našich parků, okrasných zahrad a sídlištní zeleně Okrasné byliny Okrasné dřeviny Sídlištní zeleň Rumiště a okraje cest Rostliny na okrajích cest a na rumištích	Environmentální výchova: Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

▪ Uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě pro člověka. ▪ Popíše význam hub bez plodnic pro člověka. ▪ Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a živočichů a určuje jejich významné zástupce pomocí klíčů a atlasů.	LIDSKÁ SÍDLA Organismy doprovázející člověka Mikroorganismy Houby Bezobratlí Obratlovci Organismy člověkem pěstované nebo chované Pokožkové rostliny Chování živočichové Hospodářsky významné organismy	Environmentální výchova: Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí
▪ Uvede příklady společenstev. ▪ Charakterizuje rozdíl mezi lesem mírného pásma a tropickým deštým lesem. ▪ Uvede základní charakteristiku jednotlivých ekosystému, charakteristické zástupce fauny a flóry, jejich význam v ekosystému. ▪ Rozlišuje základní systematické skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy podle atlasů, zařazuje je do hlavních systematických skupin. ▪ Na příkladech objasní způsob života živočichů a přizpůsobení danému prostředí. ▪ Zhodnotí funkci lesů na Zemi, posoudí vliv člověka na ekosystém tropického deštného lesa.	Cizokrajné ekosystémy Tropické deštné lesy Živočichové tropických deštných lesů užitkové rostliny tropických a subtropických oblastí Savany a stepi Vody teplých krajín a jejich okolí Polopouště a pouště Tundry a polární oblasti Moře a oceány	Environmentální výchova: Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí
▪ Určí polohu, objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových lidského těla, vysvětlí jejich vztahy. ▪ Orientuje se v základních stupních fylogeneze člověka. ▪ Objasní vznik a vývin nového jedince od početí až po stáří. ▪ Rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby. ▪ Vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví ▪ Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	BIOLOGIE ČLOVĚKA Fylogeneze a ontogeneze člověka rozmnožování člověka Anatomie a fyziologie Stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány a orgánové soustavy Jednotlivé orgánové soustavy člověka – opěrná, pohybová, dýchací, oběhová, trávicí, vylučovací, rozmnožovací, řídící Vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti Nemoci, úrazy a prevence Příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí Závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie. Základy první pomoci Výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních	Environmentální výchova: Základní podmínky života

▪ Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví ▪ Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí ▪ Dává do souvislosti složení stravy, způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí, v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky ▪ Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc ▪ Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a k pravidlům zdravého životního stylu ▪ Dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	podmínek a způsobu stravování na zdraví, poruchy příjmu potravy. Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota Tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim Ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty Ochrana před chronickými nepřenosiými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče, odpovědné chování v situacích úrazu	
▪ Uvede příklady dědičnosti v praktickém životě. ▪ Vysvětlí rozdíl mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním a jejich význam z hlediska dědičnosti.	Dědičnost a proměnlivost Podstata dědičnosti a přenos genetických informací Gen, křížení	Environmentální výchova: Základní podmínky života

KVARTA – BIOLOGIE		
Očekávané výstupy	Učivo	Průř. témata, pozn.
Žák: ▪ Rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek. ▪ Rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody. ▪ Popíše geologický oběh hornin ▪ Rozlišuje hlavní půdní druhy a typy na našem území. ▪ Uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi.	NEŽIVÁ PŘÍRODA Země Vznik a stavba Země Nerosty a horniny Vznik Vlastnosti Kvalitativní třídění – systém Praktický význam zástupců, výskyt Určování vzorků Vnitřní a vnější geologické procesy – příčiny a důsledky Půdy Složení Vlastnosti Typy a druhy půd Význam půdy pro společnost	Environmentální výchova: Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

	Devastace půdy, možnosti její rekultivace Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi Geologické změny Vznik života a vývoj organismů Podnebí a počasí vzhledem k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka Mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	
Rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů.	VZNIK, VÝVOJ, PROJEVY ŽIVOTA Projevy života a jeho význam Výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty Názory na vznik života Význam a zásady třídění organismů	Environmentální výchova: Základní podmínky života

Chemie

Časové a organizační vymezení:

Předmět je realizován v klasických vyučovacích hodinách (45 min.), případně v blocích (laboratorní práce, jednodenní projekty, exkurze apod.) s občasným začleněním do mezioborových projektových dnů. Je vyučován od tercie do kvarty s dotací 2 hodiny týdně. Výuka probíhá ve specializované učebně chemie a fyziky, případně v kmenových třídách nebo v učebně výpočetní techniky či libovolné multimediální učebně.

Obsahové vymezení:

Předmět chemie je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda, navazuje na předmět Přírodní vědy v primě a v sekundě.

Průřezová témata:

Předmět zahrnuje v tématických plánech některé kapitoly z průřezového tématu Environmentální výchova, konkrétně tematický okruh Lidské aktivity a problémy životního prostředí.

Klíčové kompetence naplňujeme těmito postupy:

► Pro nabývání kompetencí k učení

- Seznamujeme žáky s tím, co je předmětem chemie, co je jejím významem a jaké je její využití v běžném životě také prostřednictvím laboratorních prací a exkurzí do chemických podniků.
- Vedeme žáky tak, aby samostatně vyhledávali, třídili a využívali informace v oboru i oborech příbuzných v podobě samostatných prací. Vedeme je k pochopení mezioborových vztahů s dalšími přírodními i společenskými vědami.
- Systémem samostatných prací a plánovaných hodnocených forem učíme žáky naplánovat své učební činnosti a rozvrhnout je v čase.

► Pro nabývání kompetencí k řešení problému

- Problémovými úlohami se snažíme o to, aby si žáci osvojili používání chemických termínů, znaků a symbolů, aby znali jejich souvislosti i s dalšími obory (fyzika, biologie, společenské vědy ...).
- Při laboratorních pracích volíme takové úkoly, aby žáci dokázali využít pokusů, pozorování i dosavadních zkušeností k formulování a odvozování jednoduchých závěrů a řešení drobných úkolů, díky kterým jsou schopni pokračovat v dalším studiu chemie na gymnáziu.

► Pro nabývání kompetencí komunikativních

- Při společném řešení úloh i při hodnocení vedeme žáky k aktivnímu užívání vědeckého jazyka v písemném i ústním projevu.
- Systémem samostatných úloh a referátů vedeme žáky tak, aby dokázali vystoupit před třídou, prezentovat a obhájit svoji práci v oboru.
- V průběhu výuky začleňujeme i problémové úkoly a diskuse, které podporují komunikaci žáků mezi sebou i učitelem a podporují využívat získané zkušenosti a dovednosti při společné práci třídy.
- Při společném řešení úloh, odvozování a při ústním zkoušení žáky vedeme k diskusi s pedagogem a spolužáky a žádáme vysvětlení a obhájení zvolených postupů.

► **Pro nabývání kompetencí sociálních a personálních**

- Laboratorní cvičení sestavujeme tak, aby se žáci naučili řešit problémové úlohy a provádět pozorování i experimenty v menší skupině, pracovat v týmu na vyvozování závěrů.
- Spojením skupinového vyučování s řešením problémů učíme žáky řešit problémové úlohy v menší skupině, vytvářet a přijímat role ve skupině, vnímat potřebu dělby práce, kontroly, vzájemné důvěry a zodpovědnosti.
- Vyžadováním sebehodnocení a společným hodnocením a rozбором hodnocených forem si žák vytváří představu o svých schopnostech a dovednostech, poznává své silné stránky a pracuje na odstranění nedostatků.

► **Pro nabývání kompetencí občanských**

- Soustavnou ekologickou výchovou vedeme žáky k tomu, aby chápali vliv lidské činnosti na životní prostředí, aby se aktivně podíleli na jeho ochraně.

► **Pro nabývání kompetencí pracovních**

- Směřujeme výuku tak, aby si žáci osvojili schopnosti aktivní práce s chemickými pomůckami a přístroji, aby dodržovali zásady bezpečnosti práce, uměli provádět experimenty a zhotovit laboratorní protokol i v elektronické podobě, aktivně využívat výukové programy.
- Zařazováním exkurzí, referátů a projektů se snažíme o to, aby se žáci orientovali v pracovní náplni různých profesí (chemický a další průmysl apod.).

► **Pro nabývání kompetencí digitálních**

- Vedeme žáky k elektronického zpracování výsledků pozorování či měření v laboratoři i v terénu.
- Při zpracování zadaných prací vedeme žáky ke kritickému hodnocení internetových zdrojů.
- Volíme různá zadání práce tak, aby žáci využili různé formáty digitálních obsahů (video, fotografie, tabulky...).

TERCIE – CHEMIE		
Očekávané výstupy	Učivo	Průř.témata, pozn.
Žák: - Rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí. - Vyčíslí jednoduchou chemickou rovnici. - S využitím chemické tabulky spočítá molární hmotnost látky o známém vzorci. - Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících rychlost chemických reakcí. - Uvede příklady využití redukce a oxidace v praxi. - Vysvětlí základní princip elektrolýzy.	CHEMICKÉ REAKCE Chemické reakce Znaky chemické reakce Zákon zachování hmotnosti Chemické schéma a chemická rovnice Látkové množství, molární hmotnost Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí Teplota Plošný obsah povrchu Katalýza Redoxní reakce Oxidace a redukce Praktický význam oxidace a redukce Elektrolýza	Environmentální výchova: Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí
- Porovná vlastnosti a použití prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí. - Orientuje se na stupnici pH, změní reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem nebo pH-metrem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi.	ANORGANICKÉ SLOUČENINY Oxidy Názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů Kyseliny a hydroxidy Kyselost a zásaditost roztoků, pH Vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných hydroxidů a kyselin Soli kyslíkaté a bezkyslíkaté Oxidační číslo Názvosloví Vlastnosti, použití vybraných solí Vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů	Environmentální výchova: Lidské aktivity a problémy ŽP, Vztah člověka k prostředí

KVARTA – CHEMIE		
Očekávané výstupy	Učivo	Průř.témata, pozn.
Žák: - Rozliší organickou a anorganickou sloučeninu. - Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití. - Zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy. - Zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi. - Rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití. - Vysvětlí pojem freony, uvede dopady užívání freonů na životní prostředí.	SLOUČENINY UHLÍKU Uhlovodíky Uhlík – prvek života Názvosloví uhlovodíků Příklady v praxi významných alkanů, alkenů, alkynů, arenů Paliva Uhlí, ropa, zemní plyn Průmyslově vyráběná paliva Deriváty uhlovodíků Halogenderiváty, alkoholy, karboxylové kyseliny, aldehydy, ketony – příklady v praxi významných zástupců těchto skupin	Environmentální výchova: Lidské aktivity a problémy ŽP, Vztah člověka k prostředí Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Jsme Evropané

▪ Určí podmínky pro aktivní fotosyntézu. ▪ Uvede příklad bílkovin, lipidů, sacharidů, vitaminů.	Přírodní látky Zdroje přírodních látek Bílkoviny, lipidy, sacharidy, vitaminy, nukleové kyseliny – zdroje, vlastnosti, význam těchto látek v lidském těle	
▪ Zhodnotí význam chemického průmyslu u nás. ▪ Vyjmenuje nejdůležitější oblasti s rozvinutým chemickým průmyslem u nás. ▪ Uvede příklady odvětví chemického průmyslu. ▪ Uvede příklady chemických výrobků používaných běžně v domácnostech. ▪ Aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe. ▪ Orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka. ▪ Zhodnotí rizika spojená s nadměrným užíváním léčiv a návykových látek.	CHEMIE A SPOLEČNOST Chemický průmysl v ČR Výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze Průmyslová hnojiva Tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika Plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace Detergenty, pesticidy, insekticidy Hořlaviny – třídy nebezpečnosti Léčiva a návykové látky	Tato kapitola slouží k prohloubení a rozšíření znalostí předmětu Přírodní vědy Environmentální výchova: Lidské aktivity a problémy ŽP, Vztah člověka k prostředí

Informatika

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět má časovou dotaci 1 hodinu týdně a vyučuje se od primy do kvarty. Výuka probíhá na počítačích či tabletech, převážně v PC učebně, nebo v běžné učebně s tablety, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače.

V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho digitálního zařízení, nebo pomůcky, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem.

Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.

Není kladen důraz na pamětné učení a reprodukci.

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení s objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Do výuky jsou zařazeny základy robotiky. Jako aplikovaná oblast, propojující informatiku a programování s technikou, umožňuje řešit praktické komplexní problémy, podporovat tvořivost a projektovou činnost a rozvíjet tak informatické myšlení.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Klíčové kompetence naplňujeme těmito postupy:

► Pro nabývání kompetencí k učení

- Během výuky klademe důraz na praktické znalosti a dovednosti, které žák potřebuje pro práci v jakémkoliv oboru.
- Snažíme se motivovat k samostatnému vyhledávání informací, zajímavostí a nových poznatků v IT a jejich prezentaci v hodinách.
- Zadáváme v rámci možností samostatné práce, které jsou využitelné i jako učební pomůcka v jiných předmětech a ročnících.
- Snažíme se o propojení předmětu s ostatními (samostatné práce hodnotíme po některých stránkách i v jiných předmětech).

► Pro nabývání kompetencí k řešení problému

- Podněcujeme žáky k tvořivému řešení úkolů, oceňujeme originalitu.
- Učíme vyhledávat informace, třídit je a pracovat s nimi.

► Pro nabývání kompetencí komunikativních

- Umožňujeme žákům obhajovat svoji práci formou prezentace, vznášet připomínky k práci ostatních a navrhnout řešení nedostatků.
- Během hodin využíváme i skupinovou práci.
- Organizujeme soutěže i pro žáky z jiných škol.

► Pro nabývání kompetencí sociálních a interpersonálních

- Umožňujeme žákům obhajovat svoji práci formou prezentace, vznášet připomínky k práci ostatních a navrhnout řešení nedostatků.
- Během hodin využíváme i skupinovou práci.
- Organizujeme soutěže i pro žáky z jiných škol.

► Pro nabývání kompetencí občanských

- Seznamujeme žáky s programy a softwarem, který je vyžadován zaměstnavateli, a který se běžně vyskytuje při práci s počítačem.

► **Pro nabývání kompetencí pracovních**

- Žáci mají možnost pravidelně pracovat s osobním počítačem a dostupným softwarem, čímž se seznamují s fungování počítače a programů.
- Zadáváme žákům samostatné práce v počítačové podobě, a to v s nutností využití programů typu Word, Excel, Power-Point atd.
- Vedeme žáky k péči o počítač a jeho komponenty.

► **Pro nabývání kompetencí digitálních**

- Vedeme žáky k využívání dovedností získaných v předmětu informatika k aplikaci v jiných předmětech a oblastech i v běžném životě.
- Vedeme žáky k bezpečné komunikaci na internetu a k dodržování bezpečnostních pravidel.
- Při zpracování zadaných prací vedeme žáky ke kritickému hodnocení internetových zdrojů.

PRIMA – INFORMATIKA		
Očekávané výstupy	Učivo	Průř.témata, pozn.
Data, informace a modelování - kódování a šifrování dat a informací		
Žák: ▪ rozpozná zakódované informace kolem sebe ▪ zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady ▪ zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer ▪ zakóduje v obrázku barvy více způsoby ▪ zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů ▪ zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu ▪ ke kódování využívá i binární čísla	▪ Přenos informací, standardizované kódy ▪ Znakové sady ▪ Přenos dat, symetrická šifra ▪ Identifikace barev, barevný model ▪ Vektorová grafika ▪ Zjednodušení zápisu, kontrolní součet ▪ Binární kód, logické A a NEBO	
Informační systémy – práce s daty		
Žák: ▪ najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) ▪ odpoví na otázky na základě dat v tabulce ▪ popíše pravidla uspořádání v existující tabulce ▪ doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy ▪ navrhne tabulku pro záznam dat ▪ propojí data z více tabulek či grafů	▪ Data v grafu a tabulce ▪ Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce ▪ Kontrola hodnot v tabulce ▪ Filtrování, řazení a třídění dat ▪ Porovnání dat v tabulce a grafu ▪ Řešení problémů s daty	Mediální výchova: tvorba mediálního sdělení
Žák: ▪ popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují ▪ pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	▪ školní informační systém, ▪ uživatelé, činnosti, práva, ▪ databázové relace	
Algoritmizace a programování – opakování a vlastní bloky		

Žák: - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní	- vytvoření programu - opakování - podprogramy	

SEKUNDA – INFORMATIKA		
Očekávané výstupy	Učivo	Průř.témata, pozn.
Algoritmizace a programování – podmínky, postavy, události		
Žák: - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	- Opakování s podmínkou - Události, vstupy - Objekty a komunikace mezi nimi	
Data, informace a modelování – modelování pomocí grafů a schémat		
Žák: - vysvětlí známé modely jevů, situací, činností - v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku - pomocí ohodnocených grafů řeší problémy - pomocí orientovaných grafů řeší problémy	- Standardizovaná schémata a modely - Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu - Orientované grafy, automaty - Modely, paralelní činnost	

▪ vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností		
Algoritmizace a programování – větvení, parametry a proměnné		
Žák: ▪ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému ▪ po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ▪ ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby ▪ používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna ▪ spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav ▪ používá souřadnice pro programování postav ▪ používá parametry v blocích, ve vlastních blocích ▪ vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu ▪ diskutuje různé programy pro řešení problému ▪ hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	▪ Větvení programu, rozhodování ▪ Grafický výstup, souřadnice ▪ Podprogramy s parametry ▪ Proměnné	
Digitální technologie - počítače		
Žák: ▪ nainstaluje a odinstaluje aplikaci, aktualizuje ▪ uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory ▪ vybere vhodný formát pro uložení dat ▪ vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě ▪ porovná různé metody zabezpečení účtů ▪ spravuje sdílení souborů ▪ pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy ▪ zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	▪ Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému ▪ Správa souborů, struktura složek ▪ Instalace aplikací, aktualizace ▪ Domácí a školní počítačová síť ▪ Fungování a služby internetu ▪ Princip e-mailu ▪ Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva), digitální stopa ▪ Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)	Mediální výchova: tvorba mediálního sdělení

TERCIE – INFORMATIKA		
Očekávané výstupy	Učivo	Průř.témata, pozn.
Algoritmizace a programování – programování robotické stavebnice		
Žák: ▪ podle návodu nebo vlastní tvořivosti sestaví robota ▪ upraví konstrukci robota tak, aby plnil modifikovaný úkol	▪ Sestavení a oživení robota ▪ Sestavení programu s opakováním, s rozhodováním ▪ Používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk)	

▪ vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost ▪ přečte program pro robota a najde v něm případné chyby ▪ ovládá výstupní zařízení a senzory robota ▪ vyřeší problém tím, že sestaví a naprogramuje robota	▪ Používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva) ▪ Čtení programu ▪ Projekt Můj robot	
Informační systémy – hromadné zpracování dat		
Žák: ▪ při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buněk ▪ používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) ▪ řeší problémy výpočtem s daty ▪ připsí do tabulky dat nový záznam ▪ seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) ▪ používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy ▪ ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	▪ Relativní a absolutní adresy buněk ▪ Použití vzorců u různých typů dat ▪ Funkce s číselnými vstupy ▪ Funkce s textovými vstupy ▪ Vkládání záznamu do databázové tabulky ▪ Řazení dat v tabulce ▪ Filtrování dat v tabulce ▪ Zpracování výstupů z velkých souborů dat	Mediální výchova: tvorba mediálního sdělení
Algoritmizace a programování – programování hardwarové desky		
Žák: ▪ sestaví program pro desku Micro:bit a otestuje jej ▪ přečte program, najde v něm chybu a odstraní ji ▪ používá opakování, rozhodování, proměnné ▪ ovládá výstupní zařízení desky ▪ používá vstupy ke spouštění a řízení běhu programu ▪ připojí k desce další zařízení, které z desky ovládá ▪ vyřeší problém naprogramováním desky Micro:bit	▪ Sestavení programu a oživení Micro:bitu ▪ Ovládání LED displeje ▪ Tlačítka a senzory náklonu ▪ Připojení sluchátek, tvorba hudby ▪ Orientace a pohyb Micro:bitu v prostoru ▪ Propojení dvou Micro:bitů pomocí kabelu a bezdrátově ▪ Připojení a ovládání externích zařízení z Micro:bitu	

KVARTA – INFORMATIKA		
Očekávané výstupy	Učivo	Průř.témata, pozn.
Algoritmizace a programování – programovací projekty		
Žák: ▪ řeší problémy sestavením algoritmu ▪ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému ▪ po přečtení programu vysvětlí, co vykoná	▪ Programovací projekt a plán jeho realizace ▪ Popsání problému ▪ Testování, odladění, odstranění chyb ▪ Pohyb v souřadnicích ▪ Ovládání myši, posílání zpráv ▪ Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu	

▪ ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby ▪ diskutuje různé programy pro řešení problému ▪ vybere z více možností vhodný program pro řešení problému a svůj výběr zdůvodní ▪ řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků ▪ hotový program upraví pro řešení příbuzného problému ▪ zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	▪ Nástroje zvuku, úpravy seznamu ▪ Import a editace kostýmů, podmínky ▪ Návrh postupu, klonování. ▪ Animace kostýmů postav, události ▪ Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné ▪ Výrazy s proměnnou ▪ Tvorba hry s ovládáním, více seznamů ▪ Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy	
Digitální technologie		
Žák: ▪ pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí ▪ vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením ▪ diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich ▪ na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat ▪ popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní ▪ na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti ▪ vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu ▪ diskutuje o cílech a metodách hackerů ▪ vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat ▪ diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	Hardware a software ▪ Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí ▪ Operační systémy: funkce, typy, typické využití ▪ Komprese a formáty souborů ▪ Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) Sítě ▪ Typy, služby a význam počítačových sítí ▪ Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa ▪ Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud ▪ Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL ▪ Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) Bezpečnost ▪ Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy ▪ Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat Digitální identita ▪ Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat ▪ Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies	Sociální a osobnostní výchova Mediální výchova: tvorba mediálního sdělení
Algoritmizace a programování – programování hardwarové desky		
Žák: ▪ sestaví program pro desku Micro:bit a otestuje jej ▪ přečte program, najde v něm chybu a odstraní ji	▪ Sestavení programu a oživení Micro:bitu ▪ Ovládání LED displeje ▪ Tlačítka a senzory náklonu ▪ Připojení sluchátek, tvorba hudby	

▪ používá opakování, rozhodování, proměnné ▪ ovládá výstupní zařízení desky ▪ používá vstupy ke spouštění a řízení běhu programu ▪ připojí k desce další zařízení, které z desky ovládá ▪ vyřeší problém naprogramováním desky Micro:bit	▪ Orientace a pohyb Micro:bitu v prostoru ▪ Propojení dvou Micro:bitů pomocí kabelu a bezdrátově ▪ Připojení a ovládání externích zařízení z Micro:bitu	
--	---	--

Matematika

Časové a organizační vymezení:

Předmět je realizován v klasických vyučovacích hodinách (45 min.) s občasným začleněním do mezioborových projektových dnů. Je vyučován ve všech ročnících v časové dotaci 4 hodiny týdně. V každém ročníku je jedna hodina dělená. Výuka probíhá v kmenových třídách, případně v učebně výpočetní techniky (např. výuka při využívání programu Cabri-Geometrie či Funkce).

Obsahové vymezení:

Předmět matematika se svým obsahem kryje se vzdělávacím oborem Matematika a její aplikace a částečně (v tercií – 1 hodina) se vzdělávacím oborem Člověk a svět práce viz dále.

Klíčové kompetence naplňujeme těmito postupy:

► Pro nabývání kompetencí k učení

- Podnětnými úkoly rozvíjíme logické myšlení, geometrickou a funkční představivost a kombinační schopnosti žáka, které mu umožní pokračovat ve studiu matematiky na vyšším gymnáziu.
- Seznamujeme žáky s obecně užívanými matematickými termíny, znaky a symboly a vyžadujeme, aby s nimi operovali a hledali jejich souvislosti.
- Systémem samostatných prací a plánovaných hodnocených forem učíme žáky naplánovat své učební činnosti a rozvrhnout je v čase.
- Zařazováním práce s matematickými tabulkami, statistickými přehledy a dalšími podobnými materiály učíme žáky aktivně vyhledávat potřebné informace, případně odvodit další.

► Pro nabývání kompetencí k řešení problému

- Předkládáme žákům problémové úlohy, jejichž řešením se učí zvolit vhodný matematický model a postup.
- Společným i samostatným řešením úloh s fyzikální, biologickou, ekonomickou či jinou tematikou vedeme žáky k pochopení úlohy matematiky pro jiné vědy i praxi a k aplikaci matematických postupů v dalších oborech.

► Pro nabývání kompetencí komunikativních

- Při společném řešení úloh i při hodnocení vedeme žáky k aktivnímu užívání vědeckého jazyka v písemném i ústním projevu.
- Při společném řešení úloh, odvozování a při ústní examinaci žáky vedeme k diskusi s pedagogem a spolužáky a žádáme vysvětlení a obhájení zvolených postupů.

► Pro nabývání kompetencí sociálních a interpersonálních

- Diskusí nad kvalitou splněných úkolů, vyžadováním sebehodnocení a společným hodnocením a rozбором hodnocených forem pomáháme žákovi, aby si vytvořil představu o svých schopnostech a dovednostech, poznal své silné stránky a pracoval na odstranění nedostatků.
- Spojením skupinového vyučování s řešením problémů učíme žáky řešit problémové úlohy v menší skupině, vytvářet a přijímat role ve skupině, vnímat potřebu dělby práce, kontroly, vzájemné důvěry a zodpovědnosti.

► Pro nabývání kompetencí pracovních

- Učíme žáky pracovat aktivně s vybranými výukovými počítačovými programy a s kalkulátory.
- Dbáme na to, aby žáci dokázali kvalitně a bezpečně pracovat se základními pomůckami při jednoduchých geometrických konstrukcích na papíře, tabuli i v terénu.

► Pro nabývání kompetencí digitálních

- Vedeme žáky k elektronickému zpracování dat.
- Vedeme žáky k samostatné volbě technologií pro řešení zadaného úkolu.

PRIMA – MATEMATIKA	
Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - Chápe a používá základní matematické pojmy (číslo, relace větší, menší, rovná se, operace s čísly, množina, prvek, množinové operace a relace). - Využívá zápis čísla v desítkové soustavě a zná základní informace i o jiných číselných soustavách. - Výhodně provádí základní matematické operace, řeší jednoduché rovnice v oboru přirozených čísel. - Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení méně obvyklých úloh. - Aplikuje matematické operace a jednoduché rovnice při řešení slovních úloh.	Úvodní opakování – aritmetika Základní matematické pojmy, číselná soustava, typy soustav Pojem množina, množinové operace, diagramy Číslo, číslo jako symbol, početní operace s přirozenými čísly Vlastnosti početních operací, operace s velkými čísly Číselné řady, magické čtverce Rovnice s jednou neznámou Slovní úlohy
- Ovládá základní pojmy geometrie, konstruuje podle zadání jednoduché útvary, popíše vztahy mezi nimi. - Popíše postup konstrukce slovně, případně s využitím symboliky. - Provádí jednoduché konstrukční úlohy v programu Cabri, chápe základní principy práce v Cabri. - Uřídí obsah pravoúhelníků, či obrazců z nich složených. - Vypočte objem a povrch kvádru a krychle, zná jednotky obsahu a objemu.	Základy geometrie (opakování) Základní pojmy – bod, přímka, polopřímka, úsečka, rovnoběžnost a kolmost přímek, rovin, a polorovin. Kružnice, její vlastnosti, oblouk Kružnice Střed úsečky, osa úsečky Seznámení s programem Cabri – geometrie – jednoduché úlohy Čtverec a obdélník – vlastnosti, konstrukce, obsah a obvod, jednotky obsahu Objem a povrch kvádru a krychle, jednotky objemu
- Chápe a používá pojem zlomek, desetinné číslo. - Dokáže zakreslit čísla na číselné ose, porovnat je. - Zná principy zaokrouhlování a umí je využít. Provádí základní operace s desetinnými čísly na papíře i s kalkulačkou, dokáže odhadnout výsledek. - Převádí správně jednotky délky, obsahu a objemu. - Řeší i vytváří jednoduché slovní úlohy s využitím desetinných čísel a operací s nimi.	Desetinná čísla Pojem zlomku, desetinný zlomek, desetinné číslo, zápis čísla, porovnávání, zaokrouhlování. Sčítání a odčítání desetinných čísel. Násobení a dělení desetinných čísel Převody jednotek délky, obsahu, objemu Slovní úlohy – řešení i tvorba
- Chápe pojem shodnost a dokáže ověřit shodnost útvarů, umí přenášet úsečku a úhel. - Rozezná osově a středově souměrné útvary a odliší je od nesouměrných, dokáže využít těchto vlastností při konstrukci některých z nich. - Zkonstruuje obraz útvaru ve středové či osově souměrnosti na papíře (rýsováním) i v programu Cabri. - Využívá shodná zobrazení při řešení tvořivých úloh.	Shodná zobrazení – osová a středová souměrnost Shodnost v rovině, shodnost vybraných útvarů (úsečka, úhel, obrazce) Osově souměrné útvary Obrazy útvarů v osově souměrnosti, osová souměrnost Středově souměrné útvary, Obrazy útvarů ve středové souměrnosti Další shodná zobrazení – posunutí, otáčení (principy, vybrané úlohy – např. zaplnění plochy shodnými obrazci)
- Chápe a využívá pojem úhel, zná typy úhlů a jejich vlastností, umí určit velikost úhlu. - Graficky přenáší úhly, graficky i početně provádí jednoduché operace s úhly. - Využívá vlastností úhlů a typů dvojic úhlů při řešení jednoduchých úloh v rovině.	Úhly a jejich vlastnosti Úhel a jeho velikost, typy úhlů, měření úhlů a konstrukce úhlů Grafické a numerické sčítání a odčítání úhlů, násobení úhlu číslem, dělení úhlů – numericky Osa úhlu – rozdělení úhlů, konstrukce některých úhlů (60°, 30°, 45°, 120°) Úhly vedlejší a vrcholové, souhlasné a střídavé

▪ Ovládá pojmy násobek, dělitel, dělitelnost, prvočíslo a číslo složené, dokáže najít, ověřit a využít vztahy mezi čísly. ▪ Využívá algoritmy k hledání všech dělitelů čísla, největšího společného dělitele a nejmenšího společného násobku čísel. ▪ Modeluje a řeší situace spojené s dělitelností přirozených čísel (včetně slovních a kombinačně-logických úloh).	Dělitelnost přirozených čísel Násobek, společný násobek čísel, dělitel, společný dělitel Dělitelnost čísel – znaky dělitelnosti 2, 3, 5, 9, 10 Prvočíslo a číslo složené, rozklad na prvočinitele Nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, metody jejich hledání Kombinační a logické úlohy
---	--

SEKUNDA – MATEMATIKA	
Očekávané výstupy	Učivo
Žák: ▪ Chápe pojem zlomku, vnímá zlomek jako číslo i jako část celku, dokáže znázornit zlomky různým způsobem. ▪ Rozšiřuje a krátí zlomky, provádí základní výpočty se zlomky a smíšenými čísly. ▪ Chápe vztah mezi desetinným číslem a zlomkem, převádí racionální čísla do různých tvarů včetně desetinného čísla s periodou. Volí vhodné postupy řešení složitějších úloh, případně využívá různých postupů. ▪ Řeší i vytváří slovní úlohy s výpočty v oboru racionálních čísel.	Zlomky, racionální čísla Opakování – pojem zlomku, znázorňování zlomků. Rovnost zlomků, rozšiřování a krácení zlomků, základní tvar. Nepravý zlomek a smíšené číslo, porovnávání zlomků. Sčítání a odčítání zlomků. Sčítání a odčítání smíšených čísel. Násobení zlomků a smíšených čísel. Dělení zlomků a smíšených čísel. Složený zlomek a jeho úprava. Desetinná čísla a zlomky, desetinná čísla s periodou. Smíšené výpočty Slovní úlohy – řešení a tvorba
▪ Chápe význam a využití záporných čísel, umí je zobrazovat na číselné ose a porovnávat je, dokáže určit absolutní hodnotu čísla. ▪ Ovládá základní operace s celými, případně kladnými a zápornými desetinnými čísly. ▪ Řeší jednoduché rovnice v oboru celých čísel a slovní úlohy s výpočty v oboru celých čísel.	Celá čísla, záporná čísla Pojem celé číslo, opačné číslo, porovnávání na číselné ose, absolutní hodnota čísla Sčítání a odčítání celých čísel, násobení a dělení celých čísel, smíšené výpočty s celými čísly, Slovní úlohy Záporná desetinná čísla a operace s nimi
▪ Zná pojmy procento, promile a dokáže je využívat. ▪ Řeší základní úlohy s procenty, a to výhodně také s kalkulačkou. ▪ Řeší slovní úlohy s procenty, účelně využívá různých postupů řešení. ▪ Vytváří úlohy s využitím procent v různých oborech (společenské vědy, zeměpis, biologie). ▪ Vnímá význam procent při hodnocení žáků GFK.	Procenta Pojem procento, procento a zlomek Výpočet procentové části (výpočet s kalkulačkou) Výpočet procent Výpočet základu Slovní úlohy s procenty (řešení i tvorba) Promile Procenta a hodnocení GFK
▪ Chápe pojem poměr a využívá poměr k vyjádření vztahů mezi matematickými objekty. ▪ Užívá měřítko mapy a plánu k určení skutečných délek. ▪ Rozšiřuje a krátí poměr, řeší jednoduché úměry. ▪ Rozlišuje závislé a nezávislé veličiny, rozeznává vztah přímé, nepřímé úměrnosti veličin. ▪ Dokáže sestavit tabulku, načrtnout graf, případně určit koeficienty přímé a nepřímé úměrnosti a využít tyto při řešení jednoduchých úloh. ▪ Umí sestavit a vypočítat trojčlenku. ▪ Řeší a vytváří slovní úlohy s využitím úměry či trojčlenky.	Poměr a úměrnosti Poměr, úpravy poměru, úměra Měřítko plánu a mapy Slovní úlohy s užitím poměru Postupný poměr Závislost veličin Přímá úměrnost Nepřímá úměrnost Trojčlenka Slovní úlohy řešené trojčlenkou
	Trojúhelníky a čtyřúhelníky

▪ Zná základní pojmy týkající se trojúhelníku, druhy trojúhelníků a vlastnosti jejich stran a úhlů. ▪ Umí zkonstruovat trojúhelníky (podle základních vět). ▪ Dokáže sestavit pravidelné mnohoúhelníky. ▪ Zná významné úsečky, přímky, body a kružnice v trojúhelníku, dokáže je zkonstruovat a zná a využívá jejich vlastnosti při jednoduchých konstrukčních úlohách. ▪ Dokáže vypočítat obvod a obsah trojúhelníku, případně jednoduchých obrazců složených, a to pomocí zadáných hodnot nebo ve čtvercové síti. ▪ Umí znázornit a ověřit vlastnosti jednotlivých útvarů pomocí programu Cabri (včetně výpočtů). ▪ Dokáže kvalitně a s požadovanou přesností naryšovat zadaný útvar.	Definice trojúhelníku, vrcholy a strany, trojúhelníková nerovnost, obvod trojúhelníku Úhly v trojúhelníku, rozdělení trojúhelníků podle velikosti úhlů, pravoúhlý trojúhelník Konstrukce trojúhelníku podle vět sss, sus, usu, rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník, pravidelné n-úhelníky Těžiště trojúhelníku, těžiště, výšky trojúhelníku, ortocentrum, kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku, další jednoduché konstrukce s využitím těchto útvarů Čtyřúhelníky, základní pojmy, vrcholy, strany, úhly, úhlopříčky, rozdělení čtyřúhelníků Rovnoběžníky-vlastnosti, konstrukce Lichoběžníky-vlastnosti, konstrukce Obsah trojúhelníku a rovnoběžníku Obsahy složených obrazců – ve čtvercové síti, obsah lichoběžníku
---	--

TERCIE – MATEMATIKA	
Očekávané výstupy	Učivo
▪ Rozumí pojmu mocnina, dokáže vypočítat druhou a třetí mocninu celých i racionálních čísel, zná a užívá základní pravidla pro operace s mocninami. ▪ Vypočte mocniny a odmocniny na kalkulačce, zná odmocniny vybraných čísel a využívá jejich znalosti při řešení složitějších příkladů. ▪ Ovládá zápis racionálního čísla pomocí mocnin 10 a provádí výhodně výpočty s těmito čísly (i na kalkulačce). ▪ Dokáže vysvětlit Pythagorovu větu a využít ji k řešení úloh.	Mocniny a odmocniny, Pythagorova věta Druhá mocnina a odmocnina Třetí mocnina a odmocnina Vyšší mocniny Velká a malá čísla (semilogaritmický tvar čísla) Užití mocnin a odmocnin při řešení geometrických úloh (obsahy čtverce, objemy krychle) Pythagorova věta
▪ Chápe význam proměnné v matematice, dokáže dosadit za proměnnou a určit hodnotu výrazu. ▪ Zná pojmy člen, mnohočlen. ▪ Dokáže zjednodušit mnohočlen, provádí operace s mnohočleny.	Algebraické výrazy Číselné výrazy, výrazy s proměnnými Mnohočleny Sčítání a odčítání mnohočlenů Násobení mnohočlenů, dělení mnohočlenů jednočlenem
▪ Využívá ekvivalentní úpravy k vyřešení lineární rovnice o jedné neznámé. ▪ Dokáže matematizovat reálnou situaci, vytvořit model – rovnici a dořešit slovní úlohy různých typů. ▪ Řeší jednoduché lineární nerovnice, umí řešení zobrazit na číselné ose i zapsat pomocí intervalů. ▪ vyjádří neznámou z jednoduchých vzorců typu $c = a/b$ apod.	Rovnice a nerovnice Lineární rovnice, ekvivalentní úpravy Slovní úlohy řešené pomocí rovnice Úlohy o pohybu a společné práci Lineární nerovnice a jejich soustavy Intervaly a operace s nimi Vyjádření neznámé ze vzorce
▪ Rozezná základní tělesa, dokáže pojmenovat jejich prvky a zná jejich vlastnosti. ▪ Ví, co je síť tělesa a dokáže sítě hranolů sestavit, vyrobí model hranolu. ▪ Zná zásady volného rovnoběžného promítání, umí naryšovat i načrtnout kvádr a krychli ve VRP.	Hranoly * Základní pojmy (vrcholy, hrany, stěny) Síť krychle a kvádru Krychle a kvádr ve volném rovnoběžném promítání Stěnová a tělesová úhlopříčka, její vlastnosti Objem a povrch krychle a kvádru, jednotky objemu Kolmý hranol, jeho síť, povrch a objem, pravidelné n-boké hranoly

Umí vypočítat objem a povrch hranolů podle základních vzorců.	Výroba modelu hranolu
- Ovládá základní konstrukce na papíře i v programu Cabri. - Vnímá známé útvary jako množiny bodů dané vlastností a dokáže pracovat s jejich průnikem. Syntetizuje doposud získané poznatky (vlastnosti útvarů, množiny bodů dané vlastností, elementární konstrukce) při řešení polohových a nepolohových úloh. - Dokáže analyzovat problém úlohy (provést rozbor s náčrtem), provádí popis konstrukce slovně či s využitím správné symboliky. - Rozumí principu posunutí v rovině, využívá souřadný systém k řešení úloh spojených s posunutím.	Geometrické konstrukce * Množiny bodů dané vlastností – základní konstrukce (osa úsečky, úhlu, rovnoběžka, kolmice, tečna kružnice v bodě, tečna rovnoběžná s přímkou či kolmá na přímkou, konstrukce trojúhelníků podle vět sss, sus, usu) Složitější konstrukční úlohy – konstrukce kružnic zadaných vlastností, konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníku zadaných vlastností Posunutí, posunutí v soustavě souřadnic, vektor posunutí, užití posunutí v konstrukcích Konstrukce v programu Cabri
- Rozpozná a zkonstruuje kružnici, kruh i jejich části. Využívá vztahy mezi jednotlivými útvary, rozlišuje jejich různé vzájemné polohy. - Zná Thaletovu kružnici, dokáže ji sestavit a využít při konstrukcích. - Umí určit obvod a obsah kruhu a odvozených obrazců zadaných rozměrů i ve čtvercové síti, využívá vhodně vnímání obrazce jako množiny bodů (obrazec jako sjednocení či rozdíl základních obrazců). - Ovládá přibližnou konstrukci sítě válce, využívá znalost vzorců pro objem a povrch válce k řešení úloh.	Kružnice, kruh, válec * Kružnice, kruh Vzájemné polohy kružnice a přímky, tečna kružnice Vzájemná poloha dvou kružnic Thaletova kružnice a její užití Délka kružnice, oblouk kružnice Obsah kruhu, části kruhu (výseč, úseč, mezikruží) a jejich obsah, obsah složených obrazců ve čtvercové síti Válec, síť válce Objem a povrch válce, slovní úlohy

* Člověk a svět práce

KVARTA – MATEMATIKA	
Očekávané výstupy	Učivo
- Umocňuje jednočleny a dvojčleny. - Zná principy vytýkání a základní vzorce pro úpravu na součin a dokáže je aplikovat při řešení úloh. - Kráčí a rozšiřuje lomené výrazy, určí podmínku existence výrazu. - Provádí operace s jednoduchými lomenými výrazy a umí si ověřit správnost úpravy dosazením. - Vyjádří libovolnou neznámou ze vzorce, včetně užití mocnin a odmocnin.	Algebraické výrazy Umocňování jednočlenů a dvojčlenů Rozklad mnohočlenu na součin (vytýkání, vzorce) Jednoduché lomené výrazy, podmínka existence, sčítání, odčítání, násobení a dělení lomených výrazů Vyjádření neznámé ze vzorce
- Využívá ekvivalentních úprav k řešení lineárních rovnic různých typů. - Řeší soustavy dvou lineárních rovnic o dvou neznámých, výhodně využívá různých metod, umí ze závěru vyvodit počet řešení. - Vypočte kořeny kvadratické rovnice pomocí vzorce, případně pomocí rozkladu, chápe význam diskriminantu pro počet řešení rovnice, výhodně řeší speciální typy kvadratické rovnice. - Využívá získané dovednosti při řešení slovních úloh, vytváří model (rovnici, soustavu rovnic), dokáže nalézt řešení různými postupy. - Při řešení či tvorbě úloh využívá znalosti z dalších oborů.	Rovnice a jejich úpravy Opakování – lineární rovnice Rovnice s neznámou ve jmenovateli Soustava lineárních rovnic – dosazovací a sčítací metoda Kvadratické rovnice – ryze kvadratická rovnice, rovnice bez absolutního členu, řešení rovnice pomocí diskriminantu a pomocí rozkladu kvadratického trojčlenu na součin dvojčlenu Slovní úlohy řešené soustavou rovnic Úlohy o pohybu, společné práci, o směsích
Vyhledává, zpracovává a vyhodnocuje data, využívá kalkulačku a jednoduché programy.	Základy statistiky

▪ Využívá ke znázornění statistických souborů a znaků tabulky a diagramy. ▪ Dokáže vyhodnotit statistický soubor pomocí charakteristik polohy znaku i variability. ▪ Provádí samostatně jednoduché statistické šetření, zpracuje ho a prezentuje před skupinou.	Statistický soubor, jednotka, znak. Diagramy a jejich typy Relativní četnost, modus, medián. Aritmetický průměr, vážený průměr. Rozptyl a směrodatná odchylka Zpracování statistického souboru pomocí kalkulačky Statistické šetření a jeho zpracování, prezentace.
▪ Vyjádří funkční vztah mezi proměnnými tabulkou, grafem, předpisem funkce (rovnicí). ▪ Zná základní typy funkcí – lineární, nepřímá úměrnost, rozezná jejich předpisy a dokáže zakreslit jejich grafy. ▪ Dokáže nalézt průsečíky grafu funkce s osami. ▪ Zná význam pojmů funkce rostoucí a klesající a dokáže je využít k popisu funkce. ▪ Využívá grafy funkcí v aplikačních úlohách (grafické řešení rovnic).	Funkce Funkce jako matematický pojem, graf funkce Přímá úměrnost, nepřímá úměrnost – opakování Lineární funkce, funkce rostoucí a klesající Grafické řešení rovnic, soustav rovnic, slovní úlohy
▪ Chápe pojem podobnost a využívá podobnost při řešení úloh početních i konstrukčních.	Podobnost Poměr – opakování Pojem podobnost Podobnost trojúhelníků, věty o podobnosti, užití podobnosti Věta ssu a její užití – redukční úhel, zvětšení, zmenšení a rozdělení úsečky

Tělesná výchova

Časové a organizační vymezení:

Časová dotace předmětu činí 2 hodiny týdně formou blokové výuky pro všechny ročníky. Výuka je realizovaná ve skupinách. Probíhá v různých prostředích podle ročních období: podzim, jaro – atletický stadion, venkovní hřiště a sportoviště, zima – malá a velká tělocvična, plavecký bazén.

Součástí předmětu je doporučené absolvování týdenního lyžařského výchovně výcvikového kurzu v sekundě. V případě dostatečného zájmu a potřeby je možné pro žáky III. (příp.II.) zdravotní skupiny z jednotlivých ročníků zařadit předmět Zdravotní tělesná výchova s dotací 1 hodina týdně, který je koncipován jako adekvátní náhrada tělesné výchovy s přihlédnutím a respektováním individuálních potřeb těchto žáků. Část výstupů je realizována ve škole v přírodě na konci školního roku, případně projektovým dnem (téma Ochrana člověka za mimořádných událostí).

Obsahové vymezení:

Vzdělávací předmět Tělesná výchova je zařazen do vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Tělesná výchova si klade za cíl harmonický tělesný i psychický rozvoj jedince. Směřuje k poznání vlastních pohybových možností a zájmů a významu zařazování pohybové aktivity do denního režimu. V rámci předmětu se realizuje část výstupů vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví, v praxi se jedná o školu v přírodě na konci školního roku (téma Ochrana člověka za mimořádných událostí).

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova
Environmentální výchova

Klíčové kompetence naplňujeme těmito postupy:

► Pro nabývání kompetencí k učení

- Žáky vedeme k samostatnému organizování sportovních akcí (ve vyučování i mimo něj).
- Umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost.
- Podporujeme sebehodnocení a objektivní hodnocení druhých.
- Seznamujeme žáky s anatomicko fyziologickými podklady pohybu a dbáme na jejich správné držení těla nejen v rámci hodin TV.
- Podáváme žákům základní teoretické informace o vyučovaném sportovním odvětví.
- Podněcujeme žáky ke sledování aktuálních sportovních událostí v rámci regionu, ČR i světa.

► Pro nabývání kompetencí k řešení problému

- Umožňujeme žákům plánovat, organizovat a spolupracovat při tvorbě vyučovací jednotky, školních sportovních akcí i mimoškolních pohybových aktivit a soutěží.
- Podporujeme samostatné vedení jednotlivých částí vyučovací jednotky.

► Pro nabývání kompetencí komunikativních

- Vedeme žáky k vhodné verbální i nonverbální komunikaci v rámci předmětu, využívání adekvátního názvosloví, terminologie a signalizace.
- Podporujeme kooperaci týmovou prací.

► **Pro nabývání kompetencí sociálních a interpersonálních**

- Vhodně využíváme a kombinujeme různé organizační formy práce ve vyučovacích jednotkách (frontální, skupinová, individuální).
- Usilujeme, aby žáci prokázali schopnost a pohotovost měnit své role v týmu během sportovních her a soutěží.

► **Pro nabývání kompetencí občanských**

- Vedeme žáky k jednání v duchu fair play, k ochotě a schopnosti pomoci druhým.

► **Pro nabývání kompetencí pracovních**

- Seznamujeme žáky s pravidly chování v tělesné výchově, s organizací a dodržováním bezpečnosti práce.

PRIMA + SEKUNDA – TĚLESNÁ VÝCHOVA		
Očekávané výstupy	Učivo	Průř. témata, pozn.
Žák: ▪ Projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní pomoc. ▪ Uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí.	Ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika železniční a silniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) Turistika a pobyt v přírodě Přežití v přírodě, ukrytí, orientace, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravin, tepla	Environmentální výchova: Vztah člověka k prostředí Realizace jednou za 4 roky formou projektového dne Škola v přírodě – alespoň jednou za čtyři roky
▪ Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti. ▪ Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení. ▪ Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích. ▪ Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. ▪ Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny. ▪ Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.	ČINNOSTI OVLIVNUJÍCÍ ZDRAVÍ Význam pohybu pro zdraví, rozvoj pohybových schopností Příprava organismu před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, protahovací a posilovací cvičení Rozdíly mezi TV a sportem dívek a chlapců, mladých a starých, zdravých a oslabených Pojmy (terminologie) osvojovaných činností Zásady bezpečnosti při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost v TV, šatnách, při práci s náčiním a na nářadí, základy první pomoci Hygiena při a po TV – vhodné oblečení a obutí Význam různých rolí ve sportu Rozdíly mezi rekreačním, výkonnostním a vrcholovým (profesionálním sportem) v podmínkách, zaměření, tréninku	Osobnostní a sociální výchova: Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace

▪ Užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu ▪ Dokáže cvičit dle nákresu, popisu cvičení. ▪ Naplňuje ve školních podmínkách principy čestného soupeření. ▪ Dohodne se na spolupráci. ▪ Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti hráče, rozhodčího, organizátora. ▪ Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí. ▪ Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, soutěže a pohybové hry v rámci třídy. ▪ Zvládá měření a evidenci výkonů jednotlivých pohybových činností a motorických testů.	ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ Základní verbální i nonverbální komunikace v TV (základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, reakce na píšťalku) Organizace při TV Zásady jednání a chování (smysl a význam OH, olympijské ideály a symboly, fair play) Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností (her, soutěží, závodů) Měření a posuzování pohybových dovedností (měření výkonů, motorické testování)	
▪ Chápe význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů. ▪ Snaží se o fair play jednání při hrách, má radost ze hry, ne z prohry jiného. ▪ Umí několik her z každé skupiny, dovede je zorganizovat a samostatně řídit. ▪ Uvědomuje si, že ne každá hra je vhodná pro určitý věk, počet hráčů, konkrétní složení hráčů, prostředí atd.	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ POHYBOVÉ HRY Základní principy pro řízení a rozhodování pohybových her Úkoly vyplývající z herních funkcí a rolí ve hře Radost ze hry, prožitek, spolupráce: nejvyšší cíl pohybových her Pohybové hry pro osvojování různých způsobů lokomoce Pohybové hry pro manipulaci s různým náčiním (podle vyspělosti žáků)	
▪ Uvědomuje si význam sebeobránných činností a své možnosti ve střetu s protivníkem. ▪ Uvědomuje si následky zneužití bojových činností a chová se v duchu fair play. ▪ Dovede pojmenovat osvojované činnosti. ▪ Zvládá základní postoje, úchopy a vyproštění z držení.	PRŮPRAVNÉ ÚPOLY Přetahy, přetlaky, úpolové odpory Pády (vzad skulením do kolébky, kotoulem přes rameno (stranou, převalem) Navazování pádů Úpolové hry	
▪ Chápe význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiná sportovní odvětví. ▪ Umí zorganizovat jednoduchou soutěž a změřit a zapsat potřebné výkony. ▪ Zvládá úpravu jednotlivých soutěžních sektorů. ▪ Zná základní startovní povely. ▪ Zvládá základní techniku běhů, skoků a hodů.	ZÁKLADY ATLETIKY Pojmy: olympijské disciplíny, názvy náčiní osvojovaných disciplín Základní pravidla atletických soutěží Základy techniky dalších osvojovaných disciplín Průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti BĚH: speciální běžecká cvičení, rychlý běh do 100m (60m), motivovaný vytrvalý běh, běh v terénu SKOK: do dálky z místa i z rozběhu (skrčným způsobem), do výšky (nůžky) HOD: míčkem z místa i z rozběhu	

▪ Rozumí základním rozdílům mezi jednotlivými druhy sportovních her (kolektivní – individuální, brankové, síťové, pálkovací atd.). ▪ Rozumí základním pravidlům, ovládá základy rozhodování při hře. ▪ Chápe role v družstvu a jedná při hře v duchu fair play. ▪ Zvládá základní údržbu náčiní a úpravu hřiště před utkáním a po utkání. ▪ Zvládá základní herní činnosti jednotlivce a kombinace a uplatňuje je ve hře. ▪ Umí zvolit taktiku hry a dodržovat ji (za pomoci spoluhráčů, učitele).	ZÁKLADY SPORTOVNÍCH HER (VYBÍJENÁ, PŘEHAZOVANÁ, BASKETBAL, FOTBAL) Manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním HČJ a herní kombinace Význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností, herního myšlení, improvizace Herní role a funkce (brankář, hráč v poli, kapitán, rozhodčí – časoměřič, zapisovatel atd.) Základní pravidla sportovních her (osvojovaných i jiných), základní smluvená gesta rozhodčích Specifika bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách Příprava a organizace utkání	
▪ Zná aktivně osvojované pojmy. ▪ Zvládá bezpečně záchranu a pomoc při osvojovaných cvičích. ▪ Umí cvičit podle slovních pokynů, příp. grafického návodu. ▪ Dovede kotoul vpřed a vzad, stoj na lopatkách, hlavě a na rukou, přemet stranou. ▪ Zvládá techniku náskoku na odrazový můstek a odraz z něj, roznožku. ▪ Zvládá cvičení na hrazdě složené převážně ze svislů. ▪ Dívky znají základní cvičební prvky na kladině. ▪ Dovede s osvojených cviků připravit krátké sestavy a zacvičit je. ▪ Dovede využívat gymnastické cviky pro rozvoj své zdatnosti a pro správné držení těla.	ZÁKLADY GYMNASTIKY Pojmy: odvozené cvičební polohy, postoje a pohyby částí těla ve shodě s osvojovanými cvičebními tvary Zásady záchranu a pomoci Gymnastické soutěže, estetika gymnastického cvičení Gymnastická průpravná cvičení AKROBACIE: kotoul vpřed, kotoul vzad, stoj na lopatkách, stoj na hlavě, stoj na rukou (s pomocí/samostatně), přemet stranou (vpravo/vlevo), rovnovážné polohy v postojích, gymnastické skoky na místě a z místa (především D), jednoduché sestavy PŘESKOK: skoky odrazem z trampolínky (prosté, s pohyby nohou, s obraty), technika rozběhu, náskoku a odrazu z odrazového můstku, roznožka přes kozu (bednu) našší HRAZDA (po čelo): svis vnesmo, svis střemhlav, překot skřem, výmyk, vzpor, přešvihy únožmo, sešín do závisu v podkolení, kotoul vpřed LAVIČKA (KLADINA) – (převážně D) – různé druhy chůze s doprovodnými pohyby paží a obraty, rovnovážné polohy, náskoky, seskoky, poskoky, jednoduché vazby a sestavy ŠPLH: na tyči s přírazem	
▪ Chápe zdravotně pohybové i kulturně estetické funkce pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem ▪ Zná základní druhy cvičení a pohybu s hudbou ▪ Umí rozlišit estetický a neestetický pohyb a naznačit jeho příčiny ▪ Ovládá základní cvičení bez náčiní ▪ Zvládá základní kroky a pohyby paží aerobního cvičení s hudbou ▪ Využívá kondiční gymnastiku pro zvyšování individuální zdatnosti	RYTMICKÉ a KONDIČNÍ FORMY GYMNASTIKY, CVIČENÍ s HUDEBNÍM DOPROVODEM Různé druhy pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem Kondiční gymnastika Aerobní gymnastika = aerobik bez náčiní Základní kroky a pohyby paží v aerobiku Sestavy bez a se změnami směru cvičení Rytmická gymnastika – chůze, klus, obraty, doprovodné pohyby paží, vlastní pohybová improvizace bez náčiní Učivo je určeno především D.	

▪ Uvědomuje si zdravotní a rozvojový význam plavání. ▪ Chápe význam plavání pro rozvoj zdatnosti, pro prevenci a korekci svalových a jiných oslabení. ▪ Zná základní pojmy i neosvojovaných činností a disciplín. ▪ Zvládá 1 plavecký způsob, startovní skok. ▪ Dovede pomoci při záchraně unaveného nebo tonoucího plavce a poskytnout dýchání z úst. do úst (v návaznosti na jiné předměty). ▪ Dovede změřit a zaznamenat základní plavecké výkony. ▪ Chápe a dodržuje specifika bezpečnosti a hygieny při plavání a plaveckých sportech.	PLAVÁNÍ – PRIMA + SEKUNDA* Význam plavání pro zdraví, regeneraci sil a zvyšování zdatnosti Základní plavecké disciplíny a dovednosti Specifika hygieny a bezpečnosti práce v bazénu Adaptace na vodní prostředí (rytmické dýchání do vody, splývání, různé pohyby ve splývavé poloze, potápění a lovení předmětů (do 10 s a do 2 m) Plavání úseků od 10 m do 200 m Jednoduchá obrátka Jeden plavecký způsob (plaveckou technikou), startovní skok (možno i mimo bloky) Prvky sebezáchrany a pomoci unavenému nebo tonoucímu plavci	
▪ Chápe spojení kondičně a dovednostně náročné činnosti na lyžích s účinky zdravotními, rekreačními, poznávacími. ▪ Zná nejdůležitější pravidla pohybu v zimní krajině a chování na společných zařízeních – vleky, sjezdovky, běžecké tratě – a řídí se jimi (převážně samostatně). ▪ Ví, jak se připravit na horskou túru, koho a jak informovat o zamýšlené cestě. ▪ Zvládá mazání lyží. ▪ Umí ošetřit běžné úrazy v improvizovaných podmínkách (na základě znalostí a dovedností z jiných předmětů). ▪ Zvládá dovednosti na běžeckých a sjezdových lyžích, které mu umožní bezpečný pohyb ve středně náročném terénu. ▪ Chápe význam a způsoby ochrany krajiny při zimních sportech a respektuje je.	LYŽOVÁNÍ Pojmy související s osvojovanými dovednostmi, výstrojí a výzbrojí pro různé lyžařské disciplíny Zásady manipulace s výzbrojí, příprava a ošetření lyží Zásady orientace v zimní krajině, zásady bezpečnosti při pohybu v neznámém terénu, chování na sjezdových a běžeckých tratích nebo na snowboardu, pokyny horské služby Ošetření poranění v improvizovaných podmínkách Stravovací a pitný režim při lyžování a zimní horské túře Sjezdový výcvik Postoje a obraty na místě Rovnováha na lyžích Přejíždění terén. nerovností Stoupání a zastavování Jízda šikmo svahem Jízda na vleku Mírná a zvýrazněná vlnovka Základní snožný a kročňý (carvingový) oblouk (otevřený, zavřený) střední, dlouhý Modifikované oblouky Sjíždění ve středně náročných terénních podmínkách Jízda na sjezdovce Snowboardový výcvik Základní sjíždění Zatáčení	Environmentální výchova: Vztah člověka k prostředí Osobnostní a sociální výchova: Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Doporučená účast alespoň 1x za čtyři roky

*v případě potřeby je možné realizovat i v tercii

TERCIE + KVARTA – TĚLESNÁ VÝCHOVA		
Očekávané výstupy	Učivo	Průř. témata
Žák: - Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem. - Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program. - Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností -zatěžovanými svalovými skupinami. - Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné s sportovní etikou a zdravím. - Upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší. - Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ Význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek / chlapců Zdravotně orientovaná zdatnost – její rozvoj, kondiční programy, manipulace se zatížením dle TF Prevence a korekce jednostranného zatížení, statické zátěže a svalových dysbalancí – kompenzační cvičení (uvolňovací, protahovací, posilovací), relaxační a dechová cvičení, zdravotně zaměřená cvičení Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a manipulace se zraněným	Osobnostní a sociální výchova: Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace
- Užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, dokáže cvičit dle nákresu, popisu cvičení. - Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření. - Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice, dodržuje ji. - Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti hráče, rozhodčího, organizátora. - Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí. - Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, soutěže, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojené hry a soutěže. - Změří a zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci a porovnávání.	ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ Komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech Organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování Historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta Pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování	
- Umí pohybem vyjadřovat nálady, pocity, myšlenky atd. - Umí využívat pro pohybové hry přírodního prostředí. - Zná základní zásady bezpečnosti při pohybových hrách v různém prostředí. - Umí si vyrobit a využít nové náčiní podle účelu cvičení.	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ POHYBOVÉ HRY Pohybové hry pro ovlivňování kondičních a koordinačních předpokladů – bioenergetické kapacity organismu Pohybové hry pro zdokonalování nových pohybových dovedností (jako součást jednotlivých témat) Pohybové hry soutěživé a bojové (podle vyspělosti žáků) Pohybové hry se specifickým účinkem (vyrovnávacím, relaxačním, motivačním aj.) Jednotlivé druhy pohybových her jsou rozvíjeny na základě pohybových dovedností, zkušeností a zájmu žáků.	

▪ Zná základy filozofie sebeobraných činností, právní aspekty využití a zneužití bojových prvků. ▪ Zvládá techniku úpolových dovedností.	ÚPOLY Zpevňování a uvolňování těla, uvědomování si těžiště, správné dýchání Přidržení paže, výkruty a vytočení zápěstí Poraz ógoši, ósotogari Obrana proti škrcení, objetí zředu Základy techniky úderu a kopu	
▪ Využívá atletiku jako vhodnou přípravu pro jiná sportovní odvětví. ▪ Umí zorganizovat soutěž a změřit a zapsat potřebné výkony. ▪ Zvládá a podílí se na úpravě jednotlivých soutěžních sektorů. ▪ Zná základní startovní povely, názvy jednotlivých atletických náčiní. ▪ Zvládá techniku běhů, skoků a hodů. ▪ Umí se na atletický výkon samostatně rozvíjet a připravit. ▪ Dokáže provádět autokorekci a korekci spolužáků v rámci jednotlivých atletických disciplín.	ATLETIKA Pojmy: názvy náčiní i neosvojovaných disciplín Rozšířená pravidla atletických soutěží Základy techniky dalších osvojovaných disciplín Průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti BĚH: speciální běžecká cvičení, technika startů, rychlý běh, vytrvalý běh, běh v terénu, základy štafetového běhu SKOK: do dálky z rozběhu (kročný, závěsný způsob), do výšky (středl, flop) HOD: granátem (350g) VRH: koulařská abeceda, vrh koulí z místa obouruč + zářový způsob 3 kg (D), 5 kg (CH)	
▪ Zvládá techniku HČJ a herní kombinace. ▪ Podílí se na řmového herním výkonu a dodrřuje ředem domluvenou taktiku. ▪ Zná pravidla hry, dokáže samostatně rozhodovat v duchu fair play.	SPORTOVNÍ HRY 1. BASKETBALL Herní činnosti jednotlivce (HČJ): Uvolňování bez míče a s míčem (driblinkem, obrátkou) Přihrávka jednoruč a obouruč (na místě a za pohybu) Střelba jednoruč a obouruč z místa, rozskok, vřazování Krytí útočníka s míčem, bez míče, prostoru Herní kombinace (HK): Útočná kombinace zalořená na početní převaze útočníků Útočná kombinace zalořená na akci „hod“ a běř“ Utkání Pravidla hry, rozhodování 2. VOLEJBAL HČJ: Odbití obouruč vrchem, odbití obouruč spodem, odbití jednoruč (lob, smeč) Podání spodem/vrchem Přihrávka, nahrávka, říjem Utkání (nejlépe ve zmenřeném počtu hráčů na zmenřeném hřišti) Pravidla hry, rozhodování 3. FOTBAL (zejména hoři) HČJ: Zpracování míče (převzetí, tlumení), vedení míče Přihrávka po zemi na krátkou a střední vzdálenost, přihrávka hlavou na místě Vřazování míče Střelba z místa a po vedení míče Uvolňování, obcházení soupeře s míčem Obsazování hráče nebo prostoru	

	Výběr místa, nabíhání Odebírání míče Činnost brankáře (chytání a vyražení přízemních a polovysokých střel, výkop, přihrávání rukou) HK: Útočná kombinace založená na přihrávce Útočná kombinace založená na „přihráj a běž“ Utkání Pravidla hry, rozhodování 4. SOFTBAL Házení a chytání míče, nadhoz a odpal, pohyb v poli, zašlápnutí mety, outování Utkání Pravidla hry, rozhodování 5. NETRADIČNÍ SPORTY Ringo, frisbee, lacrossrozhodovat v duchu fair play	
▪ Zná a aktivně používá osvojované pojmy. ▪ Zvládá bezpečně záchranu a pomoc. ▪ Umí cvičit podle slovních pokynů, příp. grafického návodu. ▪ Doveče kotoul letmo, kotoul vzad do vzporu stojmo, stoj na rukou s přechodem do kotoulu, vazbu alespoň 2 přemetů stranou, rondat. ▪ Zvládá techniku náskoku na odrazový můstek a odraz z něj, skrčku. ▪ Dokáže zacvičit sestavu na hrazdě složenou z naučených prvků. ▪ Dívky zvládají i obtížnější gymnastické skoky na kladině. ▪ Z osvojených cviků připravuje krátké sestavy a zacvičí je. ▪ Využívá gymnastické cviky pro rozvoj své zdatnosti a pro správné držení těla.	GYMNASTIKA Gymnastická terminologie, názvosloví a pravidla Záchrana a pomoc i při náročnějších cvicích Gymnastická průpravná cvičení AKROBACIE: kotoul letmo, kotoul vzad do vzporu stojmo nebo do stoje na rukou, stoj na rukou s přechodem do kotoulu vpřed (s dopomocí/samostatně), přemet stranou (vpravo/vlevo) ve vazbě, rondat, rovnovážné polohy v postojích, gymnastické skoky na místě a z místa (především D), vazby a sestavy PŘESKOK: skoky odrazem z trampolinky (s pohyby nohou, s obraty), technika rozběhu, náskoku a odrazu z odrazového můstku, skrčka přes kozu (bednu) našší HRAZDA (po čelo): výmyk (samostatně), toč jízdo, toč vzad, podmet LAVIČKA (KLADINA): (převážně D) – obtížnější seskoky, poskoky, vazby a sestavy, kotoul vpřed, přemet stranou ŠPLH: na tyči s přírazem, na laně se smýčkou	
▪ Chápe zdravotně pohybové i kulturně estetické funkce pohybu s hudebním a rytmičtým doprovodem ▪ Zná základní druhy cvičení a pohybu s hudbou ▪ Umí rozlišit estetický a neestetický pohyb a naznačit jeho příčiny ▪ Ovládá základní cvičení s náčiním ▪ Zvládá tance z osvojovaných skupin ▪ Zvládá kroky, krokové variace a pohyby paží aerobního cvičení s náčiním s hudbou. ▪ Využívá kondiční gymnastiku pro zvyšování individuální zdatnosti	RYTMICKÉ a KONDIČNÍ FORMY GYMNASTIKY, CVIČENÍ s HUDEBNÍM DOPROVODEM Různé druhy pohybu s hudebním a rytmičtým doprovodem Kondiční gymnastika s náčiním nebo na náradí Aerobní gymnastika = aerobik s využitím náčiní Obtížnější kroky, krokové variace a pohyby paží v aerobiku Sestavy bez a se změnami směru cvičení Rytmičká gymnastika – chůze, klus, obraty, doprovodné pohyby paží, vlastní pohybová improvizace s náčiním Učivo je určeno především D.	

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: ▪ Zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení. ▪ Aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení. ▪ Uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení. ▪ Žák si osvojuje zásady správného držení těla s ohledem na individuální zdravotní oslabení. ▪ Zařazuje do svého pohybového režimu cviky kompenzační – uvolňovací, protahovací a posilovací s ohledem na svaly tonické a fyzické. ▪ Svůj pohybový režim upravuje dle vlastního oslabení, dbá na správné provádění vyrovnávacích cvičení.	ČINNOSTI a INFORMACE PODPORUJÍCÍ KOREKCE ZDRAVOTNÍCH OSLABENÍ Základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky – základní pojmy osvojoovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) SPECIÁLNÍ CVIČENÍ oslabení podpůrně pohybového systému (A) – poruchy funkce svalových skupin (A1); poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení (A2) a vybočení páteře do stran (A3); poruchy stavby dolních končetin (A4): lokální a celková relaxace; správné držení hlavy, pletence ramenního, pánve, kolen; protažení prsních a bederních svalů, zadní strany stehů a ohybačů kyčle; posilování šíjového, mezilopatkového, břišního, hýžděového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovačů trupu; zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu; uvolňování páteře; rotační cvičení; správný dýchací stereotyp oslabení vnitřních orgánů (B) – oslabení oběhového a dýchacího systému (B1); oslabení endokrinního systému (B2); obezita (B3); ostatní oslabení vnitřních orgánů (B4): (kromě cvičení ze skupiny A) rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů; hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži; adaptace na zvýšenou zátěž; cvičení koordinace a rovnováhy oslabení smyslových a nervových funkcí © – oslabení zraku (C1); oslabení sluchu (C2); neuropsychická oslabení (C3): (kromě cvičení ze skupiny A) adaptace srdečně-cévního a dýchacího systému; koordinace pohybu; rovnovážné polohy; rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; cvičení s hudebním doprovodem; orientace v prostoru; zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání VŠESTRANNÉ ROZVÍJÍCÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI <i>pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení</i>	Osobnostní a sociální výchova: Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace

Výtvarná výchova

Časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět výtvarná výchova má časovou dotaci v primě a sekundě 2 hodiny týdně, v tercií a kvartě 1 hodinu týdně – respektive 2 hodiny jednou za čtrnáct dní. Výuka probíhá pro všechny žáky třídy současně. Vyučování se koná ve specializované učebně – kreslárně (je možnost vyzkoušet si tvorbu na malířských stojanech, ostatní pomůcky si pořizují v současné době sami žáci). Zároveň se tvoří i v exteriérech a navštěvují se galerie a muzea.

Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět výtvarná výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura. V předmětu je žák veden k vnímání výtvarného umění, jeho významu pro život žáka i společnosti, k základním dovednostem ve výtvarné tvorbě, je podporována jeho vlastní tvořivost a je dáván maximální prostor pro originalitu a jedinečnost každého žáka. Učí se rozvíjet týmovou spolupráci, odlišné přístupy k umění i různé názory na výtvarný problém. Pravidelně se v ukázkách a galeriích setkává s uměním. Téma se volí s ohledem na specifika žáků, není každý rok stejné, závazné.

Výtvarné techniky se v jednotlivých ročnících přizpůsobují tematickým plánům, to znamená, že se v každém ročníku opakují, aby byla výtvarná tvorba pro žáky pestrá a zajímavá, ale jinak se přistupuje například k animaci v sekundě, jinak v tercií.

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Mediální výchova.

Klíčové kompetence naplňujeme těmito postupy:

► Pro nabývání kompetencí k učení

- Výtvarně pojatými úkoly vedeme žáka ke zdokonalení motorických schopností a stále lepšímu výtvarnému zobrazení, jakož i samostatnosti při tvoření kompozice.
- Zajímavými náměty jej podnětujeme i k rozvoji imaginace, výtvarné stylizace, abstraktních postupů.
- Prakticky jej seznamujeme s jednotlivými oblastmi tvorby (malba, grafika, modelování atd.), dáváme mu prostor se originálně a samostatně výtvarně vyjadřovat.
- Vybíráme vhodné objekty a podněty, abychom rozvinuli jeho schopnost pozorování a vnímání světa a lidí kolem sebe.
- Seznamujeme jej s termíny a znaky výtvarného umění různých epoch a oblastí.

► Pro nabývání kompetencí k řešení problému

- Na konkrétních příkladech ukazujeme žákovi inspiraci umění ve světě kolem nás, v přírodě a v jejím lidském prožitku, ve společnosti, v kultuře a dějinách. Vedeme žáka k aplikaci získané informace i dovednosti při řešení výtvarného problému.

► Pro nabývání kompetencí komunikativních

- Podnětnými úkoly usilujeme o žákovu umělecké vyjadřování beze slov, o uvolnění, relaxaci a na druhé straně koncentraci, které vedou k prevenci v oblasti psychopatologických jevů.
- Žák je podněcován vyjádřit svůj postoj a názor jak vlastní verbální obhajobou a diskusí, tak i beze slov jen s použitím výtvarného jazyka. Zařazujeme do výuky práci s informačními a komunikačními prostředky a s technologií pro komunikaci s okolním světem (tedy i výtvarný jazyk a seberealizaci prostřednictvím výtvarné tvorby).

► Pro nabývání kompetencí sociálních a interpersonálních

- Vyžadujeme od žáka spolupráci při tvorbě uměleckého díla. Seznamujeme jej s odlišnostmi ve výtvarném vyjádření skutečnosti v různých kulturách, kulturních epochách a obdobích a u různorodých jednotlivců.
- Vodíme žáky na výstavy, vyzýváme je k diskuzi a obhajobě názorů na umělecká díla. Vedeme je k respektu ke kulturnímu dědictví, obhajobou jejich vlastní práce je učíme vnímat a respektovat různorodé, individuální výtvarné vyjadřování, ale i kriticky hodnotit jeho kvality.

► Pro nabývání kompetencí občanských

- Návštěvou výstav a kulturních představení budujeme žákův pozitivní postoj k umění, smysl pro tvorbu a úctu k práci jiných a zároveň lepší uvědomění si významu umění pro společnost obecně.

► Pro nabývání kompetencí pracovních

- Vedeme žáka ke správnému používání výtvarných potřeb a péči o ně. Žáka seznamujeme s různými výtvarnými postupy a technikami (kreslířské, malířské, grafické techniky).
- Dohlížíme nad respektováním pravidel pro práci v hodině.

► **Pro nabývání kompetencí digitálních**

- Vedeme žáky k využívání nejrůznějších elektronických zařízení pro umělecké zachycení světa kolem nás.
- Volíme různá zadání práce tak, aby žáci využili různé formáty digitálních obsahů (video, fotografie, tabulky...).
- Učíme žáky své výsledky prezentovat za podpory vlastních digitálních materiálů.

PRIMA – KVARTA – VÝTVARNÁ VÝCHOVA		
Očekávané výstupy	Učivo	Průř. témata, pozn.
Žák: ▪ Vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků.	Prvky vizuálně obrazného vyjádření Linie, tvary, objemy, světlo, barva, textura	Osobnostní a sociální výchova: Sociální rozvoj Komunikace – neverbální sdělování Kreativita Osobnostní rozvoj: Sebepoznání a sebepojetí Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace
▪ Zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie.	Uspořádání objektů do celků, lineární, světlostní a barevné vztahy	
▪ Zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace.	Reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly Reflexe ostatních uměleckých druhů a podnětů z okolí	Mediální výchova: Tvorba mediálního sdělení
▪ Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	Smyslové účinky obrazných vyjádření, Kombinace a variace vlastní tvořivosti, podnětem je např. tiskovina, reklama	Osobnostní a sociální výchova: Kreativita
▪ Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	Prostředky pro vyjádření emocí, nálad, fantazie, představ i zkušenosti, Manipulace s objekty, pohyby těl	
▪ Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů.	Typy vizuálně obrazných vyjádření, Hračky, objekty, texty, socha, plastika, volná malba Přístupy k obrazným vyjádřením	
▪ Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření.	Zaujímání osobního postoje, nabývání komunikačního obsahu a jeho proměny	

Vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků.	Vizuálně obrazné vyjádření, jeho prvky ve vztazích a uspořádání	Osobnostní a sociální výchova: Sociální rozvoj Komunikace – neverbální sdělování Kreativita Osobnostní rozvoj: Sebepoznání a sebepojetí Rozvoj schopností poznávání
Užívá vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie.	Uspořádání objektů do celků, Lineární, světlostní a barevné vztahy, plasticita, zaznamenání časového průběhu	
Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace.	Vztahy vnímání zrakem a ostatními smysly, reflexe ostatních uměleckých druhů a podnětů z okolí	Mediální výchova: Tvorba mediálního sdělení
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření.	Smyslové účinky obrazných vyjádření, kombinace a variace vlastní tvořivosti, podnětem je např. tiskovina, reklama	Osobnostní a sociální výchova: Kreativita
Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného a symbolického obsahu.	Prostředky pro vyjádření emocí, nálad, fantazie, představ i zkušenosti, Manipulace s objekty, pohyby těl	
Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků.	Typy vizuálně obrazných vyjádření, skulptura, plastika, volná malba, animovaný film, komiks, fotografie, dramatická akce	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané Multikulturní výchova: Kulturní diference Multikulturalita Etnický původ
Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů.	Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	
Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci.	Zaujímání osobního postoje, nabývání komunikačního obsahu a jeho proměny	

Hudební výchova

Časové a organizační vymezení:

Vzdělávací a výchovný obsah předmětu Hudební výchova je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání. Je vyučován ve specializované třídě, což umožňuje splnit požadavky činnostního pojetí oboru Hudební výchovy v duchu očekávaných výstupů (hudebně pohybové činnosti a jejich očekávané výstupy – tvorba hudebně pohybových prvků i pohybové vazby, tance, pohybové hry, individuální i skupinová práce ve výuce). Instrumentář tvoří klasické hudební nástroje: klavír, kytara, keyboard, malá bicí souprava, Orffův instrumentář bicích nástrojů, je průběžně rozšiřován o řadu etnických a jiných nástrojů. Hodiny probíhají v dělených třídách na poloviny. Tím lze naplnit i očekávané výstupy instrumentálních činností (základy kompoziční práce – rytmizace, melodizace a stylizace, elementární hudební improvizace, doprovodná hra i reprodukce motivů).

Obsahové vymezení:

Hudební výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura a kryje se se vzdělávacím oborem Hudební výchova. Tento předmět se realizuje prostřednictvím čtyř základních hudebních činností. Pěvecké a poslechové činnosti jsou součástí každé vyučovací jednotky. Pohybové a instrumentální jsou progresivně aktuálně přiřazovány, vrstveny. Vedle výstupů v hudebních činnostech je kladen důraz na celkový rozvoj osobnosti žáka (využití technik arteterapií). Předmět obsahuje řadu výstupů doplňujícího vzdělávacího oboru Taneční a pohybová výchova.

Průřezová témata:

prima	-	Mediální výchova: okruh Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality:
téma Typy hudebních sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce
sekunda	-	Multikulturní výchova: okruh Kulturní diference i Multikulturalita:
téma Hudba jako kulturní projev člověka
tercie	-	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:
okruh Jsme Evropané:
téma – Kořeny evropské hudby
kvarta	-	Environmentální výchova okruh Vztah člověka k prostředí:
téma Hudba jako životní styl.

Integrované činnostní pojetí oboru Hudební výchova (tj. oborové interakce dosavadních výukových předmětů a nezbytné propojení jednotlivých druhů hudebních činností při realizaci výstupů) podtrhuje neizolovanost, multifunkčnost a prolínání se dílčích klíčových kompetencí. Např. uplatnění hudebních činností vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových v recepci, imitaci a kreativě rozvíjí zejména kompetence personální (formují osobnost, nejen hudebnost!) a kompetence sociální (práce v kolektivu), ovšem i všechny kompetence ostatní. Výchovný charakter předmětu Člověk a svět hudby inklinuje k této „realizační“ hierarchii požadovaných dílčích kompetencí: 1. Kompetence personální a sociální, 2. Kompetence komunikativní, 3. Kompetence k řešení problémů, 4. Kompetence pracovní, 5. Kompetence k učení, 6. Kompetence občanské.

Klíčové kompetence naplníme těmito postupy:

► Pro nabývání kompetencí k učení

- progresivním řazením hudebních činností vedeme žáky k schopnosti samostatně rozvíjet a rozhojňovat své hudební dovednosti a znalosti
- aktivní práci s hudebním materiálem vedeme žáky k jeho praktickému používání

► Pro nabývání kompetencí k řešení problému

- prostřednictvím hudební analýzy a syntézy (např. rozbor hudebních ukázek) vedeme žáky k vlastní tvorbě
- porovnáváním a rozbořením jednotlivých druhů a žánrů hudby umělé a nonumělé rozvíjíme v žácích schopnost kritického myšlení
- pomocí různých aktivizačních hudebních verbálních i neverbálních metod (grafický záznam, pohybové a výtvarné vyjádření,...) vedeme žáky k hudební reflexi

► Pro nabývání kompetencí komunikativních

- prostřednictvím skupinové práce vytváříme podmínky pro komunikaci hudební i mezilidskou (komunikace o hudbě a hudbou)

► Pro nabývání kompetencí sociálních a interpersonálních

- metodami skupinové a frontální práce s hudebním materiálem vytváříme podmínky pro uplatnění individuality každého žáka vzhledem k jeho dosaženému stupni rozvoje hudebních dovedností (instrumentální doprovod či sólový zpěv žáků ze ZUŠ, ...)
- zejména v hudebních diskuzích vedeme žáky k jejich aktivní účasti a respektování hudebních preferencí pedagoga i spolužáků

- prostřednictvím integrace čtyř druhů hudebních činností (pěveckých, poslechových, pohybových, instrumentálních) vedeme žáky k aktivní spolupráci v rámci skupiny i celé třídy
- **Pro nabývání kompetencí občanských**
 - aktivní realizací a návštěvou kulturních představení budujeme u žáků pozitivní postoj k umění, k oceňování kulturního dědictví lidstva
 - podporujeme aktivní hudební seberealizaci v rámci školy, mimo ni i v občanském životě (školní vystoupení, hudební divadlo apod.)
- **Pro nabývání kompetencí pracovních**
 - V rámci pěveckých činností (hlasová a pěvecká cvičení, intonačně čistý zpěv písní) vedeme žáky k používání hlasu dle zásad hlasové hygieny i v běžném životě
 - V rámci instrumentálních činností vedeme žáky k bezpečné a účelné manipulaci s hudebními nástroji a s hudebně reprodukční technikou
- **Pro nabývání kompetencí digitálních**
 - Při výuce využíváme aplikace simulující různé hudební nástroje a aplikace usnadňující uchopení náročnějších témat.

PRIMA – HUDEBNÍ VÝCHOVA		
Očekávané výstupy	Učivo	Průř. témata, pozn.
Žák: ▪ Vzhledem ke svým individuálním dispozicím zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlasém zpěvu. ▪ Reprodukuje písničky různých národů. ▪ Rytmizuje a melodizuje texty. ▪ Hrou na tělo je schopen udržet pravidelnou pulsaci ve dvoudobém a třídobém taktu samostatně i v kolektivní souhře.	Pěvecký a mluvní projev – hlasová a pěvecká cvičení (dýchání, nasazení, tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv, hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu, mutace, jednohlasý a alespoň jednoduchý dvojhlasý zpěv – kánon: vše ve střední poloze průměrného hlasového rozsahu Rytmická cvičení – rytmozovaná řeč – práce s textem – rytmizace, melodizace, takt dvoudobý, třídobý, čtyřdobý, rytmická cvičení samostatně či skupinově deklamovaná	Mediální výchova: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: téma Typy hudebních sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce
▪ Je schopen využít elementární nástrojový instrumentář k rytmickému doprovodu písní. ▪ Je schopen vytvářet jednoduché pohybové vazby.	Instrumentální činnosti – doprovod písní – ostinatem, dudáckou kvintou základní harmonické funkce (T,S,D), nástrojová improvizace, techniky muzikoterapie Pohybové aktivity – hry na tělo, základní krok ve dvoudobém a třídobém taktu, základy dirigování	
▪ Je schopen analyzovat a graficky zaznamenat pohyb melodie. ▪ Orientuje se v základních hudebně vyjadřovacích prostředcích. ▪ Vnímá rozdíly mezi hudebními projevy jednotlivých národů.	Poslechové aktivity – hudebně vyjadřovací prostředky a práce s nimi, slovní charakterizování hudebního díla, hudba programní	
▪ Poznatky z hudební nauky dokáže aktivně převádět do hudebních činností.	Hudební nauka – zvuk, tón a jeho vlastnosti, melodie a její pohyb, harmonie, instrumentace, gradace, tempo a jeho změny, lidová píseň, písně různých národů	

SEKUNDA – HUDEBNÍ VÝCHOVA		
Očekávané výstupy	Učivo	Průř. témata, pozn.
Žák: - Uplatňuje pravidla hlasové hygieny při zpěvu i v běžném životě. - Na základě svých dispozic zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i dvojhlas, v durových a mollových tóninách. - Aktivně procítuje a vyjadřuje základní pulsaci dvoudobého, třídobého a čtyřdobého taktu (hra na tělo, rytmická ozvěna, hra na nástroje, pohyb) na základě svých dispozic.	Pěvecký a mluvní projev – hlasová a pěvecká cvičení (kvalita pěveckého projevu, upevňování správných pěveckých návyků s přihlédnutím k mutaci, rozšiřování hlasového rozsahu, jednohlasý a dvojhlasý zpěv – kánon, lidový dvojhlas, v lidových písních, populární písně – zábavná funkce Rytmická cvičení – takt dvoudobý, třídobý, čtyřdobý, synkopa	Multikulturní výchova: Kulturní difference i multikulturalita: (téma Hudba jako kulturní projev člověka)
- Vytváří jednoduché pohybové a instrumentální improvizace. - Dle individuálních sluchových schopností dokáže sluchově analyzovat, zpěvem reprodukovat a zaznamenat tóny durového kvintakordu i jednoduchý pohyb melodie (vzestup a sestup, pohyb melodie).	Instrumentální doprovod písní – doprovod jednoduchých lidových písní základními harmonickými funkcemi Orffovými a jinými elementárními nástroji Pohybové aktivity – synchronizace pohybu a hudby, individuální i skupinové pohybové sjednocení, pohybová improvizace na téma „<i>řád a chaos</i>“ Poslechové činnosti: výběr poslechových ukázek k tematickým celkům, hudba jako součást sdělení (hudba v masmédiích, mobilních telefonech, filmová hudba atd.), muzikály, hudba k tanci	
- Dokáže analyzovat i zaznamenat durový a mollový kvintakord. - Rozliší durovou a mollovou tonalitu při zpěvu písní či poslechu skladeb. - Orientuje se v základních probraných hudebních formách.	Hudební nauka – pojmy T,S,D,durový a mollový kvintakord, nota celá, půlová čtvrt'ová, osminová, stupnice, interval, akord, rytmické a melodické diktáty, rozbor poslechu skladeb, lidová píseň, lidský hlas a jeho možnosti, hudební sdělení, hudba jako součást sdělení, jednohlas i vícehlas, hudební formy – rondo, variace v činnostech.	

TERCIE – HUDEBNÍ VÝCHOVA		
Očekávané výstupy	Učivo	Průř. témata, pozn.
Žák: - Uplatňuje a prohlubuje správné pěvecké návyky při zpěvu pěveckých cvičení i při zpěvu písní. - Citlivě pracuje s hlasem i s ohledem na jeho vývoj (mutace). - Je schopen reflektovat vlastní hlasový projev (i ostatních) a hledat možnosti hlasové nápravy. - Je schopen reprodukovat hudební rytmus, metrum i pulzaci hrou na tělo.	Pěvecký a mluvní projev – hlasová a pěvecká cvičení (speciální pěvecká cvičení pro mutující žáky), písně různých historických epoch, písně z oblasti non-artificiální hudby Rytmická cvičení – synkopy, polyrytmika, nepravidelné takty (třídobý, pětídobý...), středověk, vrstvení rytmů	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Jsme Evropané: téma Kořeny evropské hudby
- Dokáže vymyslet a reprodukovat drobné hudební motivy. - Hudebních nástrojů používá při hře doprovodů, hudební improvizaci i k doprovodu hudebně dramatických projevů.	Instrumentální činnosti – hudební motiv, hudební téma jeho zpracování – sonáta, symfonie a jiné hudební formy Muzikoterapie – mužské a ženské téma, práce s emocemi Pohybové aktivity – hry na tělo, spojení pohybového a pěveckého projevu v rámci poslechových činností, pohyb ve spojení s arteterapiemi (muzikoterapií i dramatickou výchovou)	
- Analyzuje, srovnává a hodnotí hudební ukázky. - Vybrané poslechové skladby je schopen zařadit do příslušných slohových období.	Poslechové činnosti – poslechové skladby – jejich rozpoznání i dílčí analýza, hudební otázka a odpověď Poslechové skladby – výběr z různých slohových období od kořenů hudby evropské po současnost, jejich rozpoznání i dílčí analýza, hudební otázka a odpověď	
- Dokáže graficky zachytit pohyb melodie (dle úrovně rozvoje hudebních schopností – notací či jinou alternativou) i jednoduchý rytmický diktát (noty celé, půlové, osminové). - Orientuje se v durové stupnici.	Hudební nauka – grafický záznam melodie, základní orientace v C dur, vývoj hudby artificiální (prostřednictvím hudebních sond – aktivní činnostní uchopení) poslechové skladby – jejich rozpoznání, srovnávání a hodnocení hudební otázka a odpověď, intonace metodou fonogestiky a solmizace	

KVARTA – HUDEBNÍ VÝCHOVA		
Očekávané výstupy	Učivo	Průř. témata, pozn.
Žák: ▪ Zpívá písně různých stylů a období. ▪ Dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého. ▪ Na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností reprodukuje různé motivy, témata i části skladeb. ▪ Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách ▪ Je schopen kolektivní souhry v kolektivní improvizaci (hledání společného rytmu). ▪ Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase a vícehlase	Pěvecký a mluvní projev Nápravy pěvecké a sluchové nedostatečnosti, vícehlasý a jednohlasý zpěv písní, techniky vokálního projevu – scatový zpěv, falzet (dle individuálních schopností) Intonace a vokální improvizace - Improvizace jednoduchých hudebních forem Rytmická složka Rozvoj rytmického citění intuitivním uchopením (techniky muzikoterapie), řízenou činností: odhalování souvislostí rytmu řeči a hudby	
▪ Vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace. ▪ Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané skladbě	Instrumentální činnosti Doprovod písní i poslechových ukázek hrou na tělo, orffovským instrumentářem či jinými nástroji, nástrojová improvizace Záznam hudby – různé možnosti záznamu hudby Pohybové aktivity – pohybový doprovod znějící hudby, taneční kroky tanců různých žánrů (lze přihlídnout k vlastnímu výběru žáků).	
▪ Na základě individuálních schopností a získaných vědomostí zařadí slyšenou hudbu do stylového období ▪ Orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	Poslechové činnosti Hudba vokální, instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj, hudební formy – malá písňová, velká písňová, rondo. Interpretace hudby – slovní vyjádření Klíčové skladatelské osobnosti jednotlivých období Hudební styly, žánry	Environmentální výchova: Vztah člověka k prostředí: téma Hudba jako životní styl
▪ Hudbu dokáže aktivně prožívat a jejím prostřednictvím se vyjadřovat. ▪ Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění.	Hudební nauka Orientace v záznamu písní Zpěvníky, hudební formy v moderní a populární hudbě, pomlky	

HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Zásady hodnocení

(1) Hodnocení výsledků vzdělávání žáků (dále jen hodnocení) vychází z posouzení míry dosažení výstupů pro jednotlivé předměty ŠVP. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné a respektuje individuální vzdělávací potřeby žáků a doporučení školského poradenského zařízení.

(2) Žák i rodič je seznámen s cíli, jež má žák dosáhnout a se způsoby hodnocení a klasifikace.

(3) Učitelé používají dva základní typy hodnocení – sumativní a formativní hodnocení: Tato hodnocení se využívají v kombinaci se sebehodnocením žáka.

(4) Sumativní hodnocení

4.1 Pomocí sumativního hodnocení získáváme přehled o dosahovaných výkonech v jednotlivých předmětech. Sumativní hodnocení se používá k posouzení učení a porozumění probíraného učiva na konci vzdělávací oblasti předmětu. Jedná se o hodnocení konečné, které převážně slouží jako informace pro rodiče, samozřejmě poskytuje informace i žákovi.

4.2 Hodnocení vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů formulovaných ve ŠVP.

4.3 Při hodnocení jsou výsledky vzdělávání žáka hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů ŠVP, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku. Klasifikace zahrnuje ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

4.4 Hodnocení je pedagogicky zdůvodnitelné, odborně správné a doložitelné.

(5) Formativní hodnocení

5.1 Formativní hodnocení je hodnocení časté, průběžné a interaktivní hodnocení pokroku žáka. Podporuje spravedlivost hodnocení, zvyšuje celkovou úspěšnost žáků, rozvíjí klíčové kompetence, zvláště kompetenci k učení.

5.2 Hodnocení musí být prováděno během aktivit žáků co nejčastěji, aby poskytlo přesný, spravedlivý a reprezentativní obraz schopností a vývoje žáků. Jde tedy o autentické hodnocení, které se průběžně objevuje v kontextu výukového prostředí.

5.3 V hodnocení nejsou žákovi sděleny jen informace o jeho znalostech a jednoduchých dovednostech, ale i o postojích a jejich změnách.

5.4 Hodnocení je zaměřeno na to, co žák umí a v čem se projevuje pozitivně, nikoli na to, v čem dosud chybí. Žák je porovnáván sám se sebou, se svým předchozím výkonem, aby si utvořil obraz o svých pokrocích.

5.5 Učitel výrazně hodnotí a promítá do hodnocení: vědomosti, dovednosti, postoje, práce s informacemi, úroveň komunikace a tvořivost.

(6) Sebehodnocení žáka

6.1 Je důležité, aby byl žák častěji zaměstnán úkoly a činnostmi, u nichž sám pozná, že je vyřešil správně, tedy uspokojivě i podle vysokých nároků. V životě bude veden zejména svou schopností sebehodnocení, proto má být dána žákovi příležitost vyjádřit své sebehodnocení.

6.2 Sebehodnocení žáka je jeho zpětnou vazbou – jak zvládá probíranou látku, jaký pokrok dosáhl vzhledem ke svým individuálním schopnostem a vynaloženému úsilí. Sebehodnocení může být ústní i písemné.

Sebehodnocením se žák snaží vyjádřit:

- co se mu daří
- co mu ještě nejde, jaké má rezervy
- jak bude dál pokračovat

6.3 Učitel vede žáky ke komentování svých výsledků ve výuce.

6.4 Učitel si musí být vědom své základní odpovědnosti vůči žákům:

- respektovat každého žáka
- věřit, že každý žák může uspět
- být zásadový a spravedlivý
- podporovat odpovědnost žáka za své vzdělání – podporovat stanovení a dosažení stanovených cílů
- hodnotit individuální snahu
- vytvářet podnětné učební prostředí
- umožnit žákovi, aby se podílel na hodnocení své práce

Kritéria hodnocení

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do dvou skupin:

a) předměty s převahou vzdělávacího zaměření

b) předměty s převahou výchovného zaměření

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

(1) Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou vzdělávacího zaměření

Převahu vzdělávacího zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty, matematika a IVT.

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou vzdělávacího zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- kvalita výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia.

(2) Hodnocení ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova, tělesná výchova, osobnostně sociální výchova, občanská výchova, případně některé volitelné nebo nepovinné předměty (sportovní hry). Žák zařazený do tělesné výchovy s určitými omezeními se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Při hodnocení v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- individuální pokrok žáka vzhledem k úrovni jeho schopností a dovedností,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, dovedností a jejich tvořivá aplikace,
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
- kvalita projevu,
- zejména vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu,

- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná tělesná zdatnost, výkonnost a péče o vlastní zdraví,

- schopnost spolupráce.

(3) Stupně hodnocení chování

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení Školního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními Školního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo Školnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes podmíněné vyloučení ze školy dopouští dalších přestupků.

(4) Způsob hodnocení

Hodnocení žáků vnímáme nejen jako odraz dosažených dovedností a schopností, ale také jako zpětnou vazbu pro žáka, která jej informuje o správnosti postupu a možnostech zlepšení, či upevnění dosavadních postojů. Používáme hodnocení slovní i klasifikaci pomocí procent.

Prospěch vyjádřený procenty v případě potřeby můžeme převést na klasifikační stupně tímto způsobem:

85 % – 100 %	- výborný (pro chování velmi dobré)
70 % – 84 %	- chvalitebný (pro chování uspokojivé)
55 % – 69 %	- dobrý (pro chování neuspokojivé)
40 % – 54 %	- dostatečný (pro chování neuspokojivé)
méně než 40 %	- nedostatečný (pro chování neuspokojivé)

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

(1) Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami blíže upravuje vyhláška MŠMT č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a žáků mimořádně nadaných, ve znění pozdějších úprav.

(2) U žáků se smyslovou, tělesnou vadou, vadou řeči, prokázanou specifickou poruchou učení nebo chování nebo u žáka s kombinací více vad se při jejich hodnocení a klasifikaci vždy přihlédne k charakteru jejich zdravotního postižení.

(3) U žáků se zdravotním znevýhodněním a sociálním znevýhodněním se při jejich hodnocení a klasifikaci přihlédne k povaze jejich znevýhodnění.

(4) Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami probíhá na škole formou individuální integrace v běžné třídě.

(5) Ředitelka školy může na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení a písemné žádosti zákonného zástupce povolit žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu (dále jen IVP).

(6) IVP může být vypracován pro kterýkoliv předmět nebo více předmětů podle druhu zdravotního postižení nebo povahy zdravotního nebo sociálního znevýhodnění. IVP se může výrazně lišit od výuky v daném postupném ročníku a předmětu, přitom však musí poskytovat dítěti v příslušných předmětech ucelené a dítětem zvládnutelné základy. V případě, že dochází k úpravě stanovených výstupů pro daný předmět, jsou závazné výstupy pro žáka přílohou IVP. Součástí IVP jsou nejvhodnější metody a formy hodnocení žákova výkonu.

(7) Veškerá navrhovaná opatření vztahující se k výuce a hodnocení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami se projednávají se zákonnými zástupci žáka a jsou uplatňována s jejich souhlasem.

(8) Pokud rodiče žáka, který je vyučován podle IVP, se školou nespolupracují, při odstraňování projevů poruch nejsou nápomocni, nedbají na řádnou školní docházku, přípravu žáka na vyučování a na tuto skutečnost jsou opakovaně prokazatelným způsobem upozorněni, může ředitelka školy ukončit vzdělávání žáka podle IVP.

(9) Při hodnocení výsledků vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami vychází učitel vždy ze závěrů vyšetření školského poradenského zařízení a z IVP. Žák se speciálními vzdělávacími potřebami je hodnocen s ohledem na své možnosti a schopnosti, je posuzován jeho individuální pokrok.

(10) Podklady pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami jsou získávány stejně jako u ostatních žáků, další možnosti a způsoby získávání podkladů mohou vyplynout z individuálního vzdělávacího plánu konkrétního žáka. Vždy jsou používány způsoby, na něž má porucha nejmenší negativní vliv.

(11) Pro ověřování výsledků vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami volí učitel vždy takový druh projevu (písemný x ústní), ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkon.

(12) U žáků se specifickou poruchou učení je tolerována zhoršená grafická úprava písemností žáka, v případě potřeby je žákovi umožněno využití PC (notebook) nebo jiné záznamové techniky k provádění poznámek nebo při písemných zkouškách, dále je jim umožněno výrazné krácení zápisů, popř. je jim učitelem poskytován okopírovaný text.

(13) Speciální vzdělávací potřeby zohledňuje učitel při průběžném hodnocení a klasifikaci žáka. Průběžné hodnocení musí odpovídat závěrečnému.